بسم الله الرحمن الرحيم

ބިލު ނަންބަރު 15/2025

އިންޝުއަރަންސްއާބެހޭ ބިލު

ފިހުރިސްތު

އެއްވަނަ ބާބު

ފުރުން

1. ތަޢާރުފާއި ނަން 7
2. މަޤްޞަދުތައް 7
3. ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރުން 8

ދެވަނަ ބާބު

އިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރިކުރުމާބެހޭ އާންމު ހުކުމްތައް

4. އިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރި ބެހިގެންވާ ބާވަތްތައް 9
5. މަނާ ކަންތައްތައް 9

ތިންވަނަ ބާބު

އިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރިކުރުމުގެ ލައިސަންސާބެހޭ ކަންކަން

6. އިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރިކުރުމުގެ ލައިސަންސް ދޫކުރުމުގެ އާންމު ޝަރުތުތައް 13
7. ލައިސަންސް ހޯދުމަށް އެދި ހުށަހެޅުން 14
8. އެޕްލިކޭޝަން ފީ 16
9. ލައިސަންސް ހޯދުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމަކަށް ލައިސަންސް ދޫކުރުން ނުވަތަ ނުދޫކުރުން 16
10. ލައިސަންސްގެ ޝަރުތުތައް 18

11. ލައިސަންސް ހިފެހެއްޓުމާއި ބާޠިލުކުރުން 22
12. އިންޝުއަރެންސް ކުންފުނިތަކުގެ ރަޖިސްޓަރީ 24
13. ބްރޯކަރުންނާއި ސަބްސިޑިއަރީ ޤާއިމުކުރުން 24
14. ތަކާފުލް ވިޔަފާރި 25

ހަތަރުވަނަ ބާބު

އިންޝުއަރެންސް ކުންފުނީގެ މެނޭޖްމަންޓް

15. ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑު 26
16. ކުންފުނީގެ އެގްޒެކެޓިވް އޮފިސަރުން 28
17. މަޤާމުތަކަށް އައްޔަންކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ކިބައިގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭ ސިފަތައް 28
18. އިންޝުއަރެންސް ކުންފުނީގެ މާލީ ރިޕޯޓަރުކަށްވުން 29

ފަސްވަނަ ބާބު

ހަރުދަނާ އަދި ރައްކާތެރި ގޮތުގައި ވިޔަފާރި ހިންގުމާގުޅޭ އުސޫލުތައް

19. ރައުސްމާލު 30
20. ސޮލްވެންސީ މާޖިން 32
21. ސެކިއުރިޓީ ޑިޕޮސިޓް 33
22. ފަންޑު ޤާއިމުކުރުން 34
23. ހިއްސާދާރުންގެ ފައިސާއާއި ޕޮލިސީހޯލްޑަރުންގެ ފައިސާ ވަކިން ބެލެހެއްޓުން 34
24. އެސެޓްތައް އިންވެސްޓްކުރުން 35
25. އެސެޓްތައް ބެލެހެއްޓުން 35
26. ރީއިންޝުއަރެންސް އިންތިޒާމުތައް 36
27. އިންޝުއަރެންސް ކުންފުންޏަކުން ކުރުން މަނާ ކަންކަން 37
28. ބަދަލުކުރުމާއި އެއްކޮށްލުން 38
29. ކުންފުންޏެއްގައި އިންވެސްޓްކުރުން 39

ހަވަނަ ބާބު

އިންޝުއަރަންސް ހިދުމަތް ދިނުމުގެ އުޞޫލުތަކާއި ހަމަތައް

30. ލޯންގްޓަރމް އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީއެއްގެ ދަށުން ލިބޭ ނަފާ އާ ޕޮލިސީގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ފަރާތަށް ލިބިދިނުން........ 40
31. ސަބްރޮގޭޝަން 41
32. ޕްރީމިއަމް ރޭޓު ކަނޑައެޅުން 42
33. ލިކުއިޑޭޓަޑް ޑެމޭޖަސް 42
34. އިތުރު ޕްރޮޑަކްޓްތައް ވިއްކުން 43
35. އެކްއިޒިޝަން ކޮސްޓް 43
36. ސިއްރު ހިފެހެއްޓުން 44
37. ސިއްރު ހިފެހެއްޓުމުން އިސްތިސްނާވާ ހާލަތްތައް 46

ހަތްވަނަ ބާބު

އިންޝުއަރަންސް އިންޓަރމީޑިއަރީތައް

38. އިންޝުއަރަންސް އޭޖެންޓުން 48
39. އިންޝުއަރަންސް ބްރޯކަރަކުގެ ލައިސަންސް ދޫކުރުމުގެ އާންމު ޝަރުތުތައް 49
40. އިންޝުއަރަންސް ބްރޯކަރަކުގެ ލައިސަންސާގުޅޭ ކަންކަން 50
41. އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިތަކާއެކު އެކަނި އިންޝުއަރަންސް ކޮންޓްރެކްޓް ހެދުން 52
42. އިންޝުއަރަންސް ބްރޯކަރެއްގެ ޝެއަރ ހިއްސާދާރަކަށްވުން 53
43. ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ އިންޝުއަރަންސް ބްރޯކަރުންގެ ރަޖިސްޓަރީ 54
44. އިންޝުއަރަންސް އިންޓަރމީޑިއަރީއާގުޅޭ ގަވާއިދުތަކާއި އުސޫލުތައް 54

އަށްވަނަ ބާބު

ރިޕޯޓު ހުށަހެޅުމާއި ރިކޯޑު ހިފަހައްޓުން

45. ރިޕޯޓްތައް ހުށަހެޅުން 55
46. ރިކޯޑުތަކާއި މައުލޫމާތު ހިފަހައްޓުން 57
47. މާލީ ހިސާބުތައް އޮޑިޓްކުރުން 57

ނުވަވަނަ ބާބު

އޮޑިޓްކުރުމާއި، އިންސްޕެކްޝަން ހިންގުމާއި، މާލީ ހާލަތު ބެލުން

48. އޮޑިޓްކުރުން 58
49. ހާއްސަ އޮޑިޓް 62
50. އޮޑިޓަރު ވަކިކުރުން 63
51. އިންޝުއަރަންސް ޤާނޫނުން އޮޑިޓަރުން ޢައްޔަންކުރުން 63
52. އެކްޗުއަރީ ޢައްޔަންކުރުން 64
53. އޮޑިޓަރާއި އެކްޗުއަރީ، އަދި އެފަދަ ފަރާތްތަކުގެ މުވައްޒަފުން ސިއްރު ހިފެހެއްޓުން 66
54. މާލީ ހާލަތު ބެލުން 67
55. އިންސްޕެކްޝަން 67

ދިހަވަނަ ބާބު

މާކެޓް ކޮންޑަކްޓް އަދި ޑިސްޕިއުޓް ރިޒޮލިއުޝަން

56. މާކެޓް ކޮންޑަކްޓާބެހޭ ގަވާއިދު ހެދުން 69
57. ވަކި އިންޝުއަރަންސް ކޮންޓްރެކްޓެއްގެ އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީ ނުގެން ޝަރުތުތަކުން މަނާކުރުން 70
58. ޑިސްޕިއުޓް ރިޒޮލިއުޝަން ކޮމިޓީ އުފެއްދުން 70
59. ޑިސްޕިއުޓް ރިޒޮލިއުޝަން ކޮމިޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ބާރުތައް 72
60. ޑިސްޕިއުޓް ރިޒޮލިއުޝަން ކޮމިޓީގެ ނިންމުންތަކާ ޢަމަލުކުރުން 73

އެގާރަވަނަ ބާބު

ކޮންޓްރޯލް ނެގުމާއި އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރ ޢައްޔަންކުރުން

61. ކޮންޓްރޯލް ނެގުމާއި އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރ ޢައްޔަންކުރަން ނިންމުން 74
62. އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރ ޢައްޔަންކުރުން 75
63. ވިޔަފާރި ހިންގުން ނެގުމާ ގުޅިގެން، އަދި އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރ ޢައްޔަންކުރުމާ ގުޅިގެން އަންނަ ބަދަލުތައް 76
64. ކޮންޓްރޯލް ނެގުން 78
65. ކޮންޓްރޯލް ނަގާފައިވާ މުއްދަތު ނިމުން، އަދި އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރގެ ދައުރު ނިމުން 79

66. އިންސޮލްވެންސް ކުންފުނި އުވާލުމަށް އެ ކުންފުނިން ކަނޑައަޅުން 79

67. އިންސޮލްވެންސް ކުންފުނި އުވާލުމަށް އަންގުން 80

68. ޕްރޮސީޖަރު އިންސޮލްވެންސް ކުންފުނީގެ ހައްޤުތަކާބެހޭ ރިސީވަރު ފިޔަވަޅު ހިންގުން 82

69. އެސެޓްތައް ބެހުން 83

ބާރަވަނަ ބާބު

ފިޔަވަޅު އެޅުން

70. ހުއްދަ ހޯދުމަކާ ނުލައި ލިކުއިޑޭޓަރުކުރުމާއި ލިކުއިޑޭޓަރުކަމުން ދޫކުރުމާއި ސުޕަވައިޒްކުރުން 83

71. ލައިސަންސް ނެތި އިންސޮލްވެންސް ޕްރެކްޓިސް ކުރުން 84

72. ވަކި އިންސޮލްވެންސް ކުންފުނިތަކުގެ އިންސޮލްވެންސް ޕްރެކްޓިސް ނުކުރުން ޝަރުޠުހަމަކުރުން 84

73. ރެގިއުލޭޓަރ މަންދޫބު ހޯދުން 85

74. އިންސޮލްވެންސް ކުންފުނި ނުވަތަ އިންޓަރިމް އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރ ނުވަތަ ލިކުއިޑޭޓަރ ފަރާތުން ހިފެހެއްޓުން 85

75. މަސްލަހަތުގެ ތަޢާރުޟު އޮފިޝަލް ރިސީވަރ ފާސްކުރުމަށް ހުށަހެޅުން 88

76. އޮފިޝަލް ރިސީވަރ މަސްއޫލިއްޔަތު ހިންގުން 88

77. އަދަދު ކަނޑައެޅިފައިނުވާ ކަންކަން 89

78. ޖިނާއީ ކަން އެކުލެވޭ އަމަލުތައް ތަހުޤީޤުކުރުން 90

ތޭރަވަނަ ބާބު

އެހެނިހެން މާއްދާތައް

79. ދުވަސްތަކާ ކަންކަން 90

80. ގަވާއިދުތައް ހެދުމާއި އެންގުންތައް އެކުލެވޭ ބާރު 91

81. ފޯމާއި އެހެނިހެން ތާވަލްތައް 92

82. ޤާނޫނީ ހިމާޔަތް ލިބިދިނުން 92

83. މާލީ ދައުރާގައި މަސްއޫލިއްޔަތުގައި ބައިވެރިވުން 93

84. ޕްރީ-ޕެކޭޖްޑް ހިމާޔަތްކުރުމުގެ ސްކީމްގައި ބައިވެރިވުން 93

85. އޮފިޝަލް ރިސީވަރގެ ސަރަޙައްދު ބެލުން 94

86. މި ޤާނޫނާއި ޤާނޫނަކާ ފުށުއަރުން 95

87. ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުން 95
88. މާނަކުރުން 95

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ

ޤާނޫނު ނަންބަރު 15/2025

އިންޝުއަރަންސްއާބެހޭ ޤާނޫނު

އެއްވަނަ ބާބު
ފެށުން

ތަޢާރަފާއި ނަން

1. (ހ) މިއީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހަރުދަނާ އަދި ތަރައްޤީވެރި ގޮތެއްގައި އިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރީގެ ދާއިރާ ހިންގުމަށްޓަކައި ބަލަހައްޓަންޖެހޭ އުސޫލުތައް ކަނޑައެޅުމުގެ ގޮތުން، އިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރީގައި ބަލަހައްޓާ ފަރާތްތަކަށް ހުއްދަ ދިނުމާގުޅޭ އުސޫލުތަކާއި، އެފަރާތްތަކުން ތަބާވާންޖެހޭ ސުޕަވައިޒަރީ ކަނޑައަޅާ އުސޫލުތަކާއި، އާންމުކޮށް އިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރިއާގުޅޭ އުސޫލުތައް ބަޔާންކޮށްދޭ ޤާނޫނެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނަށް ކިޔާނީ "އިންޝުއަރަންސްއާބެހޭ ޤާނޫނު" އެވެ.

މަޤްޞަދުތައް

2. މި ޤާނޫނުގެ މައިގަނޑު މަޤްޞަދުތައް ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީއެވެ.

(ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިންޝުއަރަންސް ދާއިރާގެ ހަރުދަނާކަން ހިފެހެއްޓުމަށްޓަކައި އިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރި ހިންގުމާއި އިންޝުއަރަންސް ދާއިރާގައި ބަލަހައްޓާ ފަރާތްތަކުގެ ވިޔަފާރީގެ

ހަރުދަނާ އަދި ރައްކާތެރި އުސޫލުތައް އެކަށައަޅައި، އެ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް ވިޔަފާރި ހިންގާތޯ ބެލުން؛

(ށ) އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީހޯލްޑަރުންގެ ޙައްޤުތައް ރައްކާތެރިކުރުން؛

(ނ) އިންޝުއަރަންސް ފާއިދާއަށް އެކަމަކުން ނުރަނގަޅު އަސަރެއް ކޮށްފާނެ ކަންކަމަށް ބަލައިގެން، އެކަންކަމާމެދު އެކަށީގެންވާ ފިޔަވަޅު އެޅުން؛

(ރ) އިންޝުއަރަންސް ދާއިރާ ތަރައްޤީކޮށް ފުޅާކުރުމާއި އިންޝުއަރަންސް ދާއިރާގެ ވާދަވެރިކަން ފުޅާކުރުން؛

(ބ) އިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރިކުރުމަށް އަދި އިންޝުއަރަންސް ބްރޯކަރުންގެ ގޮތުގައި ޙަރަކާތްތެރިވުމަށް ލައިސަންސް ދޫކުރުމުގެ އުސޫލުތައް ކަނޑައެޅުން؛

(ޅ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިންޝުއަރަންސް ދާއިރާއަކީ އާންމުންގެ ބޭނުންތަކާ އެއްގޮތަށް އިންޝުއަރަންސްގެ ޚިދުމަތްތައް ފޯރުކޮށްދޭ އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިޤްތިޞާދަށް ކުރިއެރުމަށް މަދަދުވެރިކޮށްދޭ ދާއިރާއެއް ކަމުގައި ހެދުން.

ފަންޑު ބެލެހެއްޓުން

3. (ހ) މި ފަންޑު ހިންގައި ބެލެހެއްޓޭނީ އޮތޯރިޓީންނެވެ.

(ށ) އިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރިތައް އަދި އިންޝުއަރަންސް އިންޓަރމީޑިއަރީތައް ރެގިއުލޭޓްކޮށް ސުޕަވައިޒްކުރަނީ އޮތޯރިޓީންނެވެ.

(ނ) އިންޝުއަރަންސް ފަރާތުގެ ހަރުދަނާކަން ހިފެހެއްޓުމަށްޓަކައި އޮތޯރިޓީން ރެގިއުލޭޓްކޮށް ސުޕަވައިޒްކުރަން ވިޔަފާރިތަކާއި ބަރަކާތްތަށް މި ފަންޑުގެ ފަރާތުން ތެރެއިން ކަނޑައަޅައި، އެފަދަ ވިޔަފާރިތަކާއި ބަރަކާތްތަށް ރެގިއުލޭޓްކޮށް ސުޕަވައިޒްކުރަން ގޮތް މި

ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ރެގިއުލޭޓަރީ ސުޕަވައިޒްކުރުމަށް ކަނޑައަޅާ ވިޔަފާރިއެއް ނުވަތަ ހަރަކާތެއްގެ މައްޗަށް މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލުތައް ހިނގާނެއެވެ.

ދެވަނަ ބާބު

އިންޝުއަރެންސް ވިޔަފާރިކުރުމާގުޅޭ އާންމު ހުކުމްތައް

އިންޝުއަރެންސް ވިޔަފާރި ބެހިގެންވާ ބާވަތްތައް

4. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި އިންޝުއަރެންސް ވިޔަފާރި ބެހިގެންވަނީ ޖެނެރަލް އިންޝުއަރެންސް ވިޔަފާރިއާއި ލައިފް އިންޝުއަރެންސް ވިޔަފާރިއަށެވެ. ޖެނެރަލް އިންޝުއަރެންސް ވިޔަފާރީގެ ތެރޭގައި ޖެނެރަލް ތަކާފުލް ވިޔަފާރި ހިމެނޭނެއެވެ. އަދި ލައިފް އިންޝުއަރެންސް ވިޔަފާރީގެ ތެރޭގައި ފެމިލީ ތަކާފުލް ވިޔަފާރި ހިމެނޭނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކޮންމެ ބާވަތެއްގެ އިންޝުއަރެންސް ވިޔަފާރިއެއް ބެހިގެންވާ ކްލާސްތައް އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅައި އާންމުކުރަންވާނެއެވެ. އަދި އޮތޯރިޓީއަށް ފެނިއްޖެ ހިނދެއްގައި، އެފަދައިން ކަނޑައަޅާ ކްލާސްތަކުގެ ސަބް-ކްލާސްތައްވެސް ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.

މާލީ ކަންތައްތައް

5. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އޮތޯރިޓީން ދޫކުރާ އިންޝުއަރެންސް ވިޔަފާރިކުރުމުގެ ލައިސަންސެއް ލިބިގެން މެނުވީ، އެއްވެސް ފަރާތަކުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި އިންޝުއަރެންސް ވިޔަފާރިކުރުމަކީ، ނުވަތަ ކުރާކަމަށް ދައްކުމަކީ، ނުވަތަ ކުރާކަމަށް އިޝްތިހާރުކުރުމަކީ

މަނާކަމެކެވެ. އަދި އެފަދައިން ހަރަކާތްތެރިވާ ފަރާތްތައް ހުއްޓުވައި
މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ ބާރު އޮތޯރިޓީއަށް
ލިބިގެންވެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، އެހެން ޤައުމެއްގެ
އިންޝުއަރަންސް ރެގިއުލޭޓަރީ ފަރާތަކުން ދޫކުރާ
ރީއިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރިކުރުމުގެ ހުއްދަ އޮތް ފަރާތަކުން،
އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏަކުން ރީއިންޝުއަރަންސް ޚިދުމަތް
ދިނުމަކީ މަނާކަމެއް ނޫނެވެ.

(ނ) ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏެއް ނުވަތަ
ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ އިންޝުއަރަންސް ބްރޯކަރެއް ނުވަތަ
ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏެއްގެ
އިންޝުއަރަންސް އޭޖެންޓެއް ފިޔަވައި އެހެން އެއްވެސް ފަރާތަކުން،
އޮތޯރިޓީގެ ހުއްދަ ހޯދައިގެން މެނުވީ، "އިންޝުއަރަންސް" ނުވަތަ
"ތަކާފުލް" އެފަރާތެއްގެ ވިޔަފާރި ނުވަތަ ޚިދުމަތެއްގެ ނަމުގައި
ބޭނުންކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ. ނުވަތަ އެފަދައިން ހުއްދަ ހޯދުމަކާ
ނުލައި، އެފަދަ ޚިދުމަތެއް ފޯރުކޮށްދޭކަމަށް ދޫކުރާ އެއްވެސް
ޢަޤުދެއް ނުވަތަ އެއިން ޢަޤުދަކާ ގުޅުންހުރި ޢަޤުދެއް ނުވަތަ އެއިން
ޢަޤުދެއްގެ މާނަ ދޭހަވާ އެހެން ޢަޤުދެއް، ދިވެހިބަހުން ނުވަތަ އެހެން
ބަހަކުންވެސް، ވިޔަފާރިގައި ނުވަތަ ޚިދުމަތް ދިނުމުގައި
ބޭނުންކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.

(ރ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އޮތޯރިޓީން އެކަމަށް ދޫކުރާ ލައިސަންސެއް
ލިބިގެން މެނުވީ، އެއްވެސް ފަރާތަކުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި
އިންޝުއަރަންސް ބްރޯކަރެއްގެ ގޮތުގައި ހަރަކާތްތެރިވެގެން
ނުވާނެއެވެ. އަދި އެގޮތަށް ހަރަކާތްތެރިވާކަމަށް ދައްކައިގެން ނުވަތަ

އިސްތިހާރުކޮށްދެން ނުވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، ރީއިންޝުއަރެންސް ބްރޯކަރެއްގެ ގޮތުގައި ރަޖިސްޓަރީވުމަށް އެހެން ޤައުމެއްގެ އިންޝުއަރެންސް ރެގިއުލޭޓަރ ފަރާތުން ދޫކުރާ ރީއިންޝުއަރެންސް ބްރޯކިންގެ ޚިދުމަތް ދިނުމުގެ ހުއްދައެއް އޮތް ފަރާތަކުން، އިންޝުއަރެންސް ކުންފުންޏަކަށް، ރީއިންޝުއަރެންސް ބްރޯކަރަކުގެ ޚިދުމަތް ދިނުމަކީ މަނާކަމެއް ނޫނެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ރ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އޮތޯރިޓީން އިސްތިސްނާކުރާ، އެހެން ޤައުމެއްގެ އިންޝުއަރެންސް ރެގިއުލޭޓަރު ފަރާތުން ދޫކުރާ ހުއްދައާއި ބްރޯކަރަކުގެ ޚިދުމަތްދޭ ފަރާތަކުން، ބްރޯކަރަކުގެ ޚިދުމަތް ދިނުމަކީ މަނާކަމެއް ނޫނެވެ.

(ކ) ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ އިންޝުއަރެންސް ބްރޯކަރެއް ފިޔަވައި އެހެން އެއްވެސް ފަރާތަކުން، އޮތޯރިޓީގެ ހުއްދަ ހޯދައިގެން މެނުވީ، "އިންޝުއަރެންސް ބްރޯކިންގ" މި އިބާރާތް، ނުވަތަ މި އިބާރާތާ ގުޅުންހުރި އިބާރާތެއް ނުވަތަ މި އިބާރާތުގެ މާނަ ދޭހަވާ އެހެން އިބާރާތެއް ނުވަތަ ތަރުޖަމާ، ދިވެހިބަހުން ނުވަތަ އެހެން ބަހަކުންވެސް، އެވިޔަފާރިއެއްގެ ނަމުގައި، ނުވަތަ އެނޫން ގޮތަކުންވެސް އެވިޔަފާރިއެއްގެ ވިޔަފާރިގައި ނުވަތަ ޚިދުމަތް ދިނުމުގައި ބޭނުންކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.

(ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އޮތޯރިޓީން އިސްތިސްނާކޮށްފައިވާ ބާވަތްތަކުގައި ފިޔަވައި އެނޫން ބާވަތްތަކުގައި، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރި އެއްވެސް ރިސޯޓެއް ކަވަރކުރުމަށްޓަކައި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދައުލަތުން ލިބިފައިވާ އިންޝުއަރަންސް ކަވަރޭޖެއްގެ އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީއެއް ގެންލި ނުވާނެ މި ޤާނޫނު ހުއްދަކުރާ ކަމެއް ނޫނެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރި ރިސޯޓުތަކުން ބަލާނީ ރިސޯޓުތަކެއް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅައި އިޢުލާނުކުރަންވާނެއެވެ. އަދި މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އޮތޯރިޓީއަށް އިސްތިސްނާ ދެވިދާނެ ކަންކަމަށް އިސްތިސްނާ ދޭނޭގޮތް، އެފަދައިން އިސްތިސްނާ ދެވިދާނެ މުއްދަތުތަކާއި މިންވަރުތަކާއި ސަރުކާރުން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އޮތޯރިޓީން ކަނޑައެޅުމަށް ފުރުޞަތު ދެވެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި ޢަމަލުކޮށް، އިންޝުއަރަންސް ކަވަރޭޖް ދޭން ރިއިންޝުއަރ ކުރުމަކީ، މި މާއްދާގެ (ހ) މަނާކުރާ ކަމެއް ނޫނެވެ.

(ރ) އަނބުރަ ފަރާތްތަކަށް ފިޔަވައި އެނޫން އެއްވެސް ފަރާތަކުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހިނގާ ތަނެއްގައި ހުރިތަން، އެއްވެސް އިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރިއެއް ސަޕްލައިކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(1) އޮތޯރިޓީން ދޫކުރާ ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ އިންޝުއަރަންސް ކަވަރޭޖެއް؛

(2) އޮތޯރިޓީން ދޫކުރާ ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ

އިންޝުއަރެންސް ބްރޯކަރެއް؛

(3) އޭޖެންސީން ދޫކުރާ ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ އިންޝުއަރެންސް ކޮންސަލްޓެންޓް އޭޖެންޓް؛

(4) މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އޭޖެންސީން ކަނޑައަޅާ އެހެން ފަރާތްތަކެއް.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ޅ) ގައި ބަޔާންކުރާ ފަރާތަކުން ސްޓޮކްބްރޯކަރުން ހުއްދަވާ ދާއިރާ، މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އޭޖެންސީން ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ޅ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަސާކުރުމުން އިސްތިސްނާވާ ފަރާތްތަކާއި ވިޔަފާރިތައް، މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން އޭޖެންސީއަށް ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ. އަދި އެފަދައިން އޭޖެންސީން ކަނޑައަޅާއިރު، އެފަރާތްތަކުން ޢަމަލުކުރުމަށް ވާނީ ސުޕަރވިޝަންތަކާއި ހަމަތަކެއް ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން އިސްތިސްނާވާ އެއްވެސް ފަރާތެއް ނުވަތަ ވިޔަފާރިއެއް އޭޖެންސީން ކަނޑައަޅާނަމަ، އެކަން އާންމުކުރަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ހަރަކާތްތެރިވާ ފަރާތްތަކެއް ހުއްޓުވައި، މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ޖޫރިމަނާ އެޅުމުގެ ބާރު އޭޖެންސީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

ތިންވަނަ ބާބު

އިންޝުއަރެންސް ވިޔަފާރިކުރުމުގެ ލައިސަންސާގުޅޭ ކަންކަން

އިންޝުއަރެންސް ވިޔަފާރިކުރުމުގެ ލައިސަންސް ދޫކުރުމުގެ އާންމު ޝަރުތުތައް

6. (ހ) އިންޝުއަރެންސް ވިޔަފާރިކުރުމަށް ލައިސަންސް ދޫކުރެވޭނީ ގާނޫނު ނަންބަރު 7/2023 (ކުންފުނީގެ ގާނޫނު) ގެ ދަށުން އުފައްދާފައިވާ

ކޮންޑިޝަންތަކެވެ.

(ހ) އިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރިކުރުމުގެ ލައިސަންސް އޮންނަންވާނީ ލިޔުމުންނެވެ. އެގޮތުން ދޭ ލައިސަންސް ދެމިއޮންނާނީ ވަކި މުއްދަތަކަށް ކަނޑައެޅިގެން އޮވެގެން ނުވާނެއެވެ.

(ށ) އިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރިކުރުމުގެ ލައިސަންސަކީ އެހެން ފަރާތަކަށް ބަދަލުކުރެވޭނެ ލައިސަންސެއް ނޫނެވެ.

(ނ) އިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރިކުރުމުގެ ލައިސަންސެއް ދޫކުރާއިރު، މި ޤާނޫނުގެ 10 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ލައިސަންސްގެ ޝަރުޠުތަކުގެ އިތުރުން، މި ޤާނޫނުގެ 9 ވަނަ މާއްދާގެ (ކ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ޢޮތޯރިޓީން ޝަރުޠެއް ކަނޑައަޅާނަމަ، އެ ޝަރުޠެއް، ލައިސަންސްގައި ނުވަތަ ލައިސަންސާއިއެކު ދޫކުރާ ލިޔުމެއްގައި ކަނޑައަޅައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ. އަދި ޢޮތޯރިޓީން އެ ލައިސަންސްގެ ޝަރުޠުތަކަށް ބަދަލުގެނައުމަށް ހިނދަކު، ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ ފަރާތަށް، އެ ޝަރުޠުތަކަށް ޢަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) އިންޝުއަރަންސް ކޮންޑިޝަންތަކުން ފުރިހަމަވާ އިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރިއާއި ގުޅޭގޮތުން އިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރި އެކިގައި ކޯޑެއް ނުވާނަކަމަށް ކަނޑައަޅައި ކުރާގެ ބާރު، ޢޮތޯރިޓީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

7\. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރިކުރުމުގެ ލައިސަންސް ހުއްޓުވުން އަދި ބާތިލްކުރުމަށް ޢޮތޯރިޓީން އެކަމަށް ކަނޑައަޅާ ގަވާއިދެއް، ޢޮތޯރިޓީން އެކަށައަޅާ ގަވާއިދުތަކާއި، ލިޔުމަކުން ޢޮތޯރިޓީއަށް ދެވޭ.

ލައިސަންސް ހުއްޓުވުން އަދި ބާތިލްކުރުން

(ށ) ލައިސަންސަށް އަދި ހުއްޓުވުމަށް ގަވާއިދުތަކާއި، ލައިސަންސަށް

އެދި ހުށަހަޅާފައިވާ ހުށަހެޅުން ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށްޓަކައި އޮތޯރިޓީއަށް ބޭނުންވެގެން އަންގާ އެހެނިހެން މަޢުލޫމާތު ލަސްނުކޮށް އޮތޯރިޓީއަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. އަދި ލައިސަންސަށް އެދި ހުށަހަޅާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 3 (ތިނެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި، ހުށަހަޅަންޖެހޭ މަޢުލޫމާތު ފުރިހަމަކޮށް ހުށަހަޅާފައިނުވާނަމަ، ލައިސަންސަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިވާ ހުށަހެޅުން ބާޠިލުވެގެންދާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އިންޝުއަރެންސް ވިޔަފާރިކުރުމުގެ ލައިސަންސް ހޯދުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމާއެކު އެންމެ މަދުވެގެން ތިރީގައިވާ މަޢުލޫމާތު ހިމަނަންވާނެއެވެ.

(1) ލައިސަންސަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފަރާތުގެ ރަޖިސްޓްރޭޝަންގެ ސެޓުފިކެޓް ލިޔެކިޔުންތަކާއި އެފަރާތުގެ އަސާސީ ގަވާއިދާއި ހިންގާ ގަވާއިދުގެ ކޮޕީ؛

(2) ލައިސަންސަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފަރާތުން އިންޝުއަރެންސް ވިޔަފާރިކުރުމަށް ޤަބޫލުކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ ތަފްސީލު (ބިޒްނަސް ޕްލޭން)؛

(3) ލައިސަންސަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފަރާތުގެ މޭޖަރ ހިއްސާދާރުންނާއި ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުގެ މެންބަރުންނާއި އެގްޒެކެޓިވް އޮފިސަރުންގެ ގޮތުގައި ހުށަހަޅާ ފަރާތްތަކުގެ މަޢުލޫމާތު؛

(4) ވިއްކަން ޤަބޫލުކޮށްފައިވާ އިންޝުއަރެންސް ޕޮލިސީތަކުގެ ކޮޕީތައް، އަދި އެ ޕޮލިސީތަކުން ކަވަރުކުރާނެ ކަންތައްތަކާއި އެ ޕޮލިސީތަކުގެ މައިގަނޑު ބައިތައް ހިމެނޭ ބަޔާނެއް.

އެޕްލިކޭޝަން ފީ

8. (ހ) އިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރިކުރުމުގެ ލައިސަންސަށް އެދި ހުށަހަޅާއިރު، އެކަމަށްޓަކައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އެޕްލިކޭޝަން ފީ އޮތޯރިޓީއަށް ދައްކަންވާނެއެވެ.

(ށ) އެޕްލިކޭޝަން ފީގެ ގޮތުގައި އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅާ މިންވަރު ޢާންމުކުރަންވާނެއެވެ. އަދި މިގޮތުން ދައްކާ އެޕްލިކޭޝަން ފީއަކީ ލައިސަންސް ދެވުން ނުދެވުމަށް އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅާ ހާލަތެއްގައިވެސް އަނބުރާ ދެވޭނެ ފައިސާއެއް ނޫނެވެ.

ލައިސަންސް ހޯދުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމަކަށް ލައިސަންސް ދޫކުރުން ނުވަތަ ނުކުރުން

9. (ހ) އިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރިކުރުމުގެ ލައިސަންސަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފަރާތުން ހުށަހަޅަންޖެހޭ އެންމެހައި މަޢުލޫމާތު އޮތޯރިޓީއަށް ލިބޭ ތާރީޚުން ފެށިގެން 3 (ތިނެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި އޮތޯރިޓީން ލައިސަންސް ދޫކުރަންވާނެއެވެ. ނުވަތަ ލައިސަންސް ދޫނުކުރާނަމަ ދޫނުކުރެވޭކަން އެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެފަރާތަށް ލިޔުމުން އަންގަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތު ގުނުމުގައި ބަލައިގަންނާނެ ގޮތް، އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅައި ޢާންމުކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) ލައިސަންސް ހޯދުމަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިވާ ހުށަހެޅުމެއްގައި، މި ޤާނޫނުގައިވާ ޝަރުޠުތައް، ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅާ މިންގަނޑުތަކާއި އުސޫލުތައް ކަންކަން ފުރިހަމަކޮށްފައިނުވާކަމަށް އޮތޯރިޓީއަށް ފެނިއްޖެނަމަ، އެ ހުށަހެޅުމެއް އޮތޯރިޓީއަށް ޤަބޫލުނުކުރެވޭނެއެވެ.

(ރ) ލައިސަންސަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިވާ ހުށަހެޅުމެއްގައި މި ޤާނޫނުގައިވާ ޝަރުޠުތަކާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅާ ކަންކަމުގެ އިތުރުން އަންނަނިވި ކަންކަން، އޮތޯރިޓީއަށް ފެނިއްޖެނަމަ

މިންވަރަކަށް ނުވަތަ އޮތޯރިޓީއަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ ގޮތަކަށް ފުރިހަމަވެފައިވާނަމަ، ލައިސަންސަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިވާ ފަރާތަށް އޮތޯރިޓީން ލައިސަންސް ދޫކުރަންވާނެއެވެ.

(1) މި ގާނޫނުގެ 19 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން، މަދުވެގެން ބަހައްޓަންޖެހޭ ރައުސުލްމާލުގެ މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތަށް ރައުސުލްމާލު ހުރުން؛

(2) ވިޔަފާރި ހިންގުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ގޮތުގެ ހަރުދަނާކަމާއި ވިޔަފާރީގެ ބިޒްނަސް ޕްލޭންގައިވާ ކަންކަން؛

(3) ލައިސަންސަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ރީއިންޝުއަރަންސް އިންތިޒާމުތަކާއި އޮތޯރިޓީއަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ އިންތިޒާމުތަކެއްކަން؛

(4) ލައިސަންސަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިވާ ފަރާތުން އިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރީގެ ލައިބިލިޓީޒް އަދާކުރެވުން މިންވަރަކަށް އެފަރާތުގެ މާލީ ޤާބިލުކަން ހުރުމާއެކު، އެފަދަ މިންވަރަކަށް މާލީ ޤާބިލުކަން ދެމެހެއްޓޭނެކަން؛

(5) މާޒީގަ ހިއްސާދާރުންގެ ގޮތުގައި ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުގެ މެންބަރުންގެ ގޮތުގައި އެގްޒެކެޓިވް އޮފިސަރުންގެ ގޮތުގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ފަރާތްތަކަކީ، ކަމަށް އެކަށޭނަ ފަރާތްތަކެއްކަން ދާއިރާއިން ސުލޫކާއި މަސައްކަތުގެ ތަޖުރިބާ ހުރުން.

(ބ) ލައިސަންސަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފަރާތަކަށް ލައިސަންސް ދޫކުރުމުގެ ސަބަބުން ޤައުމުގެ މާލީ ހަމަޖެހުން ދެމެހެއްޓުމަށް ނުރައްކާ އަސަރެއް ކުރާނެކަމަށް ނުވަތަ އާންމު މަސްލަހަތަށް ގެއްލުމެއް އަންނާނެކަމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް މައްޗަށް ބިނާކޮށް އޮތޯރިޓީއަށް

ޤަބޫލުކުރެވޭނަމަ، އޮތޯރިޓީން ލައިސަންސް ދޫކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.

(ށ) ލައިސަންސް ދޫކުރާއިރު، އިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރީގެ ކްލާސްތަކުގެ ތެރެއިން ވަކި ކްލާހެއްގެ ނުވަތަ ކްލާސްތަކެއްގެ އިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރި ނުވަތަ އިންޝުއަރަންސް ކްލާހެއްގައި ހިމެނޭ ވަކި ސަބް-ކްލާހެއް ނުވަތަ ސަބް-ކްލާސްތަކެއްގެ ވިޔަފާރި ކޮށްގެން ނުވާނެކަމަށް އޮތޯރިޓީއަށް ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އޮތޯރިޓީން ލައިސަންސް ދޫކުރާއިރު، މި ޤާނޫނުގެ 10 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ލައިސަންސްގެ ޝަރުތުތަކުގެ އިތުރުން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އިތުރު ޝަރުތުތަކާއެކު ލައިސަންސް ދޫކުރެވިދާނެއެވެ.

(ރ) ލައިސަންސް ދޫކުރުމަށްފަހު ލައިސަންސްގެ ޝަރުތުތައް ބަދަލުކުރެވިދާނެ ގޮތްތަކާއި، އިތުރު ޝަރުތުތައް ކުރެވިދާނެ ގޮތްތަކާއި އެ ޝަރުތުތަކަށް އުނިއިތުރު ގެނެވޭނެ ގޮތްތައް މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ބ) އިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރިކުރުމަށް އޮތޯރިޓީން ލައިސަންސް ދޫކުރާ ފަރާތްތަކުގެ މަޢުލޫމާތާއި، ލައިސަންސްގެ ދަށުން އެފަރާތަށް ކުރެވިދާނެ އިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރީގެ ބާވަތްތައް، އޮތޯރިޓީން އާންމުކުރަންވާނެއެވެ.

ލައިސަންސްގެ ޝަރުތުތައް

10. (ހ) ކޮންމެ އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏަކުންވެސް ހުރިހާ ވަގުތެއްގައިވެސް، އަންނަނިވި ލައިސަންސްގެ ޝަރުތުތަކާ އެއްގޮތަށް އަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.

(1) ލައިސަންސްގެ ޝަރުތުތަކުގެ ތެރޭގައި ވިޔަފާރި ފަށަން

12 (ބާރަ) މަސްދުވަހަށްވުރެ ކުރު މުއްދަތެއް
ދިފައިންސްވާނަމަ، ލައިސަންސް ދޫކުރާ ދުވަހުން ފެށިގެން
12 (ބާރަ) މަސްދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ލައިސަންސް
ދޫކުރުން ވިޔަފާރި ފަށަންވާނެއެވެ.

(2) މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ރަޖިސްޓްރާރާއި، އޮތޯރިޓީން
ކަނޑައަޅައި އަންގާ ރަޖިސްޓްރާރާއި ސްޕޮންސަރީ
ބަޔަކަށްބެހޭ މިންގަނޑުތަކާއި އުސޫލު އެކުލަވާލުން
ކަންތައްތަކާގުޅޭ މިންގަނޑުތަކާއި ކަންކަމަށް
ޢަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.

(3) އިންޝުއަރެންސް ވިޔަފާރި ހިންގަންވާނީ ލައިސަންސަށް
އެދި ހުށަހަޅައިދޭ ހުށަހަޅާފައިވާ ބިޒްނަސް ޕްލޭނާ
އެއްގޮތަށެވެ. އަދި، އެއްވެސް ސަބަބަކާހުރެ ބިޒްނަސް
ޕްލޭނާ ތަފާތު ގޮތަކަށް ވިޔަފާރި ހިންގަންޖެހިއްޖެނަމަ،
އެކަމަށް އޮތޯރިޓީގެ ހުއްދަ ހޯދަންވާނެއެވެ.

(4) އިންޝުއަރެންސް ކުންފުނީގެ އިންޓަރނަލް ޕޮލިސީތަކާއި
ޕްރޮސީޖަރުން އުސޫލުތައް ކަނޑައަޅައި، ވިޔަފާރިއަށް
ކުރިމަތިވެދާނެ ރިސްކުތައް މެނޭޖްކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ
ނިޒާމުތައް ޤާއިމުކޮށް އުސޫލުތައް އެކަށައަޅަންވާނެއެވެ.

(5) އިންޝުއަރެންސް ވިޔަފާރި ހިންގަންވާނީ ހަރުދަނާ ގޮތެއްގައި
އަދި ޤާނޫނުތަކާއި ގަވާއިދުތަކާއި، އޮތޯރިޓީން އަންގާ
އެންގުންތަކާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

(6) އިންޝުއަރެންސް ކުންފުންޏަކުން މަކަރާއި، ހީލަތާއި،
ޚިޔާނާތާއި، މަނީ ލޯންޑަރިންގއާއި، ޓެރަރިޒަމަށް
ފައިނޭންސްކުރުމާއި އެނޫންވެސް އެފަދަ ކުށެއް ކޮށްގެން

ނުވާނެއެވެ.

(7) އިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރި ހިންގަންވާނީ އެ ވިޔަފާރިއެއް ހިންގުމަށް އޮތޯރިޓީން ހުއްދަ ދީފައިވާ ނަމުގައި އެކަންޏެވެ.

(8) އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނީގެ ޗެއަރ ހިއްސާދާރުންނާއި ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުގެ މެންބަރުންނާއި އެގްޒެކެޓިވް އޮފިސަރުންނަށް ހުރިހާ ވަގުތެއްގައިވެސް އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅާ މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގަމިން ކަމަށް އެކަށޭނަ ފަރާތްތަކެއް ކަމުގައި ވާންވާނެއެވެ.

(9) އޮތޯރިޓީން ދޫކޮށްފައިވާ އިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރިކުރުމުގެ ލައިސަންސް، އެ ކުންފުނީގެ ވިޔަފާރި ހިންގާ ތަންގައި ފަސޭހައިން ފެންނަ ގޮތަށް ބަހައްޓަންވާނެއެވެ. އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޝާއިޢުކުރާ އެ ކުންފުނީގެ ކޮންމެ އާޚިރު ނުވަތަ ކޮންމެ ބެލެންސްޝީޓެއްގައި މި ޤާނޫނުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ދޫކޮށްފައިވާ ހުއްދަ އާންމުންނަށް ފަސޭހައިން ފެންނަ ގޮތަށް ބަހައްޓަންވާނެއެވެ.

(10) އޮތޯރިޓީގެ ހުއްދަ ލިބިގެން މެނުވީ، ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ ބާވަތުގެ އިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރި ފިޔަވައި އެހެން އެއްވެސް ވިޔަފާރިއެއް ހިންގައިގެން ނުވާނެއެވެ.

(11) އޮތޯރިޓީގެ ހުއްދަ ލިބިގެން މެނުވީ، އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏަކުން އެ ކުންފުނީގެ އިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރީގެ މައިގަނޑު ބައިތަކެއް ހިންގުމަށް، އެހެން ފަރާތަކާ ހަވާލުކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.

(12) އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިން އެ ކުންފުނީގެ ވިޔަފާރީގެ

ހުރިހާ ބަރަހަލާތަކެއް ހިންގަންވާނީ ދިވެހިރާއްޖޭގައި
އޮފީހެއް ޤާއިމުކޮށް، ހުންނަންވާނެއެވެ. އަދި އެ އޮފީހުގައި،
ލައިސަންސް ދޫކުރުމުން ވިޔަފާރީގެ ހުރިހާ ކަމެއް
އެކަށީގެންވާ ގޮތަކަށް ހިދުމަތްތަކާއި ޕްރޮޑަކްޓް ވަޒީފާ
އަދާކުރާ މުވައްޒަފުން ތިބެންވާނެއެވެ. އަދި އެކަށީގެންވާ
ގޮތަކަށް ޑޮކިއުމެންޓްތަކާއި ވިޔަފާރީގެ ހިސާބުތަކާއި
ރެކޯޑުތައް އެ އޮފީހުގައި ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.

(ށ) އިންޝުއަރެންސް ކުންފުންޏަކުން މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ލައިސަންސްގެ ޝަރުޠުތަކާ ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ 9 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅައި އަންގާފައިވާ އުސޫލުތަކާ ޝަރުޠުތަކާ ޚިލާފުވެއްޖެނަމަ ނުވަތަ ޚިލާފުވާކަމަށް ބެލެވޭނަމަ، އެކަން ވަގުތުން އޮތޯރިޓީއަށް އަންނަނިވި މައްސަލަތަކުގައި، އެ ކުންފުނިން ފިޔަވަޅު އަންގަންވާނެއެވެ.

(1) ރިޒާވު ކަމުގެ ނުވަތަ ރިޒާވުތަކާއި ބެލެންސް ކަމުގެ ބަރާބަރު އެކަމުގެ ތަފުޞީލު؛

(2) ރިޒާވު ނުވަތަ ރިޒާވުތަކާއި ބެލެންސް ކަމުގެ ތަނަވަސްކުރުމަށް އަމާނާ ދިނުމަށްޓަކައި ބަލަހައްޓާ އެ ދިނުމަށްޓަކައި އެކުލެވޭ ބެލެންސްއަށް.

(ނ) އިންޝުއަރެންސް ކުންފުންޏަކުން، މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން އޮތޯރިޓީން އަންގައިފިނަމަ، ރިޒާވުފަދަ ނުވަތަ ރިޒާވުތަކުން ބެލެންސް ކަމުގެ ތަނަވަސްކުރުމަށް، ނުވަތަ ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަމެއް ނުވަތަ އިންޝުއަރެންސް ވިޔަފާރި ކުރިއަށް ގެންދިޔުމުގައި ވަކި ކަމެއް ކުރުމަށް ނުވަތަ ވަކި ކަމެއް ނުކުރުމަށް ނުވަތަ ވަކި ގޮތަކަށް ޝަރުޠުތަކެއް ކަނޑައަޅައި

އެކަންކަމަށް ޢަމަލުކުރުމަށް، އޮތޯރިޓީން އެފަރާތަށް އެންގިދާނެއެވެ.

ލައިސަންސް ހިފެހެއްޓުމާއި ބާތިލުކުރުން

11. (ހ) އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏަކުން ލައިސަންސް ބާތިލުކުރުމަށް އެދި ލިޔުމުން އޮތޯރިޓީއަށް ހުށަހަޅައިފިނަމަ، އޮތޯރިޓީއަށް އެ ލައިސަންސް ބާތިލުކޮށްދެވިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އޮތޯރިޓީއަށް ހުށަހެޅުމުން، ލައިސަންސް ބާތިލުކުރުމުގެ ކުރިން އެ ކުންފުނިން ވަކި ކަމެއް ނުވަތަ ކަންތައްތަކެއް ފުރިހަމަކުރުމަށް އެ ކުންފުންޏަށް އޮތޯރިޓީން އެންގިދާނެއެވެ. އަދި، އެ ކުންފުނިން އެކަންކަން ފުރިހަމަކުރަންދެން ލައިސަންސް ބާތިލުކޮށްނުދީ ހިފެހެއްޓުމުގެ ބާރު އޮތޯރިޓީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ނ) އަންނަނިވި ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިން ކަމެއް ނުވަތަ ގިނަކަމެއް ދިމާވެއްޖެނަމަ، އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏަކަށް ދޫކޮށްފައިވާ ލައިސަންސް ހިފެހެއްޓުމުގެ ނުވަތަ އެ ލައިސަންސް ބާތިލުކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު އޮތޯރިޓީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(1) އެފަރާތުން، މި ޤާނޫނާ ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާފައިވާ ގަވާއިދަކާ ނުވަތަ އެފަރާތުން ޢަމަލުކުރުން ލާޒިމު އެހެންވެސް ޤާނޫނަކާ ނުވަތަ ގަވާއިދަކާ ޚިލާފުވުން، ނުވަތަ ލައިސަންސްގެ ޝަރުޠަކާ ނުވަތަ އޮތޯރިޓީގެ އަމުރަކާ ނުވަތަ އެންގުމަކާ ޚިލާފުވުން، ނުވަތަ އެކަށީގެންވާ ނުވަތަ ހަރުދަނާ ނޫން ގޮތަކަށް ވިޔަފާރިކުރުން؛

(2) އެފަރާތުން، އިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރި ހިންގުމުން ގެންދަނީ ޕޮލިސީހޯލްޑަރުންގެ މަސްލަހަތަށް ނުވަތަ ޢާންމު

މަސްލަހަތަށް އުނިކަމެއް އަންނަ ގޮތަކަށްކަމަށް
އޮތޯރިޓީއަށް ގަބޫލުކުރެވުން؛

(3) އިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރި އެއްކޮށް ނުވަތަ ވިޔަފާރީގެ ބައެއް ނަމަވެސް ހުއްޓާލާފައިވުން؛

(4) އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނި އިފްލާސްކޮށްފައިވުން ނުވަތަ އިފްލާސްކުރުމުގެ މަސައްކަތް ފަށާފައިވުން؛

(5) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ލައިސަންސް ދޫކުރެވިފައިވާ އިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރި ފިޔަވައި އެހެން ވިޔަފާރިއެއް އޮތޯރިޓީގެ ހުއްދަ ނެތި ކުރުން؛

(6) އާންމު މަސްލަހަތަށްޓަކައި ލައިސަންސް ބާޠިލުކުރަންޖެހޭކަމަށް އޮތޯރިޓީއަށް ފެނުން؛

(7) އެއްވެސް މޭޖަރ ހިއްސާދާރަކު ކަމަށް އެކަށީގެންވާ ފަރާތެއް ކަމުގައިނުވުން؛

(8) އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނީގެ ޒިންމާތަކާއި މަސައްކަތްތަކާއި ހަރަކާތްތަކާއި ހަރުދަނާ އަދި ރައްކާތެރި ގޮތަކަށް ހިންގުމަށް އެކަށީގެންވާ ވަރަށްވުރެ އެކުންފުނީގެ ރައުސްމާލު މަދުކަން އޮތޯރިޓީއަށް ގަބޫލުކުރެވުން؛

(9) އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިން އެ ކުންފުންޏެއްގެ އިލްތިޒާމުތައް އަދާނުކުރެވުން؛

(10) އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިން ލައިސަންސަށް އެދި ހުށަހެޅުމުގައި ދޮގުން ނުވަތަ ފުރިހަމަނޫން ނުވަތަ އޮޅުންއަރާފަދަ މަޢުލޫމާތު ހުށަހަޅާފައިވުން؛

(11) ދޮގުން ނުވަތަ އޮޅުންއަރާފަދަ މަޢުލޫމާތު އޮތޯރިޓީއަށް ދިނުން ނުވަތަ އޮތޯރިޓީއަށް އޮޅުވާލުން؛ ނުވަތަ

(12) އެކްޗުއަރީންނާ ގުޅޭ ރީއިންޝުއަރަންސްގެ އިންތިޒާމުތައް ހަދާފައިނުވުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ނުވަތަ (ނ) ގެ ދަށުން ލައިސަންސް ބާޠިލުކުރުމަށް ނިންމައިފިނަމަ، އެކަން ލިޔުމުން އެ އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏަށް އޮތޯރިޓީން އަންގަންވާނެއެވެ.

(ނ) އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏެއްގެ ލައިސަންސް ބާޠިލުކުރުމަށް އަންގާ އެންގުމަކާ ޢަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚުން ފެށިގެން އެ ކުންފުނިން އިންޝުއަރަންސްގެ އެއްވެސް ކޮންޓްރެކްޓެއް ހަދައިގެން ނުވާނެއެވެ. އަދި އިންޝުއަރަންސްގެ އެއްވެސް ވިޔަފާރިއެއް ކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް އެ ތާރީޚުގެ ކުރިން އެ ކުންފުނިން ހަދާފައިވާ އިންޝުއަރަންސް ކޮންޓްރެކްޓްތަކުގެ ދަށުން ލިބިދޭ ހައްޤުތަކާ ނުވަތަ ލާޒިމުތަކަށް މި މާއްދާގެ ސަބަބުން އެއްވެސް އުނިކަމެއް ނާންނާނެއެވެ.

(ރ) އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏެއްގެ ލައިސަންސް ބާޠިލުކޮށްފިނަމަ އެކަން އޮތޯރިޓީން އާންމުކުރަންވާނެއެވެ.

އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިތަކުގެ ރަޖިސްޓަރީ

12. އާންމުން ބަލަން ބޭނުންވެއްޖެ ހިނދެއްގައި ބެލޭނެ ގޮތަށް، އޮތޯރިޓީން އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިތަކުގެ ރަޖިސްޓަރީއެއް ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ. އަދި މި ރަޖިސްޓަރީގައި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ލައިސަންސް ދޫކުރާ ކޮންމެ އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏެއްގެ ނަމާއި، އެޑްރެހާއި މިނޫންވެސް އާންމުންނަށް ބޭނުންތެރި މަޢުލޫމާތުތައްކަމަށް އޮތޯރިޓީއަށް ފެންނަ އެހެނިހެން މަޢުލޫމާތު ހިމަނަންވާނެއެވެ.

ބްރާންޗާއި ސަބްސިޑިއަރީ

13. (ހ) އޮތޯރިޓީގެ ހުއްދަ ހޯދައިގެން މެނުވީ، އިންޝުއަރަންސް

ޤާއިމުކުރުން

ކޮންފެޑެރޭޝަނުން، އެ ކޮންފެޑެރޭޝަނުގެ އޮފިޝަލް ނުވަތަ ބޯޑުތަކެއް ސަބްސިޑިއަރީއެއް ދިވެހިރާއްޖޭގައި އަދި ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގައިވެސް ޤާއިމުކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އިންޓަރނޭޝަނަލް ކޮންފެޑެރޭޝަނެއްގެ ބްރާންޗެއް ސަބްސިޑިއަރީއެއް ޤާއިމުކުރުމަށް ހުއްދަ ދިނުމުގައި ކަނޑައެޅިދާނެ ޝަރުޠުތަކެއް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ޓިކެޓް ވިޔަފާރި

14. (ހ) އެއްވެސް އިންޓަރނޭޝަނަލް ވިޔަފާރިއަކުން ޓިކެޓް ވިޔަފާރި ކުރަންވާނީ އޮތޯރިޓީގެ ހުއްދަ ހޯދުމަށްފަހުގައެވެ.

(ށ) ޓިކެޓް ވިޔަފާރި ނޫން އެހެން ބާވަތެއްގެ އިންޓަރނޭޝަނަލް ވިޔަފާރިކުރުމުގެ ލައިސަންސެއް ލިބިފައިވާ އިންޓަރނޭޝަނަލް ކޮންފެޑެރޭޝަނެއްވެސް ޓިކެޓް ވިޔަފާރި ކުރަންވާނީ އެހެނަސް އޮތޯރިޓީގެ ހުއްދަ ހޯދުމަށްފަހުގައެވެ.

(ނ) އޮތޯރިޓީން ބޭނުންވެއްޖެ ހިނދެއްގައި، ޓިކެޓް ވިޔަފާރިއަށް ހުއްދަ ބަހައްޓާ ގަވާއިދުތަކާއި ޝަރުޠު، އެ ވިޔަފާރި ހިންގުމުގައި އަމަލުކުރަންޖެހޭ އިތުރު ގޮތްތަކާއި އުސޫލުތަކާއި މިންގަނޑުތައް ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ. އަދި ޓިކެޓް ވިޔަފާރިކުރާ އިންޓަރނޭޝަނަލް ކޮންފެޑެރޭޝަނުން، މި ޤާނޫނުގެ ވަކި މާއްދާއަކާ ނުވަތަ މާއްދާތަކަކާ އަމަލުކުރުމުން އިސްތިސްނާއެއް ދިނުން ބާރަތެއް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި އޮތޯރިޓީއަށް ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.

ހަތަރުވަނަ ބާބު

އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނީގެ މެނޭޖްމަންޓް

ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑު

15. (ހ) އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނި ހިންގާނެގޮތުގެ އުސޫލުތަކާއި ސިޔާސަތުތައް ކަނޑައަޅައި އަދި ކުންފުނީގެ މެނޭޖްމަންޓުން ކުންފުނި ހިންގާގޮތް ބެލުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރަނީ ކުންފުނީގެ ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުންނެވެ. ހާއްސަގޮތެއްގައި، އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނީގެ މައިގަނޑު މަސައްކަތްތަކަށް ނުރައްކަލު އަސަރު ކޮށްފާނެ ކަންކަމަށް ތައްޔާރުވުމުގެ ގޮތުން ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުން ސިޔާސަތުތަކެއް ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ. އެގޮތުން ސިޔާސަތު ކަނޑައަޅާ މައިގަނޑު މަސައްކަތްތަކުގެ ތެރޭގައި އިންވެސްޓްކުރުމާއި، ޕޮލިސީހޯލްޑަރުންގެ ފަންޑު މެނޭޖްކުރުމާއި، އެސެޓްތަކާއި ލައިބިލިޓީތައް މެނޭޖްކުރުމާއި، ކްލެއިމްތައް ބަލައިގަތުމާއި ކްލެއިމްތަކަށް ފައިސާ ދިނުމާއި، އޭޖެންޓުންނާއި، އިންޓަރނަލް ކޮންޓްރޯލް ސިސްޓަމުތަކާއި، އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިން ބޭނުންކުރާނެ އެކައުންޓިންގ މިންގަނޑުތައް ހިމެނެއެވެ.

(ށ) އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނީގެ ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑު މެންބަރުންނަކީ ހުނަރާ ތަޖުރިބާއާއި، އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅާ މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތަށް، ކަމަށް އެކަށީގެން ފެންވަރެއްގެ ކަމުގައި ވާންވާނެއެވެ.

(ނ) ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑު މެންބަރުން މަސައްކަތްކުރަންވާނީ ހެޔޮ ނިޔަތުގައި، ތެދުވެރިކަމާއެކު އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިއަށް އެންމެ ފައިދާހުރި ގޮތަކަށެވެ. އަދި އެފަރާތްތަކުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރަންވާނީ، އެއާ އެއްފަދަ ހާލަތްތަކެއްގައި އެހެން ފަރާތްތަކުން އެފަދަ މަސްއޫލިއްޔަތެއް އަދާކުރުމުގައި ބޭނުންކުރާފަދަ ހުނަރާއި

ފަރުވާތެރިކަން ބަހައްޓައިގެންނެވެ. ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުގެ މެންބަރުން، އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏަށް ފައިދާހުރި ގޮތަށް މަސައްކަތްކުރުމުގައި ބޭނުންވާނެ ހުނަރާއި ފަރުވާތެރިކަން ނުބަހައްޓައި މަސައްކަތްކުރުމުގެ ސަބަބުން އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ގެއްލުމެއް ލިބިއްޖެނަމަ، އެ ލިބުނު ގެއްލުމަށް، އެ ޑިރެކްޓަރަކު ޒާތީގޮތުން ޒިންމާވާނެއެވެ.

(ރ) ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑު އެކުލެވިގެންވާންވާނީ، މަދުވެގެން 5 (ފަހެއް) މެންބަރުންގެ މައްޗަށެވެ. އަދި ބޯޑުގެ މެންބަރުންގެ އަދަދު ވާންވާނީ އޮނަހިރި އަދަދަކަށެވެ. ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުގެ މެންބަރުންގެ ތެރެއިން މަދުވެގެން 1 (އެކެއް) މެންބަރަކީ މާލީ ރިޕޯޓުތައް ތައްޔާރުކުރުމާއި، އެކައުންޓިންގ ނުވަތަ އޮޑިޓްކުރުމުގެ މަސައްކަތުގެ ތަޖުރިބާ ލިބިފައިވާ ފަރާތަކަށް ވާންވާނެއެވެ.

(ބ) ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑަށް އެއްވެސް ނިންމުމެއް ނިންމޭނީ، ބޯޑުގެ ޖަލްސާއެއް ބޭއްވުމަށް ބޭނުންވާ ކޯރަމް އަދަދު ހަމަވާ ބޯޑުގެ ޖަލްސާއެއްގައި ނުވަތަ ބޯޑުގެ އަޣްލަބިއްޔަތު ލިބިގެން، ނުވަތަ ދައުރުކޮށްގެން، ގާނޫނީ އަދަދު ހަމަވާ ވަރަށް ޑިރެކްޓަރުން ސޮއިކޮށްފައިވާ ނިންމުމަކުންނެވެ.

(ޅ) ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުން ނިންމާ ނިންމުންތައް ތަންފީޛުކުރުމާއި ދުވަހުން ދުވަހަށް ހިންގަންޖެހޭ ކަންކަން ހިންގުމަށްޓަކައި ކޮންމެ އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏެއްގައިވެސް އެ ކުންފުނީގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރަކު ނުވަތަ ޗީފް އެގްޒެކެޓިވް އޮފިސަރަކު ހުންނަންވާނެއެވެ.

(ކ) އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނީގެ ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުގެ މެންބަރުންގެ ތެރޭގައި ކުންފުނީގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރު ނުވަތަ ޗީފް އެގްޒެކެޓިވް އޮފިސަރު ހިމަނަންވާނެއެވެ.

ކުންފުނީގެ އެގްޒެކެޓިވް ޑިރެކްޓަރުން

16. (ހ) އިންޝުއަރެންސް ކުންފުނީގެ މައިގަނޑު ކަންކަން ހިންގުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމަށްޓަކައި އެކަށީގެންވާ މީހުން އެގްޒެކެޓިވް ޑިރެކްޓަރުންގެ ގޮތުގައި ޢައްޔަންކުރަންވާނެއެވެ. އެގޮތުން، އެގްޒެކެޓިވް ޑިރެކްޓަރުން ޢައްޔަންކުރަންވާނީ ކަންތައްތަކުގެ ތެރޭގައި، ޕޮލިސީހޯލްޑަރުންގެ ޙައްޤު ޙިމާޔަތްކުރުމާއި، އިންވެސްޓްމަންޓް ކުރުމާއި، އިންޓަރނަލް އޯޑިޓް ކުރުމާއި، އަމަލުކުރަންޖެހޭ ޤާނޫނުތަކާއި ގަވާއިދުތަކާއި، އިރުޝާދުތަކާއި، އަމުރުތަކާއި، އުސޫލުތަކަށް ކުންފުނިން އަމަލުކުރޭތޯ ބެލުން ހިމެނެއެވެ.

(ށ) އެގްޒެކެޓިވް ޑިރެކްޓަރުން މަސައްކަތްކުރަންވާނީ ފުލްޓައިމް ގޮތުގައި، ބޮޑުވެރިކަމާއެކު އިންޝުއަރެންސް ކުންފުންޏަށް އެންމެ ފައިދާހުރި ގޮތަކަށެވެ. އަދި އެފަރާތްތަކުގެ ވަޒީފާގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރަންވާނީ، އެއާ އެއްފަދަ ޒާތީފައިދާތަކުގައި އެހެން ފަރާތްތަކުން އެފަދަ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކެއް އަދާކުރުމުގައި ބޭނުންކުރާނެ ފަދަ ހުރަހާއި ފަރުވާތެރިކަން ބަލައްޓައިގެންނެވެ. އެގްޒެކެޓިވް ޑިރެކްޓަރެއް، އިންޝުއަރެންސް ކުންފުންޏަކީ ފައިދާހުރިގޮތަށް މަސައްކަތްކުރުމުގައި ބޭނުންވާނެ ހުނަރާއި ފަރުވާތެރިކަން ނުބަލައްޓާ މަސައްކަތްކުރުމުގެ ސަބަބުން އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ގެއްލުމެއް ލިބިއްޖެނަމަ، އެ ލިބުނު ގެއްލުމަށް، އެ ޑިރެކްޓަރެއް ޖަވާބުދާރީ ވާންޖެހޭނެއެވެ.

މަގާމުތަކަށް ޢައްޔަންކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ކިބައިގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭ ސިފަތައް

17. (ހ) އިންޝުއަރެންސް ކުންފުނީގެ ޑިރެކްޓަރުންގެ ޗެއަރޕާސަން ނުވަތަ ޗީފް އެގްޒެކެޓިވް އޮފިސަރ، އަދި އެގްޒެކެޓިވް ޑިރެކްޓަރުންނާއި އޮފިސަރުން ކަނޑައަޅާ އެހެނިހެން މަގާމުތަކަށް ޢައްޔަންކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ކިބައިގައި ތިބިގެންވާ ސިފަތައް ފުރިހަމަވާންވާނެއެވެ.

(1) އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅާ މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތިން، ކަމަށް އެކަށޭނަ ފަރާތްތަކެއް ކަމުގައިވުން؛

(2) އެފަދަ އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏެއްގެ މޭޖަރ ހިއްސާދާރެއް ނުވަތަ ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުގެ މެންބަރެއް ނުވަތަ އެގްޒެކެޓިވް އޮފިސަރެއް ނުވަތަ މުވައްޒަފެއް ކަމުގައިނުވުން.

(ނ) އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނީގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރުކަމުގެ މަޤާމަށް ނުވަތަ ޗީފް އެގްޒެކެޓިވް އޮފިސަރުކަމުގެ މަޤާމަށް ޢައްޔަންކުރާ ފަރާތަކީ، ޢައްޔަންކުރުމުގެ މުއްދަތުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދިރިއުޅޭނެ އަދި ކުންފުނި ހިންގުމުގައި ތަޖުރިބާއާއި ޤާބިލްކަންހުރި ފަރާތަކަށްވާންވާނެއެވެ.

އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނީގެ މޭޖަރ ހިއްސާދާރަކަށްވުން

18. (ހ) އެއްވެސް ފަރާތަކުން ސީދާކޮށް ނުވަތަ ނުސީދާކޮށް އެކަނި ފަރާތެއް ދުރުވެރިކޮން އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏެއްގެ މޭޖަރ ހިއްސާދާރަކަށްވާނެފަދަ މިންވަރަކަށް ހިއްސާ ހޯދުމަށް ޕްލޭންކުރާނަމަ، އެފަދަ ހިއްސާއެއް ހޯދުމުގެ ކުރިން އޮތޯރިޓީގެ ހުއްދަ ހޯދަންވާނެއެވެ. އެއްވެސް ފަރާތަކުން އެފަދަ ފަރާތެއް ނުވަތަ ފަރާތްތަކެއް ދުރުވެރިކޮން ހިއްސާ ހޯދުމަށް މަސައްކަތްކުރާކަމުން ބެލެވޭނީ، އޮތޯރިޓީއަށް ފާހަގަކުރެވޭ ގޮތުގައި، ރަސްމީކޮން ނުވަތަ ނުރަސްމީކޮން އެއްބަސްވުމެއްގެ ދަށުން އެފަރާތްތަކުގެ ގުޅިގެން އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏެއްގެ ވޯޓިންގުގެ ބާރު ހޯދުމަށް މަސައްކަތްކުރާނަމައެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ފަދައިން އެއްވެސް ފަރާތަކުން އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏެއްގެ ހިއްސާ ހޯދުމަށް ޕްލޭންކުރާކަން

އެ ކުންފުންޏަކީ އެންގުމުން އެކަން ތަސްދީޤުކޮށް އެ ކުންފުނިން އޮޑިޓަރަކަށް އަންގަންވާނެއެވެ.

(ށ) އިންޝުއަރެންސް ކުންފުންޏެއްގެ އެއްވެސް މާލީ ހިއްސާދާރެއް ސިޔާސީ ނުވަތަ ނަސްސިޔާސީ ނުވަތަ އާއިލީ ފަރާތެއް ނުވަތަ ފަރާތްތަކެއް މުދުވިރިކޮށް، އިންޝުއަރެންސް ކުންފުންޏެއްގެ ރައްސާމާލުގެ ނުވަތަ ވޯޓުދިނުމުގެ ބާރު ލިބިދޭ ހިއްސާގެ 20% (ވިހި އިންސައްތަ) ނުވަތަ އެއަށްވުރެ އިތުރުވެގެންދާނަމަ، ނުވަތަ 33% (ތެއްތިރީސް އިންސައްތަ) ނުވަތަ އެއަށްވުރެ އިތުރުވެގެންދާނަމަ، ނުވަތަ 50% (ފަންސާސް އިންސައްތަ) އަށްވުރެ އިތުރުވެގެންދާނަމަ މިންވަރަކަށް ހިއްސާ އިތުރުކުރުމުގެ ކުރިން އޮތޯރިޓީގެ ހުއްދަ ހޯދަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ނުވަތަ (ށ) ގެ ދަށުން އޮތޯރިޓީގެ ހުއްދައަށް އެދި ހުށަހަޅަންވާނީ އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅާ މަޢުލޫމާތާއި ލިޔެކިޔުންތަކާ އެކުގައެވެ.

ފަސްވަނަ ބާބު

ހަރުދަނާ އަދި ރައްކާތެރި ގޮތެއްގައި ވިޔަފާރި ހިންގުމާގުޅޭ އުސޫލުތައް

ރައްސާމާލު 19. (ހ) ކޮންމެ އިންޝުއަރެންސް ކުންފުންޏަކުންވެސް، ހުރިހާ ވަގުތެއްގައިވެސް، އެފަރާތަކުން ކުރާ ޖެނެރަލް އިންޝުއަރެންސް ވިޔަފާރިއަށް -/50,000,000 (ފަންސާސް މިލިއަން) ރުފިޔާއަށްވުރެ މަދުނުވާ ޢަދަދެއް، އަދި އެފަރާތަކުން ކުރާ ލައިފް އިންޝުއަރެންސް ވިޔަފާރިއަށް -/10,000,000 (ދިހަ މިލިއަން) ރުފިޔާއަށްވުރެ މަދުނުވާ ޢަދަދެއް، ނުވަތަ އޮތޯރިޓީން އެއަށްވުރެ

ބޮޑު އަދަބެއް ކަނޑައަޅައިދީނަމަ އެ އަދަދަކަށްވުރެ މަދުނޫން
އަދަބެއް، ޖަޒުއްސާވުގެ ގޮތުގައި ބަލައިގަންނާނެއެވެ. އެ އަދަދަކީ
އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ދަރާފައިވާ، ނުވަތަ ހަރުނަކުރިފައިވާ
ފައިސާއަކަށް ވެގެން ނުވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެނގެން ބަޔާންކޮށްދީފައިވިނަމަވެސް، އިންސާނުންނަށް ބާރުގަވާއިދުގެ ދަށުން ހިމެނޭ ވަކި ކަމަކަށް ނުވަތަ ވަކި ކަމެއްގެ އިންސާނުންނަށް ޙައްޤުވާ ޙައްގު ކަމަށް އިންސާނުންނަށް ކަށަވަރުކުރެވޭ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ އަދަދަށްވުރެ ކުޑަ އަދަދެއް ތަޙުޤީޤުގެ ގޮތުގައި ބަލައިގަތުމަށް ޢަދުލުއިންސާފު ކަނޑައަޅައިދެވިދާނެއެވެ.

(ނ) އިންސާނުންނަށް ކަށަވަރުކުރުން ހިނގާ އިންސާނުންނަށް ވިޔަފާރީގެ ބާރުތައް ކުރިމަތިވާ ރިސްކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ނ) ގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާފައިވާ އަދަދަށްވުރެ މަތީ އަދަދަކަށް ޖަޒާއީގެ ބަލައިގަތުމަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހުއްދަ ދޭފައިދެވޭ ގޮތުގައިވާ ރެގިއުލޭޝަން ކަނޑައަޅައިދެވޭނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ރެގިއުލޭޝަން ކަނޑައަޅާދީގެން ކަނޑައަޅައި އިންސާނުންނަށް ކަށަވަރުކުރެވޭ އަންގައިދީނަމަ، ރެގިއުލޭޝަން އެކަމުގެ ކަނޑައެޅުމަށް މުއްދަތެއްގެ ބާރުގައި ރެގިއުލޭޝަން ކަނޑައެޅި އަދަދަށް އެ ކުރުނުދިން ތަޙުޤީޤު ބަލައިގަންނާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެނގެން ބަޔާންކޮށްދީފައިވިނަމަވެސް، މި ޤާނޫނަށް އިސްލާހުގެނައުމުގެ ކުރިން ރެގިއުލޭޝަން ޤާނޫނާ ފައިސާއަށް ލިބިގެން އިންސާނުންނަށް ވިޔަފާރިކުރެވުނު ފަރާތްތަކުން، އެ އަކުރުގައި ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ އަދަދަށް ތަޙުޤީޤު

އިތުރުކުރުމަށްޓަކައި އެކަށީގެންވާ މުއްދަތެއް ދޭންވާނެއެވެ. އަދި އެފަދައިން އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅާއިރު، މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފާއިރު އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏެއްގެ ހާލު ރަނގަޅުކުރުމަށް ރަނގަޅުކުރުމުގެ ޕްލޭނެއް ހުށަހަޅަން ވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ރަނގަޅުކުރުމުގެ ޕްލޭނަކީ ބަޔާން ފުރިހަމަވާ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބުނެފައިވާ އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅައި، އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިތަކަށް އަންގަންވާނެއެވެ.

ސޯލްވަންސީ މާޖިން

20. (ހ) ސޯލްވަންސީ މާޖިން މަދުވެގެން ހުންނަންޖެހޭނީ މިންވަރު ކަމުގައި އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅާ މިންވަރަށްވުރެ މަދުނުވާނެ ގޮތެއްގައި، ކޮންމެ އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏަކުން ހުރިހާ ވަގުތެއްގައިވެސް ސޯލްވަންސީ މާޖިން ބަހައްޓަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ބެހެއްޓުމަށް ކަނޑައަޅާ ސޯލްވަންސީ މާޖިން ކަނޑައަޅުއްވުމުގައި، ތަފާތު ބާވަތްތަކުގެ އިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރިތަކާ އަދި ތަފާތު ރިސްކްތަކުގެ އިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރިތަކަށް، ތަފާތު މިންގަނޑުތައް އޮތޯރިޓީއަށް ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.

(ރ) ވަކި ބާވަތެއްގެ އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިތަކެއް މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސޯލްވަންސީ މާޖިން ބެހެއްޓުމުން އޮތޯރިޓީއަށް އިސްތިސްނާކުރެވިދާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ސޯލްވަންސީ މާޖިން ބެހެއްޓުމާ ގުޅޭގޮތުން، އޮތޯރިޓީއަށް އަންނަނިވި ކަންކަން ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.

(1) އެސެޓްތަކާއި ލައިބިލިޓީތަކުގެ ވެލިއު ކަނޑައަޅާނެ ގޮތުގެ މިންގަނޑުތައް؛

(2) އެސޯސިއޭޓްކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ ތަފްޞީލު ހިމަނާން
ބޭނުންވާނެއެވެ.

ސެކިއުރިޓީ ޑިޕޮޒިޓް

21. (ހ) އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިތަކުން ސެކިއުރިޓީ ޑިޕޮޒިޓެއް ބަހައްޓަން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އޮތޯރިޓީއަށް ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ބަހައްޓާ ސެކިއުރިޓީ ޑިޕޮޒިޓަށް އާމްދަނީ ނުވަތަ އިންޓްރެސްޓް، އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅާ އުސޫލުގެ ދަށުން ދެވޭނެއެވެ.

(ނ) އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނެއްގެ ލިކުއިޑޭޝަން ޕްރޮސީޖަރސްގައި، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އޮތޯރިޓީން ބަހައްޓާ ސެކިއުރިޓީ ޑިޕޮޒިޓް ބޭނުންކުރެވޭނީ އިންޝުއަރަރގެ ޕޮލިސީހޯލްޑަރުންނަށް ދޭންޖެހޭ ފައިސާ ދިނުމަށެވެ. އަދި، ހުރިހާ ޕޮލިސީހޯލްޑަރުން ފުރިހަމަ ހުރިހާ ކްލެއިމްތަކަށް ދޭ ފައިސާ ދިނުމަށްފަހު ސެކިއުރިޓީ ޑިޕޮޒިޓް ބާކީވާނަމަ، ކްލެއިމްތަކުގެ ބައެއް ދިނުމަށް އޮތޯރިޓީއަށް ނިންމިދާނެއެވެ.

(ރ) އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނެއްގެ ލިކުއިޑޭޝަން ޕްރޮސީޖަރސްގައި، އަދި އިންޝުއަރަރގެ އެއްވެސް ޕޮލިސީހޯލްޑަރަކަށް ދޭންޖެހޭ ފައިސާއެއް ބާކީވެފައިނުވާނަމަ ނުވަތަ ޕޮލިސީހޯލްޑަރުންނަށް ދޭންޖެހޭ ފައިސާ ދައްކައި ނިމިފައިވާނަމަ، ފައިސާ ދައްކައި ނިންމާ ތާރީޚުން ފެށިގެން ގިނަވެގެން 12 (ބާރަ) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި، ސެކިއުރިޓީ ޑިޕޮޒިޓުގެ ޖުމްލައިގައި ބާކީހުރި ފައިސާ އިންޝުއަރަރަށް އޮތޯރިޓީން ދޭންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ބަހައްޓާ ސެކިއުރިޓީ ޑިޕޮޒިޓަކީ، އެ ސެކިއުރިޓީ ބަހައްޓާ އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނީގެ އެސެޓެކެވެ. އެހެންނަމަވެސް އެ

ރިޒާރވް ޚަރަދު ކުރުމަކަށް ބޭނުމެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ލޯންގްޓާމް އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިތަކުން ބަހައްޓާ ރިޒާރވް ބެލެވޭނީ އެ ކުންފުނީގެ ހިއްސާދާރުންގެ ފަންޑުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ އެސެޓެއް ކަމުގައެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ސޮލްވެންސީ ރިޒާރވް ބަހައްޓުމުގައި އަމަލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ފަންޑު ޤާއިމުކުރުން

22. (ހ) ކޮންމެ އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏަކުންވެސް، އެފަރާތުން ހިންގާ ކޮންމެ ބާވަތެއްގެ އިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރިއަކާ ވަކި އިންޝުއަރަންސް ފަންޑެއް ޤާއިމުކޮށްގެން ހިންގަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަންޑުގެ އިތުރުންވެސް އިތުރު ފަންޑެއް ނުވަތަ ފަންޑުތަކެއް ޤާއިމުކުރުމަށް، އޮތޯރިޓީން އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިތަކަށް އަންގާނެއެވެ. އެގޮތުން، އެކި ބާވަތްތަކުގެ އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިތަކުން ނުވަތަ ވަކި ކެޓަގަރީއެއްގެ އިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރި ހިންގާ ކުންފުނިތަކުން ތަފާތު ފަންޑުތައް ޤާއިމުކުރުމަށް އަންގާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ފަންޑު ޤާއިމުކުރުމުގައި އަމަލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ހިއްސާދާރުންގެ ފައިސާއާއި ޕޮލިސީހޯލްޑަރުންގެ ފައިސާ ވަކިން ބެލެހެއްޓުން

23. ކޮންމެ އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏަކުންވެސް، އެ ކުންފުންޏެއްގެ ހިއްސާދާރުންގެ ފައިސާއާއި ޕޮލިސީހޯލްޑަރުންގެ ފައިސާއާދެމެދު އެކައުންޓުތައް ބެލެހެއްޓަންވާނީ ވަކިންނެވެ.

އެސޯސިއޭޝަން އިންކޯޕަރޭޓްކުރުން

24. އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިތަކުގެ އެސޯސިއޭޝަން އިންކޯޕަރޭޓްކުރެވޭނީ ގޮތެއްގައި އެސޯސިއޭޝަން ބަރަހައްޓަންޖެހޭ ގޮތުން، މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އޮޑިޓަރުން ކަށަވަރުކޮށްގެންނެވެ.

އެސޯސިއޭޝަން ބަހައްޓުން

25. (ހ) އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިތަކަށް ނުވަތަ ވަކި ބާވަތްތަކުގެ އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިތަކަށް ނުވަތަ ވަކި ކެޓަގަރީއެއްގެ އިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރި ހިންގާ އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިތަކަށް، އެ ކުންފުނިތަކުގެ ނުވަތަ އެ ކުންފުނިތަކުގެ ޕޮލިސީހޯލްޑަރުން އަދާކުރަމުންދާކަމުގެ، ދިފާޢުކުރުމުގައި މަދުވެގެން އެސޯސިއޭޝަން ބަރަހައްޓަންޖެހޭ މިންވަރަށް އޮޑިޓަރުން ކަނޑައަޅައި، އެ ކުންފުނިތަކަށް ނުވަތަ ކުންފުނިތަކަށް އެންގިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އޮޑިޓަރުން އަންގާ އެންގުމުގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ކަނޑައަޅައި ބަޔާންކުރެވިދާނެއެވެ.

(1) އެސޯސިއޭޝަން ދިފާޢުކުރުމުގައި ބަރަހައްޓަންޖެހޭނީ ކޮން ޕޮލިސީހޯލްޑަރުންނާ ގުޅިގެން ކަން؛

(2) ދިފާޢުކުރުމުގައި ބަރަހައްޓަންޖެހޭ އެސޯސިއޭޝަނުގެ ބާވަތްތައް؛

(3) ދިފާޢުކުރުމުގައި ބަރަހައްޓަންޖެހޭ އެސޯސިއޭޝަނުގެ ވޮލިއުމްސަން ހަދާނެ ގޮތް.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން، ވަކި ބާވަތްތަކުގެ އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިތަކަށް ނުވަތަ ވަކި ކެޓަގަރީއެއްގެ އިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރި ހިންގާ އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިތަކަށް، އެސޯސިއޭޝަން ބަހައްޓުމަށް އޮޑިޓަރުން ކަނޑައަޅައި އެންގުމުގައި، އެފަދަ އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިތަކަށް އެކި މިންވަރު ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ. މިގޮތުން އޮޑިޓަރުން ކަނޑައަޅާނީ، އެ ކުންފުނިތަކުގެ މާލީ ހާލަތަށާއި ރިސްކު

ޕްރޮވައިޑަރާއި މިނިސްޓްރީވެސް އޮތޯރިޓީން ފެންނަ އެހެން ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކުރުމަށްފަހުއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އެސެޓްތައް ބެހެއްޓުމުގައި ހަމަހަމަކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ރީއިންޝުއަރަންސް އިންތިޒާމުތައް 26. (ހ) ކޮންމެ އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏަކުންވެސް، އެކަށީގެންވާ ރީއިންޝުއަރަންސް އިންތިޒާމުތަކެއް ހަދާފައި ހުންނަންވާނެއެވެ. ރީއިންޝުއަރަންސް އިންތިޒާމުތައް ހަދާއިރު، އެފަރާތުން ވެފައިވާ ވަކިވަކި އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީތަކުގެ އެކްސްޕޯޝަރއަށް، އަދި އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީތަކުގެ ދަށުން ކުރިމަތިވެދާނެ އެގްރިގޭޓް ލޮސްއަށް އެފަރާތުން ރިޢާޔަތްކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏަކުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ކުރާ އިންޝުއަރަންސް މުޢާމަލާތުގެ ނުވަތަ އެއިން ބައެއް، ފްރަންޓިންގް އުސޫލުން ރީއިންޝުއަރު ކުރުމުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހަރަކާތްތެރިވާ ކުންފުނިތަކަށް އިސްކަންދޭންވާނެއެވެ. ހަރަކާތްތެރިވާ އެއްވެސް އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏަކުން އެ އިންޝުއަރަންސް މުޢާމަލާތަކަށް އެކަށީގެންވާ ރީއިންޝުއަރަންސް ލިބެން ނެތްނަމަ ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ފްރަންޓިންގް އުސޫލުން ރީއިންޝުއަރު ކުރެވިދާނެއެވެ.

(ނ) އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏަކުން ހަދާފައިވާ ރީއިންޝުއަރަންސް އިންތިޒާމުތައް އެކަށީގެންވާކަމަށް އޮތޯރިޓީއަށް ނުފެންނަނަމަ، އެ އިންތިޒާމުތަކަށް ބަދަލުގެނައުމަށް، އޮތޯރިޓީއަށް އަންގައިދާނެއެވެ. އެގޮތުން، ބަދަލެއް ގެނައުމަށް އޮތޯރިޓީން އަންގައިފި ހިނދެއްގައި،

އިންޝުއަރަންސް ކޮންފަނިން އެ ބަދަލެއް ގެންނަންވާނެއެވެ.

އިންޝުއަރަންސް ކޮންފަންޏަކުން ކުރުން މަނާ ކަންކަން

27. (ހ) އޮތޯރިޓީގެ ހުއްދަ ލިޔުމުން ލިބިގެން މެނުވީ، އިންޝުއަރަންސް ކޮންފަންޏަކުން، ތިރީގައިވާ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމެއް ކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.

(1) އިންޝުއަރަންސް ކޮންފަނީގެ ހިއްސާއެއް، އެ ހިއްސާއެއްގެ ވެރިފަރާތުގެ ކިބައިން އަނބުރާ ގަތުން، އަދި އިންޝުއަރަންސް ކޮންފަނީގެ ހިއްސާ ކޯލެޓެރަލްއަކަށް ނެގުމަށްފަހު ދަރަނި ދިނުން؛

(2) އޮތޯރިޓީން އެހެން ގޮތަކަށް ކަނޑައަޅާފާ ހިނދެއްގައި، ގުޅުންހުރި ފަރާތެއްކަމަށް އޮތޯރިޓީން މާނަކުރާ ފަރާތަކަށް ދަރަނި ދޫކުރުން ނުވަތަ ގުޅުންހުރި ފަރާތަކުން ނަގާ ދަރަންޏަކަށް ގެރެންޓީއެއް ދިނުން ނުވަތަ ސެކިއުރިޓީއެއް ބެހެއްޓުން؛

(3) ކޯލެޓެރަލްއަކާ ނުލައި އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ދަރަންޏަށް ފައިސާ ދޫކުރުން؛

(4) އިންޝުއަރަންސް ކޮންފަނިން ވެފައިވާ އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީތައް އެހެން ފަރާތަކަށް ބަދަލުކުރުން.

(ށ) އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅާ އުސޫލުތަކެއްގެ މަތިން، އިންޝުއަރަންސް ކޮންފަނީގެ ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުން ފާސްކޮށްފައިވާ، އަދި އެ ކޮންފަނީގެ ހުރިހާ މުވައްޒަފުންނަށް ނިސްބަތްވާ ސްކީމެއްގެ ދަށުން، އެ ކޮންފަނީގެ މުވައްޒަފުންނަށް ދަރަނި ދިނުން މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރާއި (3) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަނާކުރުމުން އިސްތިސްނާވާނެއެވެ.

ބަދަލުކުރުމާއި އެއްކޮށްލުން

28. (ހ) އޮތޯރިޓީގެ ހުއްދަ ލިޔުމުން ހޯދައިގެން މެނުވީ، ތިރީގައިވާ ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިން ކަމެއް އެއްވެސް އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏަކުން ކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.

(1) އެއް އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏެއް އަނެއް އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏާ އެއްކޮށްލުން؛

(2) އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏަކުން ސީދާކޮށް ނުވަތަ ނުސީދާކޮށް އެހެން އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏެއްގެ އެސެޓްތައް ނުވަތަ އެސެޓްތަކުން ބައެއް ހޯދުން ނުވަތަ ގަތުން؛ ނުވަތަ

(3) އެހެން އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏެއްގެ ލަޔަބިލިޓީތަކުގެ ޒިންމާ ނެގުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން އޮތޯރިޓީގެ ހުއްދައަށް އެދި ހުށަހަޅުމުން، އެއްކޮށްލުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިތަކާއި، އެ އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިތަކުގެ އެއްކޮށްލުމުން ހުންނާނެ އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނީގެ މާލީ އަދި ހިންގުންތެރިކަމުގެ ޤާބިލިއްޔަތުކަމާއި ކުރިމަގުގެ ވިޔަފާރީގެ ފުރުޞަތުތަކަށް އޮތޯރިޓީން ބަލަންވާނެއެވެ. އަދި އެއްކޮށްލުމުން ހުންނާނެ އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިޔަށް އާ އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނީގެ ލައިސަންސް ދޫކުރުމަށް ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ ހުރިހާ ޝަރުޠުތަކެއް ފުރިހަމަވާން އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏަކަށްވާ ޙާލަތުގައި މެނުވީ އޮތޯރިޓީން އެ ކުންފުނީގެ ލައިސަންސް ދީގެން ނުވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަމުގެ އިތުރުން، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ދޭ ހުއްދައެއް ދިނުމުގެ ސަބަބުން އިންޝުއަރަންސް

ދާއިރާގެ ވާދަވެރިކަން ކުޑަވެގެންދާނެކަމަށް އޮތޯރިޓީއަށް
ފެނިއްޖެނަމަ ނުވަތަ ޕޮލިސީހޯލްޑަރުންގެ މަސްލަހަތު
ރައްކާތެރިނުކުރެވޭނެކަމަށް އޮތޯރިޓީއަށް ފެނިއްޖެނަމަ، ހުއްދަ
ދީގެން ނުވާނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، ވާދަވެރިކަން ކުޑަވުމުގެ
ސަބަބުން ކޮށްފާނެ ނޭދެވޭ އަސަރަކަށްވުރެ، މިފަދަ ހުއްދައިން
ދިނުމުގެ ސަބަބުން ކުރާނެ ހެޔޮ އަސަރު ބޮޑުކަމަށް އޮތޯރިޓީއަށް
ފެނިއްޖެނަމަ، އެ ހުއްދައެއް ދޫކުރެވިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހުއްދައަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިވާ
ހުށަހެޅުމަކަށް ހުއްދަ ދިނުމުގައި އޮތޯރިޓީއަށް އެކަށީގެންވާކަމަށް
ފެންނަ ޝަރުތުތަކާއެކު ނުވަތަ ޝަރުތާ ނުލައިވެސް ހުއްދަ
ދޫކުރެވިދާނެއެވެ.

ކުންފުންޏެއްގައި އިންވެސްޓްކުރުން

29. (ހ) އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏަކުން، އެހެން ކުންފުންޏެއްގެ ސްޓޮކް،
ބޮންޑު، ހިއްސާ ނުވަތަ އިކުއިޓީއާ ގުޅިފައިވާ ބޮންޑެއްގައި،
ސީދާކޮށް ނުވަތަ ނުސީދާކޮށްނަމަވެސް، އިންވެސްޓްކުރަންވާނީ
އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅާ ގޮތެއްގެމަތިންނެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އޮތޯރިޓީން ހުއްދަ ދިނުމުގައި ވަކި
ޝަރުތުތަކަކާއެކު ހުއްދަ ދިނުމަށް އޮތޯރިޓީއަށް ނިންމިދާނެއެވެ.
އެގޮތުން ކަނޑައަޅާ ޝަރުތުތަކުގެ ތެރެއިންވެސް އިންޝުއަރަންސް
ކުންފުނިން އިންވެސްޓްކުރާ ކުންފުނީގެ ހިންގުމާއި ބެލެހެއްޓުމާ
ގުޅޭގޮތުން ޝަރުތުތަކެއް ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ. އަދި، ހުއްދަ
ދިނުމަށްފަހު، ޝަރުތުތަކަށް އުނިއިތުރު ގެނައުމުގެ އިޚްތިޔާރުވެސް
އޮތޯރިޓީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން އޮތް ކަމުގައިވީނަމަވެސް، އޮތޯރިޓީގެ

ހުއްދަ ހޯދުމަކާ ނުލައި އިންވެސްޓްމަންޓްބްރޯކަރުން ކުންފުނިތަކާއި
އިންވެސްޓްމަންޓްބްރޯކަރުން މިންވަރުތަކާއި ކަންކަން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން
ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އޮތޯރިޓީއަށް ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.

ހަވަނަ ބާބު

އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީ ދިނުމުގެ އުސޫލުތަކާއި ހަމަތައް

ލޯންގްޓަރމް އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީއެއްގެ ދަށުން ލިބޭ ނަފާ އެ ޕޮލިސީގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ފަރާތަށް ލިބެންވުން

30. (ހ) ކޮންމެ ލޯންގްޓަރމް އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީއެއްގައިވެސް އެ ޕޮލިސީއެއްގެ ޕޮލިސީހޯލްޑަރު ބޭނުންވެއްޖެ ހިނދެއްގައި، އެ އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީގެ މިލްކުވެރިކަން އެސައިންކޮށް ނުވަތަ އެ އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީގެ ބެނިފިޝަރީއެއްގެ ގޮތުގައި، އެ އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީއެއްގެ ދަށުން ލިބޭ ކޮންމެ ނަފާއެއް، އެހެން ފަރާތަކަށް ނުވަތަ ފަރާތްތަކަކަށް ލިބުން މަގުފަހިވާގޮތް އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީގައި ހަމަޖެހިފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.

(ށ) ލޯންގްޓަރމް އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީއެއްގެ ދަށުން ލައިފް އިންޝުއަރަންސްކޮށްފައިވާ ފަރާތެއް މަރުވެއްޖެނަމަ، އެ އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީއެއްގެ ދަށުން ލިބޭ ނަފާއެއް ލިބެންވާނީ އެ އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީއެއްގެ ދަށުން ލިބޭ ނަފާއެއް ލިބޭނަމަ އެ އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ފަރާތަކަށް ނުވަތަ ފަރާތްތަކަކަށް، އެ އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީއެއްގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތަށެވެ. އަދި އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީއެއްގެ ދަށުން ލިބޭ ނަފާއެއް ލިބޭނަމަ، އެ އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީގެ ދަށުން ލައިފް އިންޝުއަރަންސްކޮށްފައިވާ ފަރާތް ފިޔަވައި އެހެން ފަރާތެއް އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީގައި

ކަނޑައަޅާފައިނުވާނަމަ، އެ އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީއެއްގެ ދަށުން ލިބޭ ނަފާ ބަހާނީ، ވާރިސުންގެ މެދުގައި މުދާ ބަހުމުގައި އަމަލުކުރާ ޢާންމު އުސޫލުގެ ދަށުން، ލައިފް އިންޝުއަރަންސްކޮށްފައިވާ ފަރާތުގެ ވާރިސުންގެ މެދުގައެވެ.

(ށ) [illegible] އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީއެއްގެ ދަށުން ލިބޭ ނަފާ ލިބޭނެ ފަރާތެއް ކަނޑައެޅުމާއި، އެ އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީގެ މިލްކުވެރިކަން އެހެން ފަރާތަކަށް އެސައިންކުރުމާއި އަދި އެ އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީއަށް ބަދަލުގެނައުމަށް އެދުމުގެ ޙައްޤު ލިބިގެންވަނީ ހަމައެކަނި އެ އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީގެ ދަށުން ލައިފް އިންޝުއަރަންސްކޮށްފައިވާ ފަރާތަށެވެ.

ސަބްރޮގޭޝަން

31. (ހ) އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏަކުން ކްލެއިމްގެ ގޮތުގައި ދައްކާ ފައިސާއެއްގެ ސަބަބުން އެ ކުންފުންޏަށް ލިބޭ ގެއްލުން ކުޑަކުރުމަށްޓަކައި، ޕޮލިސީހޯލްޑަރަށް ލިބުނު ގެއްލުމަށް ތިންވަނަ ފަރާތަކުން ދޭންޖެހޭ ބަދަލެއްވާނަމަ ނުވަތަ ތިންވަނަ ފަރާތަކުން ބަދަލެއް ދިނުމަށްވާނަމަ، އެ ބަދަލު ލިބިގަތުމުގެ ޙައްޤު އެ ކުންފުންޏަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ތިންވަނަ ފަރާތަކުން ލިބެންޖެހޭ ބަދަލު ހޯދުމަށް އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިން ބޭނުންވާނަމަ، ޕޮލިސީހޯލްޑަރުގެ ނަމުގައި އެ ތިންވަނަ ފަރާތާ ދެކޮޅަށް އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިން ދަޢުވާކުރުމަށް އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏަށް ބޭނުންވާ އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ޕޮލިސީހޯލްޑަރަކު ހުށަހެޅުމަށް އިންޝުއަރަންސް ކޮންޓްރެކްޓްގައި ޝަރުތުކުރެވިދާނެއެވެ.

(ނ) ބަދަލުގެ ގޮތުގައި ތިންވަނަ ފަރާތަކުން ލިބޭ ފައިސާ

އިންޝުއަރެންސް ކުންފުންޏަށް ލިބޭނީ، ކޮޕީއެއް
އިންޝުއަރެންސް ކުންފުނިން ދައްކާފައިވާ ފައިސާއަކީ،
ޕޮލިސީހޯލްޑަރަށް ލިބުނު ގެއްލުމުގެ ޖުމްލަ އަދަދަށްވުރެ މަދު
އަދަދަކަށްވާނަމަ، އެ މަދުވި އަދަދު ޕޮލިސީހޯލްޑަރަށް ދިނުމަށްފަހު،
ބާކީވާ އަދަދެވެ.

ޕްރީމިއަމް ރުޖޫ ކުރެވުން | 32. (ހ) ކޮންމެ އިންޝުއަރެންސް ކުންފުންޏަކުންވެސް، ޕްރީމިއަމް ރުޖޫ ކުރެވުމުގެ ހަރުދަނާ އުސޫލުތަކެއް ބޯޑުން ކަނޑައަޅައިގެން، އަދި އޮތޯރިޓީން ވަކި އުސޫލުތަކެއް ކަނޑައަޅާފައިވާނަމަ، އެ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތްވާގޮތަށް، އެޤަރާރުން ހިނގާ އިންޝުއަރެންސް ވިޔަފާރީގެ ކޮންމެ ކޮލޭޓަރަލަކުން އަދި ސަބް-ކޮލޭޓަރަލަކުން ޕްރީމިއަމް ރުޖޫތައް ކުރެވިގެންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އިންޝުއަރެންސް ކުންފުނިތަކުން ކުރަމުންދާ ޕްރީމިއަމް ރުޖޫތައް ކުރެވޭގޮތް އަދި ކުންފުންޏަކުން ބޭންކަކަށް އުސޫލުތަކުގެ ތަފްސީލާއި އަދި މިއުސޫލު އޮތޯރިޓީން ހުށަހަޅަން ޖެހޭގޮތް ރޫޅުމުން އޮތޯރިޓީއަށް ހުށަހަޅަމުން ގެންދަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވިޔަސް، ޕްރީމިއަމް ރުޖޫ ކުރެވުމުން އިންޝުއަރެންސް ކުންފުނިތަކުން ބޭންކަށް އުސޫލުތަކައި ރުޖޫ ކުރެވުމާ ގުޅުންހުރި އެހެން ކަންކަން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އޮތޯރިޓީއަށް ކުރެވިދާނެއެވެ.

ލިކުއިޑޭޝަން ގެމުދަލް | 33. އިންޝުއަރެންސް ޕްރިމިއަމްގެ ދަށުން ފައިސާ ހޯދުމަށް އިންޝުއަރެންސް ކުންފުނިތަކަށް ހުރަހަށް ކޮލެޓްރަލްކޮށްދީ ގޮތުގައި ނިންމައި އެކަން

ޕޮލިސީހޯލްޑަރަކަށް ފަސްވެގެން އަންގަންޖެހޭ މުއްދަތުތައް އަދި ކްލެއިމްތަކަށް
ފައިސާ ދައްކަންޖެހޭ މުއްދަތުތައް އޮތޯރިޓީއަށް ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ. އަދި،
އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިން
ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާ ދައްކާފައިނުވާނަމަ، އެ ކުންފުނިން ޖޫރިމަނާއެއް
ދެއްކުމަށް ކުންފުނިން ދައްކަންޖެހޭ ހިސާބުކުރަން ގޮތް ދުރާލާ
އޮތޯރިޓީއަށް ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.

އިތުރު ޕޮލިސީތަކެއް ވިއްކުން 34. (ހ) ވަކި ބާވަތެއްގެ އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީއެއް ނުވަތަ
ޕޮލިސީތަކެއް ކުރިން އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏަކުންވެސް
ވިއްކަންފަށާކަމަށް އޮތޯރިޓީއަށް ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް،
އެފަދައިން އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅާ ޝަރުތުތަކަށްވެސް، އޮތޯރިޓީން
ކަނޑައަޅާ ޕްރޮޑަކްޓްތަކުން ކަވަރުކުރާ ކަންކަމާއި އެ ޕްރޮޑަކްޓްތަކުގެ
ޕްރީމިއަމް ކަނޑައަޅާގޮތާއި އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިތަކުންނެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ވަކި ބާވަތެއްގެ އިންޝުއަރަންސް
ޕޮލިސީއެއް ނުވަތަ ޕޮލިސީތަކެއް ވިއްކުމަށް އިންޝުއަރަންސް
ކުންފުނިތަކަށް އެންގުމުގައި އޮތޯރިޓީން ބަލަމުންދާނީ އުސޫލުތައް،
މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރެވޭނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ވަކި އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީއެއް
ނުވަތަ ޕޮލިސީތަކެއް ވިއްކާނެކަމަށް އޮތޯރިޓީން ކަނޑައެޅި
ހާލަތުގައި، އެކަމަށް އެކަށީގެންވާ މުއްދަތެއް އިންޝުއަރަންސް
ކުންފުނިތަކަށް އޮތޯރިޓީން ދޭންވާނެއެވެ.

އެކްޗުއަރީ ސާޓިފިކެޓް 35. (ހ) އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިތަކުން، އެކްޗުއަރީ ސާޓިފިކެޓް ގޮތުގައި
އަހަރެއްގެ މުއްދަތުން ފިނޭންޝަލް ހަރަދުކުރަންޖެހޭ ވިސްނަން މި

ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އޮތޯރިޓީއަށް ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކަނޑައެޅުމުގެ ކަނޑައެޅުމުގައި، އިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރީގެ ވަކި ބާވަތްތަކަށް ތަފާތު މިންވަރުތައް ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.

ސިއްރު ހިފެހެއްޓުން

36. (ހ) އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިތަކުން އަދި އިންޝުއަރަންސް އިންޓަރމީޑިއަރީތަކުން، އެފިލިއޭޓުތަކުގެ ކަސްޓަމަރުންގެ މަޢުލޫމާތުގެ ސިއްރު ހިފެހެއްޓެންވާނެއެވެ.

(ށ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި ފިޔަވައި، އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިތަކުން އަދި އިންޝުއަރަންސް އިންޓަރމީޑިއަރީތަކުން، ކަސްޓަމަރެއްގެ އެއްވެސް މަޢުލޫމާތެއް ސިއްރުކޮށް ނުވަތަ ނުސިއްރުކޮށްވެސް ހާމަކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.

(1) ލިޔުމަކުން އެ ކަސްޓަމަރެއްގެ ހުއްދަދީފައިވުން؛

(2) ކަސްޓަމަރު މަރުވެފައިވާނަމަ، އެކަމަށް ވާރިސުންގެ ހުއްދަ ލިޔުމަކުން ދީފައިވުން؛

(3) ކޯޓު އަމުރެއްގެ ދަށުން؛

(4) ޖިނާއީ ކުށަކާއި ތަޙުޤީޤުކުރުމުގެ ބާރު ލިބިފައިވާ ފަރާތަކުން ނުވަތަ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ކުރާ ޤާނޫނީ އަމުރެއްގެ ދަށުން؛

(5) މި ޤާނޫނުން އެފަދަ މަޢުލޫމާތެއް ހާމަކުރަން ހުއްދަކޮށްފައިވާ ކަމެއްގައި އަދި/ނުވަތަ ޙާލަތެއްގައި ހާމަކުރުން.

(ނ) އެއްވެސް ސަބަބަކާ ހުރެގެން ކަސްޓަމަރާއި އިންޝުއަރަންސް

ކުންފުންޏާ ނުވަތަ ކަސްޓަމަރާއި އިންޝުއަރެންސް އިންޓަރމީޑިއަރީއަކާ ދެމެދުގައިވާ ގުޅުން ކުރެވުނުކަމުގައިވިޔަނަމަވެސް، އެ ކަސްޓަމަރާބެހޭ މަޢުލޫމާތެއް ހާމަކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.

(ހ) މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމުގައި ނުވަތަ ޚާލަތްތަކުގައި މެނުވީ، އިންޝުއަރެންސް ކުންފުންޏެއްގައި ނުވަތަ އިންޝުއަރެންސް އިންޓަރމީޑިއަރީއެއްގައި މަސައްކަތްކުރަމުންދާ ނުވަތަ މަސައްކަތްކުރި އެއްވެސް ފަރާތެއް، ނުވަތަ މަސައްކަތެއް ކުރުމަށް އެއްބަސްވުންކޮށްފައިވާ ނުވަތަ އެއްބަސްވުންކުރި އެއްވެސް ފަރާތެއް، އެ އިންޝުއަރެންސް ކުންފުނީގެ ނުވަތަ އިންޝުއަރެންސް އިންޓަރމީޑިއަރީގެ ކަސްޓަމަރުންގެ މަޢުލޫމާތު ހާމަކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ. ނުވަތަ އެހެން ފަރާތަކަށް އެފަދަ މަޢުލޫމާތެއް ދީ ނުވަތަ އެހެން ފަރާތަކަށް އެފަދަ މަޢުލޫމާތެއް ބޭނުންކުރުމަށް ފުރުޞަތުދީގެންވެސް ނުވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ތެރޭގައި މަސައްކަތްކުރަމުންދާ ނުވަތަ މަސައްކަތްކުރި ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުގެ މެންބަރުންނާއި އެގްޒެކެޓިވް އޮފިސަރުންނާއި މުވައްޒަފުންނާއި އޭޖެންޓުން އަދި ކޮންސަލްޓަންޓުންވެސް ހިމެނޭނެއެވެ.

(ނ) އޮޑިޓަރުގެ މުވައްޒަފުންނާއި އޮފިސަރުންނާއި އޮޑިޓަރުން އެއްބަސްވުމާ ފަރާތްތަކުން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތްތަކާއި ކުރުމުގައި ލިބިފައިވާ އެއްވެސް މަޢުލޫމާތެއް ނުވަތަ ލިޔެކިޔުމެއް، އޮޑިޓްގެ ވަޒީފާގެ ނުވަތަ އެއްބަސްވުމުގެ މަސައްކަތުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމުގެ ގޮތުން މެނުވީ، ސިއްރުކޮށް ނުވަތަ ނުސިއްރުކޮށް ހަމަވެސް އެހެން ފަރާތަކަށް ހާމަކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.

އަދި، އެފަދަ މުވައްޒަފުންނާއި އޮފިސަރުން މަޤާމުން ވަކިވިނަމަވެސް އަދި އޮތޯރިޓީން އެއްބަސްވުމާ ފަރާތްތަކުގެ އެއްބަސްވުންތަކުގައިވެސް މުއްދަތު ހަމަޖެހިފައިވިނަމަވެސް އެފަދަ މަޤާމުތަކުން ނުވަތަ ޚިދުމަތުން ވަކިކުރެވެން ނުވާނެއެވެ.

ސިޔާސީ ހިފެހެއްޓުމުން އިސްތިސްނާވާ ބާވަތްތައް

37. އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރުމުގައި ނުވަތަ، އަންނަނިވި ބާވަތްތަކުގައި މަޤާމުތަކާ ހަވާލުކުރުން، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާއިން އިސްތިސްނާވާނެއެވެ.

(ހ) އިންޝުއަރަންސް ކޮންޕެނީއެއްގެ ނުވަތަ އިންޝުއަރަންސް އިންޓަރމީޑިއަރީއެއްގެ ބިޒްނަސްގެ އޮޑިޓު ކުރުމުގައި ޢައްޔަންކޮށްފައިވާ އޮޑިޓަރުން، ނުވަތަ މި ޤާނޫނާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން، އޮތޯރިޓީން ޢައްޔަންކޮށްފައިވާ އޮޑިޓަރުން، އެފަރާތްތަކަށް ޤާނޫނީގޮތުން ހަވާލުކޮށްފައިވާ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމަށް ބޭނުންވާ މަޢުލޫމާތު އެފަރާތްތަކަށް ދިނުން؛

(ށ) އިންޝުއަރަންސް ކޮންޕެނީން ޢައްޔަންކޮށްފައިވާ އެކްޗުއަރީގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމަށް ބޭނުންވާ މަޢުލޫމާތު އެކްޗުއަރީއަށް ދިނުން؛

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ނުވަތަ ޤާނޫނު ނަންބަރު 6/81 (މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީގެ ޤާނޫނު 1981) ގެ ދަށުން ނުވަތަ އެހެންވެސް ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން އޮތޯރިޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމުގައި އެފަރާތުން މަޢުލޫމާތެއް ނުވަތަ ލިޔެކިޔުމެއް ހުށަހެޅުމަށް އެންގުން؛

(ރ) އިންޝުއަރަންސް ކޮންޕެނީއެއްގެ އިންޝުއަރަންސް އިންޓަރމީޑިއަރީއެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން މަސައްކަތްކުރުމުގެ ޙައްޤުގައި، އިންޝުއަރަންސް ކޮންޕެނީއާއި އިންޝުއަރަންސް އިންޓަރމީޑިއަރީ ދެމެދުގައި މަޢުލޫމާތު ހިއްސާކުރުން؛

(ބ) އިންޝުއަރަންސް ކޮންޕެނީތަކުން ނުވަތަ އިންޝުއަރަންސް

އިންޓަރނޭޝަނަލް ބައްދަލުކޮށްފައިވާ އެއްވެސް ފަރާތަކަށް އެފަރާތްތަކުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމަށް ބޭނުންވާ މަޢުލޫމާތު ހިއްސާކުރުން؛

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ 58 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އުފައްދާފައިވާ ޑިސްޕިއުޓް ރިޒޮލިއުޝަން ކޮމިޓީއަކަށް ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައެއް ބެލުމުގެ ބޭނުމުގައި އެފަރާތުން މަޢުލޫމާތެއް ނުވަތަ ލިޔެކިޔުމެއް ހުށަހެޅުމަށް އެދުމުން؛

(ނ) ކޮރަޕްޝަން ހުއްޓުވުމަށާއި، މަނީ ލޯންޑަރިންގއާއި، ޓެރަރިސްޓް ހަރަކާތްތަކަށް ފައިސާ ހޯދައިދިނުމާ ދެކޮޅަށް، އެކަމާގުޅޭ ޤާނޫނުތަކާއި ގަވާއިދުތަކުގެ ދަށުން، އެކި ނިޒާމުގައި އެކު ފިޔަވަޅުތައް އެޅުމަށް؛

(ރ) އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިތަކާއި ޕޮލިސީހޯލްޑަރުންނާ ދެމެދު ހިނގާފައިވާ މުޢާމަލާތަކާ ގުޅޭގޮތުން ޝަރީޢަތުގައި ހިނގަމުންދާ މައްސަލަތަކުގައި، އެފަދަ މުޢާމަލާތަކާ ގުޅިގެން އިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރިއަށް ލިބިދާނެ ބަދުނާމާއި ސާބިތުކުރުމަށްޓަކައި އެ މުޢާމަލާތަކާބެހޭ ބައެއް ނުވަތަ ހުރި މަޢުލޫމާތު ހާމަކުރުން؛

(ބ) އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިތަކުގެ ނުވަތަ އިންޝުއަރަންސް އިންޓަރމީޑިއަރީއެއްގެ ކަސްޓަމަރަކާ އެހެން ފަރާތަކާ ދެމެދު ކޯޓުގައި ހިނގަމުންދާ ނުވަތަ ކޯޓުން ބަލަމުންދާ މައްސަލައަކާ ގުޅިގެން، ކޯޓުން އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިތަކުން ނުވަތަ އިންޝުއަރަންސް އިންޓަރމީޑިއަރީއަކުން، އެ ކަސްޓަމަރަކާ ބެހޭގޮތުން މަޢުލޫމާތު ހުށަހެޅުމަށް އެދުމުން؛

(ޅ) އެހެން ޤައުމުތަކުގެ އިންޝުއަރަންސް ރެގިއުލޭޓަރީ އަދި ސުޕަވައިޒަރީ އިދާރާތަކުން އެދިގެން، އެ އިދާރާތަކާ ޤާނޫނީގޮތުން

ބަލާފުޅުކޮށްފައިވާ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމަށް ކޮންމެހެން

ބޭނުންވާ މައުލޫމާތު، އޮތޯރިޓީން އެފަރާތަކަށް ދިނުން.

ހަތްވަނަ ބާބު

އިންޝުއަރަންސް އިންޓަރމީޑިއަރީތައް

އިންޝުއަރަންސް އޭޖެންޓުން 38. (ހ) އެއްވެސް ފަރާތަކުން، އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏަކާއެކު ލިޔުމުން ވެވޭ އެއްބަސްވުމެއްގެ ދަށުން އެ އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނީގެ ހުއްދަ ލިބިގެން މެނުވީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި އިންޝުއަރަންސް އޭޖެންޓެއްގެ ގޮތުގައި ހަރަކާތްތެރިވެގެން ނުވާނެއެވެ.

(ށ) އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏަކުން، އެ ކުންފުނީގެ އިންޝުއަރަންސް އޭޖެންޓެއްގެ ގޮތުގައި ހަރަކާތްތެރިވާނެ ފަރާތެއް އައްޔަންކުރަންވާނީ ނުވަތަ އޭޖެންޓެއްގެ ގޮތުގައި ހަރަކާތްތެރިވުމަށް އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ހުއްދަ ދޭންވާނީ، އެފަރާތަކާއެކު ލިޔުމުން ވެވޭ އެއްބަސްވުމެއްގެ ދަށުންނެވެ.

(ނ) އިންޝުއަރަންސް އޭޖެންޓުގެ ޢަމަލުތަކުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ އިންޝުއަރަންސް އޭޖެންޓު ނުކޮށް ދޫކޮށްލާ ކަންކަމުގެ ސަބަބުން ކަސްޓަމަރަކަށް ލިބޭ ގެއްލުމުގެ ޒިންމާ ނަގާނީ އެ އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏެވެ. އޭޖެންސީ އެގްރީމެންޓެއް ގުދުވެރިކޮށްވިޔަސް ނުވަތަ އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީއަކުން ނުވަތަ އެހެންވެސް ގޮތަކުން، އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނީގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އެހެން ފަރާތަކަށް ބަދަލެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ.

(ރ) އޮތޯރިޓީން ދޫކުރާ ލައިސަންސެއް ނުވަތަ ހުއްދައެއް ލިބިގެން މެނުވީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި އިންޝުއަރަންސް އޭޖެންޓެއްގެ ގޮތުގައި

ބަރަދާށްތެރިވެގެން ނުވާނަކަމަށް އޮތޯރިޓީއަށް ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ. އަދި އެފަދައިން އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅައިފިނަމަ އެކަން އާންމުކުރަންވާނެއެވެ.

(ބ) އޮތޯރިޓީން ދޫކުރާ ލައިސަންސެއް ނުވަތަ ހުއްދައެއް ލިބިގެން މެނުވީ ދިވެހިރާއްޖޭގައި އިންޝުއަރަންސް އޭޖެންޓެއްގެ ގޮތުގައި ބަރަދާށްތެރިވެގެން ނުވާނަކަމަށް މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅައިފިނަމަ، އެއްވެސް އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏަކުން، އޮތޯރިޓީން އެކަމަށް ދޫކުރާ ލައިސަންސް ނުވަތަ ހުއްދަ ލިބިފައިނުވާ ފަރާތެއް އެ ކުންފުނީގެ އިންޝުއަރަންސް އޭޖެންޓެއްގެ ގޮތުގައި ޢައްޔަންކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ. ނުވަތަ މަސައްކަތްކުރުމަށް ހުއްދަ ދިނުން ނުވާނެއެވެ.

(ޅ) އިންޝުއަރަންސް އޭޖެންޓެއްގެ ސަބަބުން އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏަށް ލިބޭ ގެއްލުމެއްގެ ބަދަލު އެ އިންޝުއަރަންސް އޭޖެންޓުގެ ކިބައިން އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިން ލިބިގަތުމަކަށް މި މާއްދާ ހުރަހެއްނާޅައެވެ.

އިންޝުއަރަންސް ބްރޯކަރުކަމުގެ ލައިސަންސް ދޫކުރުމުގެ އާންމު ޝަރުތުތައް

39. (ހ) އިންޝުއަރަންސް ބްރޯކަރުކަމުގެ ލައިސަންސް ދޫކުރެވޭނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 7/2023 (ކުންފުނީގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން އުފައްދާފައިވާ ކުންފުންޏަކަށެވެ. އަދި އެފަދަ ކުންފުންޏެއްގެ ހިއްސާގެ ވޯޓު އިންސައްތައެއްގެ ސީދާ އަދި ނުސީދާ ވެރިފަރާތްތަކަކީވެސް ދިވެހިރައްޔިތުންނަކަން ކަނޑައެޅިފައިވާކަމުގެ އިތުމިނާނު އޮތޯރިޓީއަށް ލިބިގެންވާނެއެވެ.

(ށ) ލައިސަންސަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިވާ ތިރީގައިވާ ކަންތައްތަކާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ

ގޮތުގެމަތިން އޮބްޒާވަރުން ކަނޑައަޅާ އިތުރު ކަންކަން އޮބްޒާވަރުންގެ ގޮތުގެމަތިން ކުރުން. ކޮމިޝަނުން ނުވަތަ ފެންވަރަކަށް ކުރިނަމަ، ވޯޓުލާ ހުރިހާ ކަންކަން ވެރިޔާ ދަށުން، އޮބްޒާވަރުން ވޯޓުލާ ހުރިހާ ކަމެއް

ކޮމިޝަނަށް ޝަކުވާއެއް ހުށަހެޅުމުގެ ކުރިން.

(1) އޮބްޒާވަރުން ކަނޑައަޅާ މިންވަރަށް ރައްދުވާނެ ގޮތުން؛

(2) މާލޭގައި ހިނގާ ދުވަހުގެ ގޮތުގައި ކުރިމަތިވި ބޭނުމަށް ދެ ރަށެއްގެ ޕާޓީތަކާ ކަހަލަ ގޮތްތަކާއި، ކަމަށް ހުށަހެޅޭ ހުރިހާ ފަރާތްތަކަކަށް ކަމަށް ދައްކައިދޭ ހަމަ ގުޅުންތައް ފެންނަ ގޮތްތަކަށް ކުރުން.

40. (ހ) އިންތިޚާބަށް ބޭރުގެ ބެލެނިވެރިންގެ ވޯޓުލާ ފަރާތުން ވޯޓުލާ ހުރިހާ ވަގުތެއްގައި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން އޮބްޒާވަރުން އަށާ މައްޗަށް ކަމެއް ކުރުމަށް، އޮބްޒާވަރުންނަށް.

(ށ) އިންތިޚާބަށް ބޭރުގެ ބެލެނިވެރިންގެ ވޯޓުލާ ފަރާތުން ވޯޓުލާ ހުރިހާ ކަމެއްގައި، އެކަމަށް ނިސްބަތްވާ ކަނޑައަޅާފައިވާ އެޕްލިކޭޝަން ފޯމު އޮބްޒާވަރުން ދޭންވާނެއެވެ.

(ނ) ވޯޓުލާ އެޕްލިކޭޝަން ފޯމު ގޮތުގައި އޮބްޒާވަރުން ކަނޑައަޅާ މިންވަރު އޮބްޒާވަރުން ދޭން ޖެހޭނެ ކަންތައްތަކެވެ. އެ އެޕްލިކޭޝަން ޕާސް ވޯޓުލާ ދުވަސް ނުވަތަ ކަޑަކަށް އޮބްޒާވަރުން ކަނޑައަޅާ ބަލަހައްޓާ އަރަބީ ދުވަސް ފުރިހަމަ ކުރެވެނީ.

(ރ) އޮބްޒާވަރުން އިންތިޚާބަށް ބޭރުގެ ވޯޓުލާ ފަރާތުން ދިނުމަށް، ވީއިރު ޝަރުޠުތަކާއި ވޯޓުލާ ފަރާތުން ދިނުމަށްޓަކައެވެ. އެ ފަރާތުން ކަނޑައަޅާ ޝަރުޠުތަކުގެ އިތުރުން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން

ހަމަ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އިތުރު ސަރުޓިފިކެޓުތަކާއެކު ލައިސަންސް ދޫކުރެވިދާނެއެވެ.

(ހ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ގަވާއިދުގައި، ލައިސަންސް ދޫކުރުމަށްފަހު ލައިސަންސްގެ ސަރުޓިފިކެޓް ބަދަލުކުރެވިދާނެ ގޮތެއްގައި، އިތުރު ސަރުޓިފިކެޓް ދޫކުރެވިދާނެ ގޮތެއްގައި، އެ ސަރުޓިފިކެޓަކީ އޮރިޖިނަލް ޑުޕްލިކޭޓް ގޮތެއްގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) އަންނަނިވި ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިން ކަމެއް ނުވަތަ ގިނަ ކަންތައްތަކެއް ދިމާވުން ހާލަތު ކުރިމަތިވެއްޖެނަމަ، ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ އިންޝުއަރެންސް ބޭނުމެއްކަމަށް ދޫކޮށްފައިވާ ލައިސަންސް ބާޠިލުކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު އޮތޯރިޓީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(1) އެފަރާތުގެ ވިޔަފާރި ހުއްޓާލަފައިވުން؛

(2) އެފަރާތުން، މި ޤާނޫނާ ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާފައިވާ ގަވާއިދަކާ ނުވަތަ އެފަރާތުން އަމަލުކުރަން ލާޒިމު އެހެންވެސް ޤާނޫނަކާ ނުވަތަ ގަވާއިދަކާ ޚިލާފުވުން، ނުވަތަ ލައިސަންސްގެ ޝަރުޠަކާ ނުވަތަ އޮތޯރިޓީގެ އަމުރަކާ ނުވަތަ އެންގުމަކާ ޚިލާފުވުން، ނުވަތަ އެކަށީގެންވާ ނުވަތަ ހަރުދަނާ ނޫން ގޮތަކަށް ވިޔަފާރިކުރުން؛

(3) ދޮގު ނުވަތަ އޮޅުންއަރާފަދަ މަޢުލޫމާތު އޮތޯރިޓީއަށް ދިނުން ނުވަތަ އޮޅުވާލުން؛

(4) އެފަރާތުގެ ޒިންމާތަކާއި މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ހަރަކާތްތަކާއި ހަރުދަނާ އަދި ރައްކާތެރި ގޮތަކަށް ހިންގުމަށް އެކަށޭނަ ވަރަށްވުރެ އެފަރާތުގެ ރައުސުލްމާލު މަދުކަން އޮތޯރިޓީއަށް ފާހަގަކުރެވުން؛

(5) އެފަރާތުން ވިޔަފާރި ހިންގަމުން ގެންދަނީ އެފަރާތެއް ތަޢްސީސުކުރި މަބްދައުތަކުން އުސޫލަކުން އަންނަ ގޮތަކަށްކަމަށް އޮތޯރިޓީއަށް ޤަބޫލުކުރެވުން؛

(6) އެފަރާތެއް އިފްލާސްވެފައިވުން ނުވަތަ އިފްލާސްކުރުމުގެ މަސައްކަތް ފަށާފައިވުން؛

(7) އެއްވެސް ...

(8) ...

(9) ...

41. (ހ) ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ އެއްވެސް އިންޝުއަރަންސް ބްރޯކަރެއް އެފަރާތުގެ މަސައްކަތުގައި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏަކާއެކު މެނުވީ، ސީދާކޮށް ނުވަތަ ނުސީދާކޮށްވެސް، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރި އެއްވެސް ރިސްކެއް ކަވަރުކުރުމަށްޓަކައި އިންޝުއަރަންސް ކޮންޓްރެކްޓެއް ހެދުމަށް ނެގޯޝިއޭޓްކުރުން ނުވާނެއެވެ.

އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިތަކާއެކު އެކަނި އިންޝުއަރަންސް ކޮންޓްރެކްޓް ހެދުން

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރި ރިސްކުކަމަށް ބަލާނީ ރިސްކުތަކެއް އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅައި އާންމުކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަކުން އިސްތިސްނާކޮށް، އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިތަކާއި ކުރާ ރީއިންޝުއަރަންސް ކޮންޓްރެކްޓެއް މި

މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ވަސާ ކޮންޓްރޯލްގެ ބަދަލުގައި ނުހިމެނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލަށް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އޮތޯރިޓީއަށް އިސްތިސްނާ ދެވިދާނެއެވެ. އެގޮތުން އިސްތިސްނާ ދިނުމުގައި، އިސްތިސްނާ ދެވިދާނީ މުއްދަތުތަކަކާއި މިންވަރުތަކަކާއި ޝަރުޠުތަކާއި އޮތޯރިޓީއަށް ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.

އިންޝުއަރެންސް ބިޒްނަސްއެއްގެ މޭޖަރ ހިއްސާދާރަކަށްވުން

42. (ހ) އެއްވެސް ފަރާތަކުން ސީދާގޮތުން ނުވަތަ ނުސީދާގޮތުން ނުވަތަ އެހެން ފަރާތެއް މެދުވެރިކޮށް ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ އިންޝުއަރެންސް ބިޒްނަސްއެއްގެ މޭޖަރ ހިއްސާދާރަކަށްވާނެފަދަ މިންވަރަކަށް ހިއްސާ ހޯދުމަށް ޤަބޫލުކުރާނަމަ، އެފަދަ ހިއްސާއެއް ހޯދުމުގެ ކުރިން އޮތޯރިޓީގެ ހުއްދަ ހޯދަންވާނެއެވެ. އެއްވެސް ފަރާތަކުން އެހެން ފަރާތެއް ނުވަތަ ފަރާތްތަކެއް މެދުވެރިކޮށް ހިއްސާ ހޯދުން މަސައްކަތްކުރާކަމަށް ބެލެވޭނީ، އޮތޯރިޓީން ޤަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި، ރަސްމީގޮތުން ނުވަތަ ނުރަސްމީގޮތުން އެއްބަސްވުމެއްގެ ދަށުން އެފަރާތްތަކެއް ގުޅިގެން އިންޝުއަރެންސް ބިޒްނަސްއެއްގެ ވޯޓިންޕަވަރުގެ ބައި ހޯދުމަށް މަސައްކަތްކުރާނަމައެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ފަދައިން އެއްވެސް ފަރާތަކުން ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ އިންޝުއަރެންސް ބިޒްނަސްއެއްގެ ހިއްސާ ހޯދުމަށް ޤަބޫލުކުރާކަން އެ ކުންފުންޏަކަށް އެންގުމުން އެކަން ލިޔުމުން އޮތޯރިޓީއަށް އަންގަންވާނެއެވެ.

(ނ) ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ އިންޝުއަރެންސް ބިޒްނަސްއެއްގެ އެއްވެސް މޭޖަރ ހިއްސާދާރަކު ސީދާގޮތުން ނުވަތަ ނުސީދާގޮތުން އެހެން

ފަރާތެއް ނުވަތަ ފަރާތްތަކެއް ގުދުވިރާކަން، ބޮޑުކުރުގެ ޙައްސާވާރުގެ ނުވަތަ ވޯޓުދިނުމުގެ ބާރު ލިބިދޭ ހިއްސާގެ 20% (ވިހި އިންސައްތަ) ނުވަތަ އެއަށްވުރެ އިތުރުވެގެންދާނަން، ނުވަތަ 33% (ތެއްތިރީސް އިންސައްތަ) ނުވަތަ އެއަށްވުރެ އިތުރުވެގެންދާނަން، ނުވަތަ 50% (ފަންސާސް އިންސައްތަ) އަށްވުރެ އިތުރުވެގެންދާނަން މިންވަރަކަށް ހިއްސާ އިތުރުކުރުމުގެ ކުރިން އޮތޯރިޓީގެ ހުއްދަ ހޯދަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ނުވަތަ (ށ) ގެ ދަށުން އޮތޯރިޓީގެ ހުއްދައަށް އެދި ހުށަހަޅަންވާނީ އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅާ މަޢުލޫމާތާއި ލިޔެކިޔުންތަކާ އެކުގައެވެ.

ތަކާފުލް ލިބިފައިވާ އިންޝުއަރަންސް ބޮޑުކަރުންގެ ރަޖިސްޓަރީ

43. އާންމުން ބަލަން ބޭނުންވެއްޖެ ހިނދެއްގައި ބޮފުރުގެތަން، ތަކާފުލް ލިބިފައިވާ އިންޝުއަރަންސް ބޮޑުކަރުންގެ ރަޖިސްޓަރީއެއް އޮތޯރިޓީން ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ. އަދި އެ ރަޖިސްޓަރީގައި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ތަކާފުލް ދޫކުރާ ކޮންމެ އިންޝުއަރަންސް ބޮޑުކަރެއްގެ ނަމާއި، އެޑްރެހާއި މިނޫންވެސް އާންމުންނަށް ބޭނުންތެރި މަޢުލޫމާތުތަކާއި އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅާ އެހެނިހެން މަޢުލޫމާތު ހިމަނަންވާނެއެވެ.

އިންޝުއަރަރުން އިންޓަރމީޑިއަރީގެ ގަވާއިދުތަކާއި އުސޫލުތައް

44. އިންޝުއަރަރުން އިންޓަރމީޑިއަރީގެ ކަންކަމުގައި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ގަވާއިދުތައް ހެދުމާއި އުސޫލުތައް ކަނޑައެޅުމުގެ ބާރު އޮތޯރިޓީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

އަށްވަނަ ބާބު

ރެކޯޑު ބަހައްޓުމާއި ރިޕޯޓް ހުށަހެޅުން

ރެކޯޑުތައް ބެހެއްޓުން

45. (ހ) ކޮންމެ އިންޝުއަރެންސް ކުންފުންޏަކުންވެސް އަދި އިންޝުއަރެންސް އިންޓަރމީޑިއަރީއަކުންވެސް އެފަރާތުން ހިންގާ ވިޔަފާރީގެ ކަންކަން އެކަށީގެންވާ ގޮތެއްގައި ހިންގަމުން ގެންދިޔުމަށް ބޭނުންވާ މާލީ ހިސާބުތަކާއި އެހެނިހެން ރެކޯޑުތައް، ޤާނޫނީގޮތުން ކަނޑައަޅާފައިވާ މުއްދަތުތަކަށް ނުވަތަ އޮތޯރިޓީން އަންގާ މުއްދަތަކަށް އަދި އަންގާ ގޮތަކަށް ބަހައްޓަންވާނެއެވެ. މީގެ ތެރޭގައި ތިރީގައިވާ ލިޔެކިޔުންތައް ހިމެނެއެވެ.

(1) އިޝޫކޮށްފައިވާ އިންޝުއަރެންސް ޕޮލިސީތަކުގެ ރަޖިސްޓަރީއެއް ނުވަތަ އޭގެ ރެކޯޑެއް؛ އެ ރަޖިސްޓަރީގައި ނުވަތަ ރެކޯޑެއްގައި، އިޝޫކޮށްފައިވާ ކޮންމެ އިންޝުއަރެންސް ޕޮލިސީއަކާ ގުޅޭގޮތުން، ޕޮލިސީހޯލްޑަރުގެ ނަމާއި އެޑްރެހާއި އެ އިންޝުއަރެންސް ޕޮލިސީއަށް އަމަލުކުރަން ފެށި ތާރީޚާއި އެ އިންޝުއަރެންސް ޕޮލިސީ ޓްރާންސްފަރކޮށްފައިވާނަމަ ނުވަތަ އެސައިންކޮށްފައިވާނަމަ ނުވަތަ ނޮމިނޭޓްކޮށްފައިވާނަމަ އޭގެ ތަފްޞީލު ހިމަނަންވާނެއެވެ.

(2) އިންޝުއަރެންސް ކުންފުންޏަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ކްލެއިމްތަކުގެ ރަޖިސްޓަރީއެއް ނުވަތަ އޭގެ ރެކޯޑެއް؛ އެ ރަޖިސްޓަރީގައި ނުވަތަ ރެކޯޑެއްގައި، ހުށަހަޅާފައިވާ ކޮންމެ ކްލެއިމަކާ ގުޅޭގޮތުން، ކްލެއިމްކުރި ފަރާތުގެ ނަމާއި އެޑްރެސް، ކްލެއިމްއަށް ފައިސާ ދެއްކި ތާރީޚް،

ކުރިއުމަށް ފައިސާ ދައްކާފައިންވާނަމަ ފައިސާ ދައްކާފައިންވާ ސަބަބާއި އެގޮތް ނިންމި ތާރީޚް ހިމަނަންވާނެއެވެ.

(3) އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅާ އުސޫލުން މާލީ ހިސާބުތަކާއި ރިޕޯޓުތަކާއި ތައްޔާރުކުރަންވާނެއެވެ.

(ހ) ކޮންމެ އިންޝުއަރެންސް ކުންފުންޏަކުންވެސް އަދި އިންޝުއަރެންސް އިންޓަރމީޑިއަރީ ކުންފުންޏަކުންވެސް، އެފަރާތުގެ ވިޔަފާރީގެ ކަންކަމާބެހޭ މާލީ ހިސާބުތަކާއި އުސޫލުން ރިޕޯޓުތައް ބަހައްޓަންވާނީ ދިވެހިރާއްޖޭގައެވެ. އަދި އެފަދަ ރިޕޯޓުތައް ހުށަހަޅަންވާނީ ދިވެހިބަހުން ނުވަތަ އިނގިރޭސިބަހުންނެވެ.

(ށ) ކޮންމެ އިންޝުއަރެންސް ކުންފުންޏަކުންވެސް އަދި އިންޝުއަރެންސް އިންޓަރމީޑިއަރީ ކުންފުންޏަކުންވެސް، އެފަރާތްތަކުގެ ރިޕޯޓުތައް ހަފްތާކުރިއުންނުދިނުމަށް، ނުވަތަ އެއަހަރު ގެއްލުމެއްވުން ނުވަތަ ބަދަލުގެނައުން ނުވަތަ ނައްތާލުން ހުއްޓުވުމަށްޓަކައި އޮތޯރިޓީން އަންގާ ރައްކާތެރިކަމުގެ ފިޔަވަޅުތަކާއި، އެކުށްވެސް ރައްކާތެރިކަމުގެ އެކަށީގެންވާ ފިޔަވަޅުތަކެއް އަޅަންވާނެއެވެ.

(ނ) އެކަށީގެންވާ ގޮތެއްގައި މަޢުލޫމާތު ރައްކާތެރިކޮށް ބެލެހެއްޓުން ނިޒާމެއް އަދި މަޢުލޫމާތު ގެއްލިއްޖެނަމަ، އެ މަޢުލޫމާތު އަލުން ހޯދުން ގޮތްތަކެއް ހަމަޖެހިފައިވާނަމަ، ބަރައްޖެންސީ ރިކަވަރީ ތަކާއި، ފޮށިތަކާއި، ސޮފްޓްވެއަރތަކާއި، ކޮމްޕިއުޓަރތަކާއި، ޕްރޮގްރާމް ކޮމްޕިއުޓަރ އެކި މުއާމަލާތްތަކާއި، ކާޑުތަކާއި، ނެޓްވޯކްތަކާއި، މާލީ ބަރަކާތްތަކާބެހޭ އުސޫލުން ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމްތަކުގެ އަސާސް ބެހެއްޓުމުގެ ބަދަލުގައި ރައްކާކުރަން ފަސޭހަ ގޮތަކަށް، މައިކްރޯ ފިލްމުގެ ގޮތުގައި ނުވަތަ އިލެކްޓްރޯނިކް ނުވަތަ އެހެންވެސް

ގޮތަކަށް ބޯޑުން ކަނޑައަޅާ ވަސީލަތެއް ބޭނުންކޮށްގެން، މި ގޮތުގެ
ދަރުން ކަނޑައެޅޭ މުއްދަތަކަށް ބަހައްޓަންޖެހޭނެއެވެ. އެގޮތުން
ރެކޯޑުކުރަން ފަސޭހަ ގޮތަކަށް ބަހައްޓާ ރިކޯޑިންގއް، އެ ރިކޯޑިންގތަކުގެ
އަސްލާ އެއްގޮތަށް ކޮޕީކުރެވިފައި ހުރިގޮތުގައި ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
އަދި އެފަދައިން ރިކޯޑުކޮށް ބަލަހައްޓަންޖެހޭ ގޮތް ބޯޑުން ކަނޑައަޅައި
އޮތޯރިޓީއަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

ރިޒާވްތަކާއި މަޢުލޫމާތު ހުށަހެޅުން **46.** (ހ) ކޮންމެ އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏަކުންވެސް އަދި ކޮންމެ
އިންޝުއަރަންސް އިންޓަމީޑިއަރީއަކުންވެސް އޮތޯރިޓީން އަންގާ
ގޮތަކަށް، އަންގާ ތަފްސީލުތަކާއެކު، އަންގާ ވަގުތަކަށް، އަންގާ
މަޢުލޫމާތާއި ޑޮކިއުމަންޓްތަކާއި ރިޕޯޓުތައް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ށ) ކޮންމެ އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏެއް އަދި ރިއިންޝުއަރަންސް ލިބިފައިވާ
އިންޝުއަރަންސް ބްރޯކަރަކުވެސް، ކޮންމެ މާލީ އަހަރެއް ނިމުމާ
ދިމާވެގެން 4 (ހަތަރެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި އޯޑިޓްކުރެވިފައިވާ
އަހަރީ ހިސާބުތަކުގެ ކޮޕީ އޮތޯރިޓީއަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. އަދި
އޯޑިޓްކުރެވިފައިވާ މާލީ ހިސާބުތަކާއި އޯޑިޓަރު މެނޭޖްމަންޓް
ލެޓަރެއް ފޮނުވާފައިވާނަމަ، އެ ލެޓަރުގެ ކޮޕީވެސް އޯޑިޓްކުރެވިފައިވާ
މާލީ ހިސާބުތަކާއެކު އޮތޯރިޓީއަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

މާލީ ހިސާބުތައް އޯޑިޓްކުރުން **47.** ކޮންމެ މާލީ އަހަރެއް ނިމުމާ 4 (ހަތަރެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި، ކޮންމެ
އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏަކުންވެސް އެ ކުންފުންޏެއްގެ ފާއިތުވެދިޔަ އަހަރުގެ
މާލީ ހިސާބުތައް، އޭގެ ތެރޭގައި ކޮންސޮލިޑޭޓެޑް މާލީ ހިސާބުތައް
ތައްޔާރުކުރަންޖެހޭ ކުންފުނިތައްނަމަ، ކޮންސޮލިޑޭޓެޑް މާލީ ހިސާބުތައް
ހިމަނައި، އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅާ ގޮތަކަށް އޯޑިޓްކުރަންވާނެއެވެ.

ނުވަވަނަ ބާބު

އޮޑިޓްކުރުމާއި، އިންސްޕެކްޝަން ހިންގުމާއި، މާލީ ހިސާބު ބެލުން

އޮޑިޓްކުރުން

48. (ހ) އިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރި އޮޑިޓްކުރުމުގެ ރޮނގުން ތަޖުރިބާ ލިބިފައިވާ އަދި އެކަމަށް ޤާބިލު އެކްސްޓަރނަލް އޮޑިޓަރެއް، ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ ކޮންމެ އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏަކުން އަދި ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ ކޮންމެ އިންޝުއަރަންސް ބްރޯކަރަކުވެސް ހަމަޖައްސަންވާނެއެވެ. އެކްސްޓަރނަލް އޮޑިޓަރު ހަމަޖައްސަންވާނީ ހިއްސާދާރުންގެ ޢާންމު ޖަލްސާއެއްގައި، ކުންފުނީގެ ހިއްސާދާރުންނެވެ. އެކްސްޓަރނަލް އޮޑިޓަރުކަމަށް ހަމަޖައްސަންވާނީ އޮތޯރިޓީން ޤަބޫލުކުރާ ލައިސަންސްޑް އޮޑިޓަރަކަށެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އޮޑިޓުކުރަން ހަމަޖައްސަންކުރާ އެކްސްޓަރނަލް އޮޑިޓަރާއެކުވާ އެއްބަސްވުމުގައި ތިރީގައިވާ ކަންކަން ހިމެނެންވާނެއެވެ.

(1) އެކްސްޓަރނަލް އޮޑިޓަރުން ތައްޔާރުކުރާ ހުރިހާ ރިޕޯޓުތަކާއި އޮޑިޓުކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ މަސައްކަތު ކަރުދާސްތަކާއި އޮތޯރިޓީއަށް ހުށަހެޅުމަށް އޮތޯރިޓީން އެދިއްޖެ ހިނދެއްގައި، އެ ލިޔުންތައް އޮތޯރިޓީއަށް ހުށަހެޅުމަށް؛

(2) އޮޑިޓުކުރާ ކުންފުންޏާ ގުޅޭގޮތުން އިތުރު މަސައްކަތެއް ކުރުމަށް ނުވަތަ އިތުރު ރިޕޯޓެއް ތައްޔާރުކުރުމަށް އޮތޯރިޓީން އެކްސްޓަރނަލް އޮޑިޓަރަށް އަންގައިފި ހިނދެއްގައި، އެކަންކަން ކުރުން.

(ނ) އޮޑިޓަރުގެ ގޮތުގައި ޚިދުމަތްތެރިވުމުގައި، އޮޑިޓުކުރާ ކުންފުންޏާ

ގުޅޭގޮތުން ލިބޭ މަޢުލޫމާތަކުން އަންނަނިވި ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމެއް މެދުވެރިވެފައިވާކަމަށް އޮޑިޓަރަށް ފެންނަނަމަ، އެކަން ވަގުތުން އޮތޯރިޓީއާއި އެ ކުންފުނީގެ ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުގެ މެންބަރުންނަށް އަންގަންވާނެއެވެ.

(1) ކުންފުނި ސޮލްވެންޓް ނޫންކަން ނުވަތަ ސޮލްވެންޓް ނުވުމާ ގާތްކަން ނުވަތަ ކުންފުނީގެ ޒިންމާތައް އުފުލުމަށް ނުކުޅެދުން ގާތްކަން؛

(2) ކުންފުނިން ނުވަތަ އެފަރާތުގެ ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުގެ މެންބަރެއް ނުވަތަ އެގްޒެކެޓިވް އޮފިސަރެއް ނުވަތަ އެހެންވެސް މުވައްޒަފެއް ޖިނާއީ ކުށެއް ކޮށްފައިވާކަން ނުވަތަ ކުރަމުން ގެންދާކަން ނުވަތަ ޤާނޫނުތަކާ ނުވަތަ ޤަވާއިދުތަކާ ޚިލާފުވެފައިވާކަން ނުވަތަ ޚިލާފުވާކަމަށް ނުވަތަ ޚިލާފުވާނެކަމަށް ބެލެވޭނަމަ އެކަން؛

(3) ކުންފުނި ހަރުދަނާ އަދި ރައްކާތެރި ގޮތުގައި ހިންގުމަށްޓަކައި ޢަމަލުކުރުމަށް، މި ޤާނޫނުގައި އަދި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ޤަވާއިދުތަކުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަމަކާ ޚިލާފުވެފައިވާކަން ނުވަތަ އެއިން ކަމަކަށް ފުރިހަމައަށް ޢަމަލުކުރުން ނުދާކަން؛

(4) ކުންފުނީގެ މާލީ ބަޔާނަށް ނޭދެވޭ އަސަރުކުރުވުމުގެ ފުރުސަތު ލިބިދޭ ބޭރޮތި ނުރައްކާތައް ހުރަހެއްޖެހުން މިންވަރަށް އެ ކުންފުނީގެ އިންޓަރނަލް ކޮންޓްރޯލްތައް ހީނަރުވެފައިވާކަން؛

(5) ކުންފުނީގެ ބަރަކާތްތައް ހިންގުމުގައާއި އިދާރީ ކަންތައްތައް ކުރުމުގައި އާދަޔާ ޚިލާފު އަދި އުކުޅެއްގެ ސަބަބުން

ކުންފުންޏަށް އެކަށީގެންނުވާފަދަ ގެއްލުމެއް ލިބިދާނެ ކަމެއް ހިނގާފައިވުން ނުވަތަ ހިނގާކަމަށް ބެލެވުން.

(ރ) އޮޑިޓަރެއް ނުވަތަ ކުރީގެ އޮޑިޓަރެއް، ހެޔޮ ނިޔަތުގައި މި މާއްދާގެ ދަށުން އޮތޯރިޓީއަށް އެއްވެސް ރިޕޯޓެއް ނުވަތަ މައުލޫމާތެއް ހުށަހަޅައިފި ހިނދެއްގައި އެފަރާތުން ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ އެއްވެސް ޤާނޫނަކާ ނުވަތަ ގަވާއިދަކާ ނުވަތަ އެއްބަސްވުމަކާ ނުވަތަ އެފަންނުގެ ސުލޫކީ މިންގަނޑަކާ އެފަރާތުން ޚިލާފުވި ކަމުގައެއް ނުބެލެވޭނެއެވެ. އަދި އޮތޯރިޓީއަށް އެއްވެސް ރިޕޯޓެއް ނުވަތަ މައުލޫމާތު ހުށަހެޅުމުގެ ސަބަބުން އެފަރާތުގެ މައްޗަށް މަދަނީ ނުވަތަ ޖިނާއީ ދައުވާއެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ. ނުވަތަ އިދާރީ ފިޔަވަޅެއް ނުއެޅޭނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގެ ދަށުން އޮޑިޓުކުރުމަށް ޢައްޔަންކުރަން ފަސްދުކުރާ ނުވަތަ ޢައްޔަންކޮށްފައިވާ އެކްސްޓަރނަލް އޮޑިޓަރީ ނުވަތަ އޮޑިޓް ފަރާތުގެ އެއްވެސް މެންބަރަކީ އެ ކުންފުނީގެ ހިއްސާދާރެއް ނުވަތަ ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުގެ މެންބަރެއް ނުވަތަ އެގްޒެކެޓިވް އޮފިސަރެއް ނުވަތަ މުވައްޒަފެއް ނުވަތަ އޭޖެންޓެއް ނުވަތަ އެ ކުންފުނި ޚިދުމަތްކުރާ ފަރާތްތަކުގައި ވެގެން ނުވާނެއެވެ. އަދި އެ ކުންފުނީގައި އެކްސްޓަރނަލް އޮޑިޓަރުގެ މަޞްލަޙަތެއް އޮވެގެން ނުވާނެއެވެ. އެ ކުންފުނީގައި އޮޑިޓަރުގެ މަޞްލަޙަތެއް އުފެދިއްޖެނަމަ، އެ މަޞްލަޙަތެއް އުފެދުނުން ގޮތުގެ ތަފްޞީލު ލިޔުމުން ހުއްދަ ރިޕޯޓުގެ އަސާސީ ބޭނުމުގައި، އެކްސްޓަރނަލް އޮޑިޓަރުކަމުގައި ޢައްޔަންކުރުމުން ނުވަތަ ދުރުކުރުމަށް ރިޕޯޓުގެ ހުއްދަ ލިބުމުން ވެސް، އެކްސްޓަރނަލް އޮޑިޓަރުކަމުގައި ޢައްޔަންކުރުމާ ޢައްޔަންކުރެވިގެން ނުވަތަ

ދަމަހައްޓައިގެން ނުވާނެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ކ) ގެ ދަށުން ޢައްޔަންކޮށްފައިވާ އެކްސްޓަރނަލް އޮޑިޓަރު އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރުމަށް އޮތޯރިޓީއަށް އެންގޭނެއެވެ.

(1) އޮޑިޓްކުރާމީހާ އޮތޯރިޓީއަށް ފޮނުވަ އިތުރު މަޢުލޫމާތު ހުށަހެޅުމަށް؛

(2) އޮޑިޓްކުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ދާއިރާ ފުޅާކުރުމަށް ނުވަތަ ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަންކަން އިތުރުކުރުމަށް؛

(3) މާލީ އަހަރު އެކައުންޓިންގއާބެހޭ ނިޒާމުތަކާއި ހަމަޖެހިފައިވާ ގޮތާއި، އިންޓަރނަލް ކޮންޓްރޯލްތަކާބެހޭ ރިޕޯޓެއް އޮތޯރިޓީއަށް ހުށަހެޅުމަށް؛ ނުވަތަ

(4) ގަވާއިދުތަކާއި އިރުޝާދުތަކާ އެއްގޮތްވާގޮތަށް، މަނީ ލޯންޑަރިންގއާއި ޓެރަރިސްޓް ހަރަކާތްތަކަށް ފައިސާ ހޯދައިދިނުން ހުއްޓުވުމަށް އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިން އެކަށީގެންވާ ފިޔަވަޅުތައް ކަނޑައަޅާފައިވާކަން ނުވަތަ ނޫންކަން، އަދި އެ ފިޔަވަޅުތައް ޢަމަލުކުރަމުންދޭތޯ ނުވަތަ ނޫންތޯ ބަލައި، ކަމާބެހޭގޮތުން އޮތޯރިޓީއަށް ރިޕޯޓެއް ހުށަހެޅުމަށް.

(ކ) އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅާ ވަކި ކަމަކާ ގުޅޭގޮތުން، އޮޑިޓަރު ނުވަތަ އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅާ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް ރިޕޯޓެއް ތައްޔާރުކޮށް އޮތޯރިޓީއަށް ހުށަހެޅުމަށް އޮތޯރިޓީން އެ ކުންފުންޏަކަށް އަންގާނެއެވެ. އޭގެ ތެރޭގައި، އެ ކުންފުނީގެ އެކައުންޓިންގ ނިޒާމުގެ ފެންވަރާއި، ކުންފުނީގެ ކަންކަން ހިންގުމުގެ އުސޫލުތަކާއި، ކޮންޓްރޯލްތަކާއި، އެސެޓްތަކުގެ ކޮލިޓީއާއި ޓެކްނިކަލް ޕްރޮވިޝަންތަކުގެ މިންވަރު ފަދަ ކަންކަން ހިމެނިދާނެއެވެ.

(ހ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން އޮޑިޓަރު ކުރުމަށް އޮތޯރިޓީއަށް އަންގާ އިތުރު ކަންތައްތައް ކުރުމަށްޓަކައި މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން އޮތޯރިޓީން އަންގާ ރިޕޯޓު ތައްޔާރުކުރުމަށް ހިނގާ ޚަރަދުތަކުގެ ޒިންމާވާނީ ޢައްޔަންކޮށްފައިވާ ކުންފުނިންނެވެ.

(ނ) އޮތޯރިޓީގެ ހުއްދަ ލިބިގެން މެނުވީ، އެއްވެސް ކުންފުންޏަކުން ވިދިވިދިގެން 5 (ފަހެއް) އަހަރަށްވުރެ ދިގު މުއްދަތަކަށް އެއް ފަރާތެއް އެކްސްޓަރނަލް އޮޑިޓަރުގެ ގޮތުގައި ޢައްޔަންކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.

(ރ) އެއްވެސް ކުންފުންޏަކުން މި ޤާނޫނުގެ 46 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އޮތޯރިޓީއަށް ހުށަހަޅާ އޮޑިޓްކޮށްފައިވާ މާލީ ހިސާބުތަކާއި އަދި އޮޑިޓް ރިޕޯޓު ހިތްހަމަ ނުޖެހޭކަން އެނގިއްޖެނަމަ، އެ ކުންފުންޏެއްގެ ޚަރަދުގައި އަދި އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅާ މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި، މުޅިން އާ އޮޑިޓް ރިޕޯޓެއް ތައްޔާރުކުރުމަށްޓަކައި އެހެން އޮޑިޓަރެއް ޢައްޔަންކުރުމަށް އޮތޯރިޓީން އެ ކުންފުންޏަށް އަންގާނެއެވެ.

ޚާއްޞަ އޮޑިޓް

49\. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 48 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން، ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ އިންޝުއަރެންސް ކުންފުންޏަކުން ނުވަތަ ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ އިންޝުއަރެންސް ބްރޯކަރަކު ޢައްޔަންކުރެވިފައިވާ އޮޑިޓަރު ނޫން އެހެން ލައިސަންސްގެ އޮޑިޓަރެއް، އެފަރާތުގެ މާލީ ހިސާބުތަކާއި ރިޕޯޓުތަކާއި އެހެނިހެން ލިޔެކިޔުންތައް އޮޑިޓްކުރުމަށްޓަކައި އޮތޯރިޓީއަށް ޢައްޔަންކުރެވިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އޮތޯރިޓީން އޮޑިޓަރެއް ޢައްޔަންކޮށްފިނަމަ، އެ އޮޑިޓަރު އަންގާ ކުންފުނީގެ އެންމެހައި މާލީ

ހިސާބުތަކާއި ރެކޯޑުތަކާއި ލިޔެކިޔުންތައް އޮޑިޓަރަށް ލިބޭން
އިންތިޒާމު އެފަރާތުން ހަމަޖައްސަންވާނެއެވެ. އަދި މި މާއްދާގެ
ދަށުން އޮޑިޓަރު އަދާކުރަންޖެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމަށް،
ކުންފުނީގެ ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުގެ މެންބަރުންނާއި މުވައްޒަފުންގެ
ކިބައިން އޮޑިޓަރު ބޭނުންވާ އެންމެހައި މަޢުލޫމާތު، އެހީތެރިކަމުވެސް
އޮޑިޓަރަށް ފޯރުކޮށްދޭންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މައްސަލަކުރާ އޮޑިޓަރަށް ހިނގާ
އެންމެހައި ހަރަދުތަކެއް ޒިންމާވާނީ އޮޑިޓަރު މައްސަލަކޮށްފައިވާ
ކުންފުނިންނެވެ.

އޮޑިޓަރު ވަކިކުރުން

50. މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ނުވަތަ ކަމާބެހޭ އެހެންވެސް ޤާނޫނެއް ނުވަތަ
ގަވާއިދެއްގެ ދަށުން ކުންފުނީގެ އޮޑިޓަރު އަދާކުރަންޖެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް
ނުވަތަ އެފަދަ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކެއް އޮޑިޓަރީން ކަނޑައަޅާފައިވާނަމަ އެ
މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ފުރިހަމަކޮށް އަދާނުކުރާކަމަށް، ނުވަތަ އެހެންވެސް
ގޮތަކުން އެފަރާތަކީ ކަމަށް އެކަށޭނަ ފަރާތެއް ނޫންކަމަށް އޮޑިޓަރަށް
ޤަބޫލުކުރެވިއްޖެނަމަ، އެ އޮޑިޓަރު ވަކިކުރުމަށް އެ ކުންފުންޏަށް އޮޑިޓަރީން
ލިޔުމުން އެންގިދާނެއެވެ. އޮޑިޓަރު ވަކިކުރުމަށް އޮޑިޓަރީން އަންގާ އެންގުމާ
އެއްގޮތަށް އޮޑިޓަރު ވަކިކޮށް، އާ އޮޑިޓަރެއް އެ ކުންފުނިން
އައްޔަނުކުރަންވާނެއެވެ.

އިންޝުއަރަންސް ކޮމްޕެނީން
އޮޑިޓަރުން އައްޔަނުކުރުން

51. (ހ) އޮޑިޓަރީގެ ލައިސަންސެއް ނުވަތަ ހުއްދައެއް ލިބިގެން މެނުވީ،
ދިވެހިރާއްޖޭގައި އިންޝުއަރަންސް ކޮމްޕެނީއެއްގެ ގޮތުގައި
ރަޖިސްޓަރީވެގެން ނުވާނެކަމުން މި ޤާނޫނުގެ 38 ވަނަ މާއްދާގެ
ދަށުން އޮޑިޓަރުން ކަނޑައަޅައިދިނުމަށް، އެފަދައިން ލައިސަންސް

ނުވަތަ ހުއްދަ ލިބިފައިވާ އިންޝުއަރަންސް އެކްޗުއަރީއަކު ޢައްޔަންކޮށްފައިވާ އެކްސްޓަރނަލް އޮޑިޓަރުއާ، އެ އެކްޗުއަރީއާ ދެމެދުގައިން މި ޤާނޫނުގެ 48 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމެއް ފާހަގަކުރެވިއްޖެނަމަ އެކަން އޮތޯރިޓީއަށް އަންގަންވާނެއެވެ.

(ށ) ލައިސަންސް ނުވަތަ ހުއްދަ ލިބިފައިވާ އިންޝުއަރަންސް އެކްޗުއަރީއާ ދެމެދުގައިން މި ޤާނޫނުގެ 48 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަން އެ އެކްޗުއަރީ ޢައްޔަންކޮށްފައިވާ އެކްސްޓަރނަލް އޮޑިޓަރު ކުރުމަން އޮތޯރިޓީއަށް އަންގަންވާނެއެވެ.

އެކްޗުއަރީ ޢައްޔަނުކުރުން

52\. (ހ) ލޯންގްޓާމް އިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރިކުރާ ކޮންމެ ކުންފުންޏަކުން ހުރިހާ ވަގުތެއްގައިވެސް އެކްޗުއަރީއެއް ޢައްޔަންކޮށްފައި ބަހައްޓަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޢައްޔަންކުރާ އެކްޗުއަރީއަކީ، އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅާ ސިފަތަކާއި ޝަރުތު ފުރިހަމަވާ އަދި އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅާ މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތަށް ގުޅުމަތިން ކަމަށް އެކަށީގެން ފަރާތެއް ކަމުގައި ވާންވާނެއެވެ.

(ނ) އެކްޗުއަރީގެ ޒިންމާގައި ބަރަކާތްތެރިވުމުގައި އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏާ ދެމެދުގައިން ލިބޭ މަޢުލޫމާތަކުން، އެ އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނީގެ، ނުވަތަ ކުންފުނީގެ ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުގެ މެންބަރުން ނުވަތަ އެގްޒެކެޓިވް އޮފިސަރުން، ނުވަތަ އެއްވެސް މުވައްޒަފަކު، ޤާނޫނާ ނުވަތަ ގަވާއިދާ ނުވަތަ އޮތޯރިޓީން ނެރެފައިވާ އަމުރަކާ ނުވަތަ އޮތޯރިޓީން އަންގާފައިވާ ޚިލާފުވެފައިވާކަމުން ނުވަތަ ޚިލާފު ވާނެކަމަށް، އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކުގެ މައްޗަށް

ބިނާކޮށް އެސްޗުއަރީއަކަށް ޤަބޫލުކުރެވޭނަމަ، އެކަމެއް އާ އެސްޗުއަރީ ވަގުތުން އޮތޯރިޓީއަށް އަންގަންވާނެއެވެ.

(ނ) އެސްޗުއަރީގެ ކޮޅުގައި ހަރަކާތްތެރިވުމުގައި އިންސްޓޮލޭޝަންސް ކަންފުނީގެ ވިޔަފާރިއާ ގުޅޭގޮތުން ބިޑް މަޢުލޫމާތުތަކަށް، އަންނަނިވި ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމެއް ވިޔަނުދިނުމަށް އިންސްޓޮލޭޝަންސް ކަންފުނިން ނުވަތަ އެފަރާތުގެ ޖިއޮލޮޖިކަލް ފިޔަވަޅު އަޅަންޖެހޭކަމަށް އެސްޗުއަރީއަށް ފެންނަނަމަ، އެކަން އިންސްޓޮލޭޝަންސް ކަންފުންޏަށް އަންގަންވާނެއެވެ.

(1) މި ޤާނޫނާ ނުވަތަ ގަވާއިދަކާ ނުވަތަ އޮތޯރިޓީން އަންގާ އެންގުމަކާ ޚިލާފުވެފައިވާ ކަންކަން؛

(2) އިންސްޓޮލޭޝަންސް ކަންފުނީގެ ޓެކްނިކަލް ޓީމުގެ މަސައްކަތަކަށް ނުރައްކާ އަސަރުކޮށްފާނެ ކަންކަން.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން އެސްޗުއަރީއަކު އާ އިންސްޓޮލޭޝަންސް ކަންފުންޏަށް އެންގުމާއި އެންގުމުން، އެސްޗުއަރީއަށް ފެންނަ އެކަށީގެންވާ މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި އާ އިންސްޓޮލޭޝަންސް ކަންފުނިން ފިޔަވަޅު އަޅާފައިނުވާނަމަ، އެސްޗުއަރީ އޮތޯރިޓީއަށް އަންގަންވާނެއެވެ.

(ބ) އެސްޗުއަރީއެއް ނުވަތަ ކުރީގެ އެސްޗުއަރީއެއް، ހުރި ނިމުމުގައި މި މާއްދާގެ ދަށުން އެސަސްމަންޓް ނުވަތަ މުއްދަތުފަހުން ހަރަކާތްތެރިވާ ހިންގުމުގައި، އެފަރާތުން މަސައްކަތްތަކާއި އެއްވެސް ޤާނޫނާ ނުވަތަ ގަވާއިދާ ނުވަތަ އެއްބަސްވުމާ ނުވަތަ އެއްގޮތްވާ ސުލޫކީ މިންގަނޑަކާ އެކަށީގެން ޚިލާފުވާކަމުގައި ނުބެލެވޭނެއެވެ. އަދި އޮތޯރިޓީން އެއްވެސް މަޢުލޫމާތެއް ހުށަހެޅުމުގެ ސަރަޙައްދުން އެފަރާތުގެ މައްޗަށް ނުވަތަ ޖާގައި

ދަޢުވާއެއް ނުހުށަހަޅާނެއެވެ. ނުވަތަ އިދާރީ ފިޔަވަޅެއް ނާޅާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏެއްގެ އެކްޗުއަރީގެ ގޮތުގައި ޢައްޔަންކުރެވޭ ފަރާތުން، މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޒިންމާއެއް ނުވަތަ އޮބްލިގޭޝަން އެހެނިހެން ޒިންމާތަކެއް ކަނޑައަޅާފައިވާނަމަ އެއިން ޒިންމާއެއް އުފުލުމަށް ނުކުޅެދިއްޖެކަމަށް ނުވަތަ އެފަރާތަކީ ކަމަށް އެކަށޭނަ ފަރާތެއް ނޫންކަމަށް އޮތޯރިޓީއަށް ފާހަގަކުރެވިއްޖެނަމަ، އެ އެކްޗުއަރީ ވަކިކުރުމަށް އެ ކުންފުންޏަށް އޮތޯރިޓީން ލިޔުމުން އަންގާނެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން އެކްޗުއަރީ ވަކިކުރުމަށް އޮތޯރިޓީން އަންގާފައިވާނަމަ، އެ އެންގުމާ އެއްގޮތަށް އެ އެކްޗުއަރީ ވަކިކޮށް، އާ އެކްޗުއަރީއެއް އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިން ޢައްޔަންކުރަންވާނެއެވެ.

އޮޑިޓަރާއި އެކްޗުއަރީ، އަދި އެފަރާތްތަކުގެ މުވައްޒަފުން ސިއްރު ހިފެހެއްޓުން

53. މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންތައްތަކުގައި ނުވަތަ ޙާލަތްތަކުގައި ފިޔަވާ، ނުވަތަ ޝަރީޢަތުގައި ހިނގަމުންދާ މައްސަލައެއްގައި ހާމަކުރަންޖެހިއްޖެ ޙާލަތެއްގައި ފިޔަވާ، މި ޤާނޫނުގެ 48 ވަނަ މާއްދާއާއި 49 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޢައްޔަންކޮށްފައިވާ އޮޑިޓަރެއް އަދި އެފަދަ އޮޑިޓަރެއްގެ މުވައްޒަފެއް، އަދި މި ޤާނޫނުގެ 52 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޢައްޔަންކޮށްފައިވާ އެކްޗުއަރީއެއް އަދި އެފަދަ އެކްޗުއަރީއެއްގެ މުވައްޒަފެއް، އެފަރާތެއް ޢައްޔަންކުރެވުނު މުއްދަތު ހަމަވެފައިވިނަމަވެސް، އެފަރާތުގެ މަސައްކަތުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމުގައި އެނގިގެންދާ އެއްވެސް މަޢުލޫމާތެއް، އޮތޯރިޓީ ފިޔަވައި އެހެން އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ހާމަކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ. މި މަނާކުރުމުގެ ތެރޭގައި، އޮޑިޓަރެއް ނުވަތަ އެކްޗުއަރީއެއްގެ މުވައްޒަފަކަށް އެނގިގެންދާ މަޢުލޫމާތު އެ އޮޑިޓަރަކަށް ނުވަތަ

އެކްޗުއަރީއަކަށް ހާމަކުރުމުގައި ނުހިމެނޭނެއެވެ.

މާލީ ޙާލަތު ބެލުން

54. (ހ) ލޯންގްޓަރމް އިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރިކުރާ ކޮންމެ އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏަކުންވެސް، ކޮންމެ މާލީ އަހަރެއް ނިމުމުން، ޢައްޔަންކޮށްފައިވާ އެކްޗުއަރީ ދުރުވެރިކޮށް އެފަރާތުގެ ޕޮލިސީހޯލްޑަރ ލައިބިލިޓީ ހިސާބުކޮށް، މާލީ ޙާލަތު ބަލައި، އޮތޯރިޓީން އަންގާ ގޮތަކަށް އަދި އަންގާ ވަގުތަކަށް، މާލީ ޙާލަތުގެ ރިޕޯޓު ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ށ) ޖެނެރަލް އިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރިކުރާ ފަރާތްތަކުގެ މާލީ ޙާލަތު އެކްޗުއަރީއެއް ދުރުވެރިކޮށް ބެލުމަށް އޮތޯރިޓީން އަންގައިފިނަމަ، އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅާ ގޮތެއްގެމަތިން އެކަން ބެލުމަށްފަހު، އޮތޯރިޓީން އަންގާ ގޮތަކަށް އަދި އަންގާ ވަގުތަކަށް މާލީ ޙާލަތުގެ ރިޕޯޓެއް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

އިންސްޕެކްޝަން

55. (ހ) އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏެއްގެ ނުވަތަ އިންޝުއަރަންސް އިންޓަރމީޑިއަރީއެއްގެ ވިޔަފާރި ހިނގާ ގޮތާއި، ވިޔަފާރީގެ ޙާލަތާއި، މެނޭޖްމަންޓުގެ ޕްރޮބިޓީއާއި ހިންގުންތެރިކަމާއި، ރިސްކު މެނޭޖްމަންޓް ޕްރެކްޓިސްތަކާއި، ގަވާއިދުތަކާ އެއްގޮތަށް ޢަމަލުކުރާ މިންވަރާއި އަދި މިނުންވެސް ބަލަންޖެހޭކަމަށް އޮތޯރިޓީއަށް ފެނިއްޖެ ކަންތައްތަކަށް ބެލުމަށް އޮތޯރިޓީގެ މުވައްޒަފުން ނުވަތަ އޮތޯރިޓީން ޢައްޔަންކުރާ ފަރާތެއް ދުރުވެރިކޮށް، މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޙާލަތްތަކުގައި، އެފަރާތްތަކުގެ އޮންސައިޓް އިންސްޕެކްޝަން ހިންގިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ބަލައި ފޯސްކުރާ އިންސްޕެކްޝަނުގައި

ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއަތުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން
ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ހަދާ އިންސްޕެކްޝަންތަކުގައި، އިންސްޕެކްޝަން
ހަދާ އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނީގެ ނުވަތަ އިންޝުއަރަންސް
އިންޓަރމީޑިއަރީގެ ރެކޯޑުތަކާއި ހިސާބުތަކާއި ލިޔެކިޔުންތަކުގެ
އަސްލު ނުވަތަ ކޮޕީ ނެގިދާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އޮތޯރިޓީން އޮންސައިޓް އިންސްޕެކްޝަނުގެ
ބޭނުމަށް އެދޭ ކޮންމެ މަޢުލޫމާތެއް، ރެކޯޑެއް، ހިސާބެއް،
ލިޔެކިޔުމެއް އަދި ހެއްކެއް، އިންސްޕެކްޝަން ހަދާ ފަރާތްތަކަށް އެ
އިންސްޕެކްޝަން ނިސްބަތްވާ އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިން ނުވަތަ
އިންޝުއަރަންސް އިންޓަރމީޑިއަރީން ފޯރުކޮށްދޭންވާނެއެވެ. އަދި
އެފަދަ މަޢުލޫމާތާއި ތަކެތި ހުށަހަޅާއިރު ނުވަތަ ފޯރުކޮށްދޭއިރު އެ
ތަކެތީގެ ތެދުކަން ލިޔުމުން އަންގައިދޭންޖެހޭފަދަ ބާރުތަކުގައި،
އެފަދަ ލިޔުމެއްވެސް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އޮތޯރިޓީން އޮންސައިޓް އިންސްޕެކްޝަނުގެ
ބޭނުމަށް އެދޭ މަޢުލޫމާތާއި ރެކޯޑުތަކާއި ހިސާބުތަކާއި
ލިޔެކިޔުންތަކާއި ހުރިތަން ހުރި ފަރާތެއްގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި
ކަމަށްވާނަމަ، އެފަރާތަކުން، އިންސްޕެކްޝަން ހަދާ ފަރާތްތަކަށް އެ
މަޢުލޫމާތާއި ރެކޯޑުތަކާއި ހިސާބުތަކާއި ލިޔެކިޔުންތަކާއި ހުރިތަން
ފޯރުކޮށްދޭންވާނެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ހަދާ އިންސްޕެކްޝަނަކާ ގުޅިގެން
އިންސްޕެކްޝަން ހަދާ ފަރާތުން އެދޭ މަޢުލޫމާތެއް ނުވަތަ
ރެކޯޑެއް ނުވަތަ ހިސާބެއް ނުވަތަ ލިޔެކިޔުމެއް އަދި ހެއްކެއް،
އެކަށީގެންވާ މުއްދަތެއް ނުދީ އެއްވެސް ފަރާތަކުން

ފޯރުކޮށްދީފައިނުވާނަމަ، އެފަރާތެއް އެ މަޢުލޫމާތެއް ފޯރުކޮށްދޭންދެން
އެ ތާރީޚާ ހަމައަށް، ކޮންމެ ދުވަހަކަށް -/100,000 (އެއްލައްކަ)
ރުފިޔާއަށްވުރެ ބޮޑުނޫން އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރެވިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ އިންސްޕެކްޝަނުގެ އިތުރުން މި ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މަނާކުރާ ކަމެއް އެއްވެސް ފަރާތަކުން ކުރާކަމަށް އޮތޯރިޓީއަށް ޝައްކުކުރެވިއްޖެނަމަ، އެފަރާތެއްގެ ވިޔަފާރި ހިންގާ ތަނަށް ގޮސް ނުވަތަ އެފަރާތެއްގެ ފޮތްތަކާއި މާލީ ހިސާބުތަކާއި ރެކޯޑުތައް އޮތޯރިޓީއަށް ހުށަހަޅުމަށް އަންގައި، އެ ތަކެތި ގެންގޮސްގެން އެ ތަކެތި ބެލުމުގެ ބާރު އޮތޯރިޓީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން އޮތޯރިޓީން އެއްވެސް ފަރާތެއްގެ ވިޔަފާރި ހިންގާ ތަނަށް ވަންނަމަށް އެއްވެސް ފަރާތަކުން ހުރަސް އަޅައިފިނަމަ، އޮތޯރިޓީން ވަންނަމަށް ފުލުހުންގެ އެހީތެރިކަން އެދިވިދާނެއެވެ. އަދި އެފަދައިން އޮތޯރިޓީން އެދިއްޖެ ހާލަތެއްގައި ފުލުހުންގެ އެހީތެރިކަން އޮތޯރިޓީއަށް ފޯރުކޮށްދޭންވާނެއެވެ.

ދިހަވަނަ ބާބު

މާކެޓް ކޮންޑަކްޓް އަދި ޕްރޮސްޕެކްޓަސް

56. ޕްރޮސްޕެކްޓަސްގެދަށުން އަދި މުސްތަޤްބަލުގައި ޕްރޮސްޕެކްޓަސްގެދަށުންނަށް ވާދޭން ފާރަވެރިވެ ހިމާޔަތްކުރުމަށްޓަކައި އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމެނޭގޮތަށް ގަވާއިދުތަކާއި އުސޫލުތަކާއި އަމަލުކުރަންޖެހޭ މިންގަނޑުތަކާއި ގައިޑްލައިންތައް އެކުލަވާލައި، އޮތޯރިޓީން ޢާންމުކުރަންވާނެއެވެ.

މާކެޓް ކޮންޑަކްޓާގުޅޭ ގަވާއިދު ހެދުން

(ހ) އިންޝުއަރެންސް ޕްރޮސްޕެކްޓަސްގެ ޝަރުތުތަކާއި ހަމައެއް ސާފުކޮށްދީ

ހާމަކޮށްދިނުން؛

(ނ) އެކަށީގެންވާ އަގު ކަނޑައެޅުން؛

(ރ) ކުންފުނީގެ ޕްރޮސެސް ސްޓޭކްހޯލްޑަރުންނާމެދު އިންސާފުވެރިކޮށް ޙައްލުކުރުން؛

(ބ) އިންސޮލްވެންސީ ކުންފުނިތަކުން ފިޔަވަޅު އެޅުމާމެދު އުސޫލުތައް ކަނޑައެޅުން؛

(ޅ) ސަރުކާރާއި މުއައްސަސާ ބޭނުން އެކަށީގެންވާ ނިޒާމެއް ޤާއިމުކުރުން.

57. ވަކި އިންސޮލްވެންސީ ކުންފުނީއެއްގެ އިންސޮލްވެންސީ ޕްރޮސެސް ނުހިންގުން ސަސްޕެންޑުކުރުން މަނާކުރުން

(ހ) ވަކި އިންސޮލްވެންސީ ކުންފުންޏަކުން އިންސޮލްވެންސީ ޕްރޮސެސްއެއް ނުގެންދަން ނުވަތަ ވަކި އިންސޮލްވެންސީ ކުންފުންޏެއްގެ އިންސޮލްވެންސީ ޕްރޮސެސްއަކަށް ފައިސާ ދެއްކުމަށް ނުވަތަ ވަކި އިންސޮލްވެންސީ ކުންފުންޏެއްގެ އިންސޮލްވެންސީ ޕްރޮސެސްއަކަށް ދައްކާ ފައިސާ ރީއިމްބަރސްކުރުމަށް، މާލީ އިދާރާއަކުން ނުވަތަ ދައުލަތުގެ އިދާރާއަކުން ނުވަތަ ސަރުކާރުގެ މާލިއްޔަތު ހިއްސާ އޮންނަ ކުންފުންޏަކުން، އެހެން ފަރާތްތަކުގެ މައްޗަށް ސިޔާސީ ނުވަތަ ނުސިޔާސީ ނަމަވެސް، ޝަރުޠުކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.

(ށ) އެއްވެސް ފަރާތަކުން ޒިންމާދާރު ޕްރޮވިޝަންސްގައި ވަކި އިންސޮލްވެންސީ ކުންފުންޏެއްގެ އިންސޮލްވެންސީ ޕްރޮސެސްއެއް ނުގެންދަން ކަސްޓަމަރުން ބަދަލުނަމަ އަދި އެ ކުންފުންޏެއްގެ އިންސޮލްވެންސީ ޕްރޮސެސް ނުގެންދަން ޒިންމާދާރު ފަރާތަކުން އެއްވެސް ކޮމިޝަނެއް ނުވަތަ ފައިދާއެއް ހޯދައިދިނަމަ، އެކަން އެ ކަސްޓަމަރުން އަންގަންވާނެއެވެ.

58. ޓެސްކުރުމާއި ރިޕޯޓުކުރުން ކޯޓަށް އެދުން

(ހ) އިންސޮލްވެންސީ ކުންފުންޏާއި ޕްރޮސީޖަރުގެ ދެމެދު އިންސޮލްވެންސީ ޕްރޮސެސްއާ ގުޅޭގޮތުން އެޅޭ ދަތިތަކުންނެވެ

ނުވަތަ މައްސަލަތައް ޙައްލުކުރުމަށްޓަކައި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ
ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ޑިސްޕިއުޓް ރިޒޮލިއުޝަން ކޯޓުތަކަށް
އޮތޯރިޓީން އެކުލަވާލެވިދާނެއެވެ. އަދި އޮތޯރިޓީން އެކުލަވާލާފައިވާ
މިފަދަ ކޯޓުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ
ގޮތުގެމަތިން އުވާލެވިދާނެއެވެ.

(ހ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ކޯޓުތައް އުފެއްދުމުގައި އެ ކޯޓުތަކުން ބަލާނެ
މައްސަލަތައް އޮތޯރިޓީން ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އުފައްދާ ކޯޓުތައް އެކުލަވާލެވޭނީ ގޮތާއި އެ
ކޯޓުތަކުން ބަލާނެ މައްސަލަތަކުގެ ބާވަތާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅޭނެ
މުއްދަތާއި، އެ ކޯޓުތަކުގައި ހިމެނޭ މެންބަރުންގެ ކިބައިގައި
ހުންނަންޖެހޭ ޝަރުތުތަކާއި ސިފަތަކާއި، އެ މެންބަރުން
ވަކިކުރެވޭނެ ހާލަތްތަކާއި، އެ ކޯޓުތަކުން އަމަލުކުރާނެ އުޞޫލުތައް ބަޔާންކޮށް މި
ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި މި މާއްދާގެ ދަށުން އުފައްދާ
ކޯޓަކަށް މައްސަލައެއް ހުށަހަޅަން ބޭނުންވާ ފަރާތަކުން މައްސަލަ
ހުށަހަޅާނެ ގޮތާއި، އެއްވެސް މެންބަރެއްގެ ޒާތީ މަސްލަހަތާ
ފުށުއަރާނަމަ ޢަމަލުކުރާނެ ގޮތާއި، އެ ކޯޓަކުން މައްސަލަތައް
ބަލާނެ ގޮތުގެ އިޖުރާއަތުތަކާއި މައްސަލަތައް ބަލާ ނިންމަންޖެހޭނެ
މުއްދަތުތައް ހިމެނެންވާނެއެވެ. އަދި އެ ގަވާއިދުގައި، މައްސަލައާއި
ހުށަހަޅާއިރު ދައްކަންޖެހޭ ފީއެއް ނުވަތަ ޚަރަދެއް ކަނޑައެޅުމުގެ
ބާރުވެސް އޮތޯރިޓީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ބ) އެއްވެސް އިންޝުއަރެންސް ކޮންޕެނީއަކާއި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން
އުފައްދާ ޑިސްޕިއުޓް ރިޒޮލިއުޝަން ކޯޓަކަށް، އެ ކޮންޕެނީއަކާ
ދެމެދުން ދިމާވާ އެއްވެސް މައްސަލައެއް ހުށަހެޅޭނީކަމަށް

ޝަރުތުކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ. އަދި، އެ ކޮންޓްރެކްޓްގައި އެފަދައިން ޝަރުތުކޮށްފައިވާނަމަ، ކޮންޓްރެކްޓްގެ އެ ޝަރުތަކީ ވާނީ ބާޠިލު ޝަރުތަކަށެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގައި އެފަދައިން ބަޔާންކޮށްފައިވާނަމަވެސް، އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީއާ ގުޅޭގޮތުން އުފެދޭ މައްސަލައެއް ޑިސްޕިއުޓް ރިޒޮލިއުޝަން ކޮމިޓީއަކަށް ހުށަހެޅުމުގެ ބާރު ލިބިދޭނީ، ދެފަރާތުން ސުލްހަވެރިކޮށް ވާހަކަ ދައްކައިގެން މައްސަލަ ހައްލުނުވެއްޖެ ހިނދެއްގައިކަމަށް ކޮންޓްރެކްޓްގައި ޝަރުތުކުރެވިދާނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، މައްސަލަ އުފެދި ދުވަހުން ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، ދެފަރާތުން ވާހަކަ ދައްކައިގެން މައްސަލަ ހައްލުނުވެއްޖެނަމަ، އެ މައްސަލައެއް ޑިސްޕިއުޓް ރިޒޮލިއުޝަން ކޮމިޓީއަށް ހުށަހެޅުމުގެ ބާރު ޓްރިބިއުނަލަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

59. ޑިސްޕިއުޓް ރިޒޮލިއުޝަން ކޮމިޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ބާރުތައް

(ހ) ޑިސްޕިއުޓް ރިޒޮލިއުޝަން ކޮމިޓީތަކުން މައްސަލަތައް ނިންމަންވާނީ ޙައްޤު ނިޔާއެއްގައި، ވަކި ފަރާތަކަށް ޖެހިލުމެއް ނެތިއެވެ.

(ނ) ޑިސްޕިއުޓް ރިޒޮލިއުޝަން ކޮމިޓީއަކުން ބަލާ މައްސަލަތަކުގައި، ކޮމިޓީގެ އެއްވެސް މެންބަރަކަށް ނުފޫޒު ފޯރުވުމާއި އަދި ފޯރުވުމަށް މަސައްކަތްކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ރ) ޑިސްޕިއުޓް ރިޒޮލިއުޝަން ކޮމިޓީއަކަށް ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލަތަކާ ގުޅިގެން އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏެއްގެ ހިންގުން ހަރުދަނާ ކުރުމަށް ނުވަތަ ޖިނާއީ މައްސަލައެއް ހިނގާކަމަށް އެ ކޮމިޓީއަށް ފާހަގަކުރެވޭނަމަ، އެކަން ޕޮލިހަށް އަންގަންވާނެއެވެ. އަދި އެފަދައިން ކޮމިޓީން ބަލާ މައްސަލައެއްގައި ޖިނާއީ ޢަމަލެއް

ހިމެނޭކަމަށް ބެލެވޭނަމަ، އެކަމެއް ތަޙްޤީޤު އިދާރާތަކަށް ފޮނުވުމަކަށް
މި މާއްދާ ހުރަހެއްނާޅައެވެ.

(ނ) މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގެ ދަށުން، ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ކުރުމުގައި ނުވަތަ މަސްއޫލިއްޔަތު ވާޖިބުތަކެއް އަދާކުރުމުގައި ޑިސްޕިއުޓް ރިޒޮލިއުޝަން ކޮމިޓީއެއްގެ މެންބަރަކު ހުރީ ނިޔަތްޕާކުގައި، އެކަމަށް އެކަށީގެންވާ ފަރުވާތެރިކަމާއެކު ކަމަށް ބެލިގެން ނުވަތަ ނުކުތް ދަޢުވާކުރާ ކަމަށް ބެލިގެން ލިބޭ ގެއްލުމަކަށް އެ ކޮމިޓީއެއްގެ މެންބަރަކު ޖަވާބުދާރީ ނުވާނެއެވެ.

(ބ) ޑިސްޕިއުޓް ރިޒޮލިއުޝަން ކޮމިޓީއަކަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލަތައް ބެލުމަށްޓަކައި މިނިސްޓަރު ހަމަޖައްސާ ބޭނުންވާ، ހުރި ހުރިހާ ބޭނުންތައް އެ ކޮމިޓީއަކަށް ފޯރުކޮށްދޭނެއެވެ.

(ޅ) ޑިސްޕިއުޓް ރިޒޮލިއުޝަން ކޮމިޓީއަކަށް މައްސަލަ ބެލުމުގެ ތެރޭގައި ލިބޭ ހުރިހާ މަޢުލޫމާތަކީ ސިއްރު މަޢުލޫމާތެވެ. އެ ކޮމިޓީގެ މެންބަރުންނާއި އިދާރީ މުވައްޒަފުން އެ މަޢުލޫމާތެއް، ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް އެހެން އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ހާމަކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.

60. ޑިސްޕިއުޓް ރިޒޮލިއުޝަން ކޮމިޓީގެ ނިންމުންތަކަށް އަމަލުކުރުން

(ހ) ޑިސްޕިއުޓް ރިޒޮލިއުޝަން ކޮމިޓީތަކަށް ހުށަހަޅާ މައްސަލަތަކާ ގުޅިގެން އެ ކޮމިޓީއަކުން ނިންމާ ނިންމުންތަކަށް އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިތަކުގެ މައްސަލަ ޙާޟިރުވާނެއެވެ.

(ރ) ޑިސްޕިއުޓް ރިޒޮލިއުޝަން ކޮމިޓީތަކަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލަތައްގައި އެ ކޮމިޓީއަކުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުމަކީ، ޤާނޫނާ ޚިލާފު ނިންމުމެއްކަމަށް ނުވަތަ ވަކި ފަރާތެއްގެ ނުފޫޒު ފޯރުވައިގެން ނުބައި ނިޔަތުގައި ނިންމާފައިވާ ނިންމުމެއްކަމަށް، އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިތަކަށް

ޘާބިތުކުރެވޭނަމަ، އެ މައްސަލަ އަލުން ބަލައިދިނުމަށް އެދި، ލިޔުމުން ސަބަބު ބަޔާންކޮށް، އޮތޯރިޓީއަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އަލުން މައްސަލަ ބަލައިދިނުމަށް އެދިއްޖެނަމަ، އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިން އެކަމަށް އެދި ހުށަހަޅާތާ 30 (ތިރީސް) މަސައްކަތު ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މައްސަލަ ބެލުމަށްފަހު އޮތޯރިޓީން ގޮތެއް ނިންމައި، އެ ނިންމުން އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏާއި ޕޮލިސީހޯލްޑަރަށް އަންގަންވާނެއެވެ.

އެގާރަވަނަ ބާބު

ކޮންޓްރޯލް ނެގުމާއި އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރ ޢައްޔަންކުރުން

ކޮންޓްރޯލް ނެގުމާއި އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރ ޢައްޔަންކުރުމަށް ނިންމުން

61. (ހ) އެއްވެސް އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏަކީ އަންނަނިވި ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމެއް ދިމާވެއްޖެކަމަށް އޮތޯރިޓީއަށް ފެނިއްޖެނަމަ، އެ ފަރާތެއްގެ ކޮންޓްރޯލް އަދި އެ ފަރާތެއްގެ ވިޔަފާރި ހިންގުން އޮތޯރިޓީއަށް ނެގިދާނެއެވެ. ނުވަތަ އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅާ ޝަރުޠުތަކާއެކު އެ ކުންފުންޏަކަށް އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރެއް ޢައްޔަންކުރެވިދާނެއެވެ.

(1) ޕޮލިސީހޯލްޑަރުންގެ މަސްލަހަތަށް ނުވަތަ އާންމު މަސްލަހަތަށް އުނިކަން އަންނާނެފަދަ ގޮތަކަށް އެ ފަރާތުން ވިޔަފާރި ހިންގަމުން ގެންދިއުން؛

(2) އަސެޓްތަކަށްވުރެ ދަރަނި ގިނަވެފައިވުން ނުވަތަ މުސްތަޤްބަލުގައި އަސެޓްތަކަށްވުރެ ދަރަނި ގިނަވެދާނެކަމަށް ބެލެވުން، ނުވަތަ މާލީ ޒިންމާތައް އަދާނުކުރެވުން ނުވަތަ މުސްތަޤްބަލުގައި އަދާނުކުރެވިދާނެކަމަށް ބެލެވުން؛

(3) މި ޤާނޫނާ ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދަކާ ނުވަތަ ލައިސަންސްގެ ޝަރުތަކާ ނުވަތަ އޮތޯރިޓީގެ އަމުރަކާ ނުވަތަ އިރުޝާދަކާ ޚިލާފުވުން؛

(4) އެކުންފުނީގެ ޒިންމާތަކާއި، މަސައްކަތްތަކާއި، ހަރަކާތްތައް ހަރުދަނާ އަދި ރައްކާތެރި ގޮތަކަށް ހިންގުމަށް އެކަށޭނަ ވަރަށްވުރެ އެކުންފުނީގެ ރައުސްމާލު މަދުވުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ބާރުތަކުގެ އިތުރުން އާންމު މަސްލަޙަތަށްޓަކައި، އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏެއްގެ ވިޔަފާރި ހިންގުން އޮތޯރިޓީއަށް ނަގައިދާނެއެވެ. އަދި، އާންމު މަސްލަޙަތަށްޓަކައި، އެއްވެސް އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏަކަށް، އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރެއް ޢައްޔަންކުރަން ޖެހިއްޖެކަމަށް އޮތޯރިޓީއަށް ފެނިއްޖެނަމަ، އޮތޯރިޓީން އެ ކުންފުންޏަކަށް، އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރެއް ޢައްޔަންކުރެވިދާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ނުވަތަ (ށ) ގެ ދަށުން އެއްވެސް އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏެއްގެ ވިޔަފާރި ހިންގުން އޮތޯރިޓީން ނަގައިފިނަމަ، އެ ވިޔަފާރި ހިންގުމާ ގުޅިގެން އޮތޯރިޓީން ހިނގާ ނުވަތަ ކުރަންޖެހޭ ޚަރަދުތަކަށް ޒިންމާވާނީ އެ ކުންފުންޏަކުންނެވެ.

އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރު ޢައްޔަންކުރުން

62. (ހ) އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރެއް ޢައްޔަންކުރުމަށް އޮތޯރިޓީން ނިންމާ ނިންމުން އޮންނަންވާނީ ލިޔުމަކުންނެވެ. އަދި އެ ލިޔުމުގައި އޮތޯރިޓީން އެގޮތަށް ނިންމި ސަބަބުތަކާއި އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރުގެ ޝަރުތުތަކާއި އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރ ކުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ މުއްދަތު މަސައްކަތްތަކާއި، ވާޖިބުތަކާއި، ބާރުތަކާއި، ޢައްޔަންކުރުން މުއްދަތު ބަޔާންކޮށްފައި އޮންނަންވާނެއެވެ. އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރު

ޢައްޔަންކުރިކަމުގެ ލިޔުން، ފަސްނުކޮށް ކްރެޑިޓަރުން
އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރ ޢައްޔަންކުރުމުން ކުންފުންޏަށް
ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ހ) ޢައްޔަންކުރެވޭ އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރެއް، އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރެއްގެ
ގޮތުގައި މަސައްކަތްކުރުމުގެ ޝަރުޠު ހަމަނުވާފަދަ ޙާލަތެއް
މެދުވެރިވެއްޖެނަމަ، އޭނާގެ ބަދަލުގައި އެހެން އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރެއް
ކްރެޑިޓަރުން ޢައްޔަންކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރުގެ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް ކަނޑައަޅައި، އެ
މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް ދޭނީ ކްރެޑިޓަރުންނެވެ. އެހެންނަމަވެސް،
އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރ ޢައްޔަންކުރުމާ ގުޅިގެން ކްރެޑިޓަރުން ކުރަންޖެހޭ
ޚަރަދުތަކުން [illegible] އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރ ޢައްޔަންކުރުމުގެ ފިޔަވައި
ކުންފުނިންނެވެ.

(ނ) އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރަށް ލިބިގެންވާ ބާރުތައް ބޭނުންކުރުމުގައި،
އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރުގެ މަސައްކަތްތަކާއި، މަސްއޫލިއްޔަތުތައް
އަދާކުރުމުގައި ޖަވާބުދާރީވާނީ ހަމައެކަނި ކްރެޑިޓަރުންނަށެވެ.
އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރ ކުރަންވާނީ ހަމައެކަނި ކްރެޑިޓަރުން
އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރ ކުރުމަށް ކަނޑައަޅާ މަސައްކަތްތަކެވެ. އަދި
އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރ ޢަމަލުކުރަންވާނީ ހަމައެކަނި ކްރެޑިޓަރުން
ކަނޑައަޅާ ގަވާއިދުތަކާއި އިރުޝާދުތަކާއި އަމުރުތަކަށެވެ.

63. ވިޔަފާރި ހިންގުން ހުއްޓުމާ ގުޅިގެން، އަދި އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރ ޢައްޔަންކުރުމާ ގުޅިގެން އަންނަ ބަދަލުތައް

(ހ) ކްރެޑިޓަރުން އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރެއް ޢައްޔަންކުރިކަމުގެ ނިންމުމުގައި
އެހެން ގޮތަކުން ބަޔާންކޮށްފައިނުވާނަމަ، އެ ނިންމުމަށް ނިންމި
ވަގުތުން ފެށިގެން އެ ނިންމުމަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށޭނެއެވެ.

(ށ) އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏަކަށް ކްރެޑިޓަރުން އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރެއް

ބައްޓަންކުރުމަށްފަހު ނުވަތަ އެހެނެއްގެ ވިޔަފާރި ހިންގުން

އޮތޯރިޓީން ހުއްދަދިނުމަށްފަހު، ބާރުމުދާނޭ ހިންގުމުގައި ނިންމުންތަކުން

ނިންމުންތަކާއި އަމަލުޖެހޭ ޤަވާޢިދުތައް އެކުލަވާލާ ބާރު ލިބިގެންވާނީ

އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރަށް ނުވަތަ އޮތޯރިޓީއަށެވެ. އަދި އެ ކުންފުނީގެ

ބިޒްނަސްރަޖިސްޓްރޭޝަނުން ޙާލަތު ޤަވާޢިދުތަކުގައި ހިންގުމުގެ އެއްވެސް

ނިންމުމެއް ނިންމުމުގެ ބާރު ލިބިގެންނުވާނެއެވެ. މިގޮތުގައި،

އެސެޓްތައް ވިއްކުން، ބަދަލުކުރުމާއި އަދި ދަރަނިވެރި ނުވާނޭގޮތަށް

ހާލަތު ބެލެހެއްޓުން އަމަލުޖެހޭ ޤަވާޢިދުތައް އެކުލަވާލުމަށް،

ބިޒްނަސްރަޖިސްޓްރޭޝަނުގެ ޙާލަތު ޤަވާޢިދުތަކުގައި ނިންމާ ނިންމުންތައް

ހިމެނެއެވެ.

(ނ) އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏަކަށް އޮތޯރިޓީން އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރެއް

ބައްޓަންކުރުމުން ނުވަތަ އެ ކުންފުންޏެއްގެ ވިޔަފާރި ހިންގުން

އޮތޯރިޓީން ނުގުމުން، އެފަރާތުގެ ޒިންމާދާރުންގެ ބޭނުމައި

އެމްޕްލޮއީސް ޓްރަސްޓްފަންޑުން ލިބިގެންވާ ބަދަލުތައް ހިމާޔަތްކޮށް، އެ

ބަދަލުތައް ބައްޓަންކުރެވުން އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރ ނުވަތަ އޮތޯރިޓީއަށް

ލިބިދެވޭނެއެވެ. އެ ބަދަލުތައް އެހެން ފަރާތަކާ ޙަވާލު ނުކުރެވޭނެކަމަށް

ލިޔުމުން އޮތޯރިޓީން ނަންގަވާ ހިނދެއް، އެ ބަދަލުތަކުގެ ތަރުތީބުން

އެހެން ފަރާތަކާ ޙަވާލުކުރަންޖެހޭނެކަމަށް ނުވަތަ ޙަވާލުކުރުން

އެކަށީގެންވާނެކަމަށް އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރ ފެނިއްޖެ ބަދަލުތައް،

އެމްޕްލޮއީސް ޓްރަސްޓްފަންޑުންނާއި، މުވައްޒަފުންނަށް އަދި އެހެން

ފަރާތްތަކަށް ޙަވާލުކުރެވިދާނެއެވެ.

(ރ) އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏަކަށް އޮތޯރިޓީން އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރެއް

ބައްޓަންކުރުމަށްފަހު ނުވަތަ އެ ކުންފުންޏެއްގެ ވިޔަފާރި ހިންގުން

އޮތޯރިޓީން ނުގުމަށްފަހު، އެ ކުންފުނިން، ނުވަތަ އެ ކުންފުނީގެ

ފަރާތުން އެހެން ފަރާތެއް އަޅާ ފިޔަވަޅުތަކީ ނުވަތަ ކުރާ
ކަންތައްތަކީ ބާޠިލު ކަންތައްތަކެވެ. އެހެންނަމަވެސް
އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރ ނުވަތަ އޮތޯރިޓީން އަޅާ ފިޔަވަޅުތައް ނުވަތަ،
އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރގެ ނުވަތަ އޮތޯރިޓީގެ ހުއްދަ ލިބިގެން އަޅާ
ފިޔަވަޅުތައް ބާޠިލެއް ނުވާނެއެވެ.

ކޮންޓްރޯލް ނެގުން

64. (ހ) އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏަށް އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރު
ބައްޓަންކުރުމާއިކާ، ވަގުތުން، އެ ކުންފުންޏާ ބަހާލާ، އެފަރާތުގެ
އެސެޓްތަކާއި ފޮތްތައް، އަދި އެހެން ރެކޯޑުތައް ހޯދައި
ރައްކާތެރިކޮށް ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ. އަދި ވައްކަންކުރުމާއި
އެހެންވެސް ނަހަމަ ގޮތްގޮތުން އެސެޓްތައް އެކަށީގެންވާ ގޮތަކަށް
ބޭނުންކުރުން ހުއްޓުވުމަށް ފިޔަވަޅު އަޅައި، އެކަށީގެންވާ ގޮތަކަށް
ވިޔަފާރި ހިންގަންވާނެއެވެ.

(ށ) އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރ އެއްވެސް ދަތިކަމަކާ ނުލައި،
އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނީގެ އެސެޓްތަކަށް ވަދެ، އެސެޓްތަކާއި،
ފޮތްތަކާއި، ރެކޯޑުތައް އަދި އެހެނިހެން ލިޔެކިޔުންތަކާއި އެހެނިހެން
ރެކޯޑުތައް ބަލައި އެ ތަކެތި ކޮންޓްރޯލްކޮށްދޭންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ތަކެތި ހޯދުމަށާއި،
އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރގެ ބާރުގެ ދަށަށް ގެނައުމަށް އެޕްލިކޭޝަނުމަށާއި،
ވިޔަފާރި ހިންގާ އިމާރާތްތަކުގެ ތެރެއަށް ވަދުމަށް އެޕްލިކޭޝަން
އަދި ފުލުހުންގެ ކައިރިން އެދުމުން، ފުލުހުންގެ އެހީތެރިކަން
ފޯރުކޮށްދޭންވާނެއެވެ.

65. **ކޮންޓްރޯލް ނަގާފައިވާ މުއްދަތު ނިމުން، އަދި އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރުގެ ދައުރު ނިމުން**

(ހ) އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏެއްގެ ކޮންޓްރޯލް އޮތޯރިޓީއަށް ނަގަމުން ކުރިމަތިވި ހާލަތު ރަނގަޅުވެއްޖެކަމަށް އޮތޯރިޓީއަށް ޔަޤީނުކުރެވުމުން، އެ ކޮންޓްރޯލް ދޫކޮށްލައި، ވިޔަފާރި ހިންގުން، އެ އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏާ ހަވާލުކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏަކަށް އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރެއް ހަވާލުކުރުމަށް ކުރިމަތިވި ހާލަތު ރަނގަޅުވެއްޖެކަމަށް އޮތޯރިޓީއަށް ޔަޤީނުކުރެވުމުން، ނުވަތަ ހަވާލުކުރުމުގައިވާ އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރުގެ ދައުރު ނިމުމަކަށް ގެނައުމަށް އޮތޯރިޓީން ފެނުމުން، އެ އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރުގެ ދައުރު އޮތޯރިޓީން ނިމުމަކަށް ގެނެވިދާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރުގެ ދައުރު ނިމުމުން، އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރ ކޮންޓްރޯލްގެ ދަށުގައިވާ އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނީގެ އެސެޓްތަކާއި، ޕޮލިސީތަކާއި، ރެކޯޑްތައް އެ ކުންފުންޏާ ވަގުތުން ހަވާލުކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރުގެ ދައުރު ހަމަވުމުން އޭނާ ހަވާލުކުރެވުނު މުއްދަތުގެ އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނީގެ ހިސާބުތަކާއި ރިޕޯޓު ތައްޔާރުކޮށް އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރ އޮތޯރިޓީއަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

66. **އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނި އުވާލުމަށް އެ ކުންފުނިން ކަނޑައެޅުން**

(ހ) އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏެއްގެ ހިންގުން އެ ކުންފުނިން އަމިއްލައަށް ހުއްޓާލުމަށް އޮތޯރިޓީގެ ހުއްދަ ލިބި އަދި އެ ކުންފުންޏަށް އޮތޯރިޓީން ދޫކޮށްފައިވާ ލައިސަންސް އޮތޯރިޓީން ބާޠިލުކުރުމުން، އެ ކުންފުނީގެ ހިއްސާދާރުންނަށް އެ ކުންފުނި އުވާލެވިދާނެއެވެ. އެފަދައިން ކުންފުންޏެއް އުވާލަންވާނީ މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހަމަތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން އަދި

އެކްޗުއަރީގެ ބެލުމުގެ ދަށުންނެވެ.

(ނ) އެކްޗުއަރީން އެދިއްޖެ ހިނދެއްގައި، އެކްޗުއަރީން އެދޭ މަޢުލޫމާތާއި ލިޔެކިޔުންތައް އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިން އެކްޗުއަރީއަށް ފޯރުކޮށްދޭންވާނެއެވެ. އަދި ސުޕަވައިޒްކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމަށްޓަކައި އެކްޗުއަރީގެ މުވައްޒަފުން އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނީގެ އިމާރާތަށް ވަންނަން ނުވަތަ އެ ކުންފުނީގެ ރެކޯޑުތަކާއި އެހެނިހެން ލިޔެކިޔުންތައް ބަލައިލުމަށް އެދިއްޖެ ހިނދެއްގައި، ކުންފުނިން އެކަންކަން ކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިން އެކަށީގެންވާ ގޮތަކަށް ކުންފުނި އުވާލުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ނުގެންދާކަމަށް އެކްޗުއަރީއަށް ފެނިއްޖެ ހިނދެއްގައި ނުވަތަ މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ފޯރުކޮށްދޭންޖެހޭ، އެކްޗުއަރީގެ ބެލުމުގެ ދަށުން، ކުންފުނި އުވާލުމުގެ މަސައްކަތްކުރުމުން ނުވަތަ ކުންފުނިން ފާޅުވާ ކުންފުނި އުވާލުމުގެ މަސައްކަތް ނިންމުމަށް އެކްޗުއަރީން ރިސީވަރެއް ޢައްޔަނުކުރަންވާނެއެވެ.

އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނި އުވާލުމަށް އަންގުން	67.	(ހ) އިޚްތިޔާރީގޮތުން ކުރުމުގެ މަސައްކަތް ފަށާފައިވާ އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏެއްގެ ލައިސަންސް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބާޠިލުކުރުމަށް އެކްޗުއަރީން ކަނޑައަޅައި، އަންގާ އެންގުމާ އެކުގައި، މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން، އެ އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނި އުވާލުމުގެ މަސައްކަތްކުރުމަށްޓަކައި އެކްޗުއަރީން ރިސީވަރެއް ޢައްޔަނުކުރަންވާނެއެވެ. އަދި ކުންފުނީގެ ލައިސަންސް ބާޠިލުކުރެވުނު ކުންފުނި އުވާލަން ނިންމިކަން ގެޒެޓުގައި ޢާންމުކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) އޮތޯރިޓީން އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏެއްގެ ލައިސަންސް ބާޠިލުކޮށް އެ ކުންފުނި އުވާލުމަށް ނިންމުމަށްފަހު:

(1) އެ ކުންފުނިން ނުވަތަ ކުންފުނީގެ ފަރާތުން އެހެން ފަރާތަކުންވެސް ކުރާ ކަންތައްތަކަކީ ޤާނޫނީގޮތުން ސައްޙަނޫން އަދި ބާޠިލު ކަންކަމެވެ. އެހެންނަމަވެސް އޭގެ ތެރޭގައި، އެ ކުންފުންޏަށް ޢައްޔަންކޮށްފައިވާ ރިސީވަރު ކުރާ ކަންތައްތައް ނުވަތަ ރިސީވަރުގެ ހުއްދަ ލިބިގެން ކުރާ ކަންތައްތަކާއި ކޮށްފައިވާ ކަންކަމީ ކުންފުންޏަށް ފައިދާވާނެ ކަމެއްކަމަށް އަދި ހުއްދަ ކަމެއްކަމަށް ރިސީވަރަށް ޤަބޫލުކުރެވިގެން ކުރާ ކަންތައްތަކެއް ނުހިމެނެއެވެ.

(2) ކުންފުނީގެ އެސެޓެއް ވިއްކުމުގައި ނުވަތަ ބަދަލުކުރުމުގައި ދިމާވެފައިވާ ހުރަސްތަކާއި، ކުންފުނީގެ ކްރެޑިޓަރުންގެ ބައްދުގައި ކުންފުނީގެ އެސެޓެއް އެރެސްޓުކުރުމަށްޓަކައި ކޮށްފައިވާ ދިފާޢެއް ނުވަތަ ދިނުންވެސް ކުންފުނީގެ އެސެޓަކުގެ މައްޗަށް އޮންނަ ހުރަސްތަކަށް ޤާނޫނީގޮތުން ނުހިނގާނެއެވެ.

(3) ކުންފުނީގެ އެސެޓެއް އެޓޭޗް ނުކުރެވޭނެއެވެ. ނުވަތަ އެގްޒެކިއުޓް ނުކުރެވޭނެއެވެ. އޭގެ ތެރޭގައި އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނީގެ ދަރަނިވެރިން ރަހުނުކުރެވިފައިވާ ނުވަތަ ލިބެން ކުރެވިފައިވާ އެސެޓް އެ ދަރަނީގެ ބަދަލުން އެޓޭޗްކުރުމާއި އެގްޒެކިއުޓްކުރުމެއް ނުހިމެނެއެވެ.

(4) ކުންފުނި ލިކުއިޑޭޓްކުރުމުގެ މަސައްކަތް ނިމުނީއެވެ.

(ނ) އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނި އޮޑިޓުކުރުމުގެ މަސައްކަތް ރިސީވަރު ކުރަންވާނީ، އެކްޗުއަރީގެ ބެލުމުގެ ދަށުން އަދި އެކްޗުއަރީން ކަނޑައަޅާ އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއަތުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

(ރ) މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުޙާސަބީ ނުވަތަ މުޙާސަބީ ބަޔާންތަކާއި ހިނގުމަށް ރިސީވަރު އެދޭ ބާރުތަކުގައި އެ މުޙާސަބީ ނުވަތަ މުޙާސަބީ ބަޔާނެއް ހިންގުމުގެ ޒިންމާ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އޮޑިޓަރަށް ފޮނުވަންވާނެއެވެ.

68. ލޯންގްޓަރމް އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏަކަށް ޢައްޔަންކުރެވިފައިވާ ރިސީވަރު ވިޔަފާރި ހިންގުން

(ހ) ލޯންގްޓަރމް އިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރިކުރާ އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏަކަށް ޢައްޔަންކުރެވިފައިވާ ރިސީވަރު، ހިނގަމުންދާ ނުވަތަ އެ ބޯޑުމަންޓަކައި އުފައްދާ އެހެން އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏަކަށް، އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީތައް ބަދަލުކުރެވުނުނަމަ، ޒާއިންގެ ކޮންސަރނުއިގެ ޒިންމާގައި އެ ލޯންގްޓަރމް އިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރި ހިންގަންވާނެއެވެ.

(ށ) އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނީގެ ލޯންގްޓަރމް އިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރި ރިސީވަރު ހިންގުމުގައި، ކުންފުނި އޮޑިޓަރުގެ މަސައްކަތް ފާއިތުވި ހުރި އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީތަކަށް ބަދަލުގެނައުމަށް ރިސީވަރަށް ނިންމިދާނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، އެއްވެސް ހާ އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީއެއް ވިއްކައިގެން ނުވާނެއެވެ.

(ނ) ލޯންގްޓަރމް އިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރި ހިންގުމުގައި ކުންފުނިން ވިފައިވާ އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީތަކުގެ އަގު ކުޑަކުރުމަށް އެދި ރިސީވަރު ކޯޓަށް ހުށަހަޅައިފި ހިނދެއްގައި، ކޯޓަށް އެކަށީގެންވާ ކަމަށް ފެނޭ ސަބަބުތަކާއިއެކު، އެ އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީތަކުގެ އަގު ކުޑަކުރުމުގެ އަމުރެއް ކޯޓުން ނެރެވިދާނެއެވެ.

އެސެޓްތައް ބެހުން

69. (ހ) އިފްލާސްކުރެވިފައިވާ އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏެއްގެ އެސެޓްތަކުގެ ފައިސާ ބޭނުންކުރަންވާނީ ވަކިން ބަހައްޓާފައިވާ ނުވަތަ ސެގްރިގޭޓްކޮށްފައިވާ ފަންޑުތަކުން އެ ފަންޑެއްގައި ހުރި އެސެޓްތަކުން އެ ފަންޑަކުން ކުރަންޖެހިފައިވާ ޚަރަދުތަކާއި އެ ފަންޑެއްގެ ޕޮލިސީހޯލްޑަރުންނާއި ބެނެފިޝަރީންނާއި ކްރެޑިޓަރުންނަށް ފައިސާ ދެއްކުމަށެވެ. މިގޮތުން، އެހެން ފަންޑުތަކުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވިނަމަވެސް، އިފްލާސްކުރެވިފައިވާ އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏެއްގެ އެސެޓްތައް ބެހުމުގައި އަމަލުކުރަންވާނީ، އެސެޓްތައް ބަހައި ލިކުއިޑޭޓަރ އަދާކުރުމުގައި އަމަލުކުރުމަށް އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅާ އުސޫލުތަކާއި ފައިސާ ދެއްކުމުގައި އިސްކަންދޭނެ ތަރުތީބާ އެއްގޮތަށެވެ.

(ށ) ވަކިން ބަހައްޓާފައިވާ ނުވަތަ ސެގްރިގޭޓްކޮށްފައިވާ ފަންޑެއްގެ ލައިބިލިޓީ އެއްކޮށް އަދާކުރުން ނިންމުމަށްފަހު، އެ ފަންޑެއްގައި ބާކީ އެސެޓް ހުރިނަމަ އެހެން ފަންޑުތަކުގެ ލައިބިލިޓީ އަދާކުރުމަށް އެ އެސެޓްތައް ބޭނުންކުރެވިދާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގައި ވަކިން ބަހައްޓާފައިވާ ނުވަތަ ވަކިން ސެގްރިގޭޓްކޮށްފައިވާ ފަންޑުތަކަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ 22 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ފަންޑާއި، ވަކިން ބަހައްޓަން އޮތޯރިޓީން އަންގާފައިވާ ފަންޑުތަކަށެވެ.

ބާރަވަނަ ބާބު

ފިޔަވަޅު އެޅުން

ހުއްދަ ހޯދުމަކާ ނުލައި

70. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މަނާކޮށްފައިވާ

ވިޔަފާރިކުރުމާއި ވިޔަފާރިކުރާކަމަށް ދެއްކުމާއި ސްޓޮކްޕިކުރުން	ކަމެއް އެއްވެސް ފަރާތަކުން ކޮށްފިނަމަ، އެފަރާތެއް -/100,000 (އެއްލައްކަ) ރުފިޔާއާއި -/5,000,000 (ފަސްމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު އޮތޯރިޓީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
	(ނ) މި ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާ ޚިލާފަށް އެއްވެސް ފަރާތަކުން ޢަމަލުކޮށްފިނަމަ، އެފަރާތެއް -/75,000 (ހަތްދިހަ ފަސްހާސް) ރުފިޔާއާއި -/750,000 (ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސްހާސް) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު އޮތޯރިޓީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
	(ރ) މި ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އާ ޚިލާފަށް އެއްވެސް ފަރާތަކުން ޢަމަލުކޮށްފިނަމަ، އެފަރާތެއް -/5,000 (ފަސްހާސް) ރުފިޔާއާއި -/1,000,000 (އެއްމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު އޮތޯރިޓީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
ލައިސަންސް ނެތި އިންޝުއަރަންސް ބްރޯކަރުކަން ކުރުން	71. މި ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) އާ ޚިލާފަށް އެއްވެސް ފަރާތަކުން ޢަމަލުކޮށްފިނަމަ، އެފަރާތެއް -/100,000 (އެއްލައްކަ) ރުފިޔާއާއި -/1,000,000 (އެއްމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު އޮތޯރިޓީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
ވަކި އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏެއްގެ އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީ ނެގުން ޝަރުތުކުރުން	72. މި ޤާނޫނުގެ 57 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ނުވަތަ (ނ) އާ ޚިލާފަށް އެއްވެސް ފަރާތަކުން ޢަމަލުކޮށްފިނަމަ، އެފަރާތެއް -/5,000 (ފަސްހާސް) ރުފިޔާއާއި -/1,000,000 (އެއްމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު އޮތޯރިޓީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

ރައްޔިތުން މަންފާ ހޯދުން

73. (ހ) އިންޝުއަރަންސް މުއާމަލާތެއް ކުރުމުގައި، ޤަބްޟުކުރުމުގައި، ސީދާކޮށް ނުވަތަ ނުސީދާކޮށް، ޤާނޫނުން މަޢުލޫމާތެއް ދީގެން ރައްޔިތުން މަންފާއެއް ހޯދުމަށް އަދި އެފަދަ މަންފާއެއް ހޯދަން އުޅުމަށް، އަދި އެފަދަ މަންފާއެއް ހޯދައިދިނުމަށް އެހީތެރިވެދިނުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފަށް އެއްވެސް ފަރާތަކުން ޢަމަލުކޮށްފިނަމަ، އެކަމުގެ ކުށުގެ ބޮޑު މިނަށް ބަލައި އެފަރާތަކަށް، -/100,000 (އެއްލައްކަ) ރުފިޔާއާއި -/5,000,000 (ފަސްމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު އޮތޯރިޓީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނި ނުވަތަ އިންޓަރމީޑިއަރީއެއް ނުވަތަ ގުޅިފައިވާ ފަރާތަކުން ޤާނޫނާ ޚިލާފުވުން

74. (ހ) އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏަކުން، ނުވަތަ އިންޝުއަރަންސް އިންޓަރމީޑިއަރީއަކުން ނުވަތަ އެއިން ފަރާތެއްގެ ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުގެ މެންބަރަކު ނުވަތަ އެގްޒެކެޓިވް އޮފިސަރަކު ނުވަތަ އެއިން ފަރާތަކާ ގުޅިފައިވާ ފަރާތަކުން، ނުވަތަ އެހެންވެސް ފަރާތަކުން، އަންނަނިވި ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމެއް ކޮށްފިކަމަށް އޮތޯރިޓީއަށް ޔަޤީންކުރެވިއްޖެނަމަ ނުވަތަ އެފަދަ ކަމެއް ކޮށްފާނެކަމަށް ނުވަތަ ކޮށްފާނެކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ ސަބަބުތަކެއް ހުރިނަމަ، މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ތެރެއިން ފިޔަވަޅެއް ނުވަތަ އޭގެ ތެރެއިން އެއް ފިޔަވަޅަށްވުރެ ގިނަ ފިޔަވަޅު އެފަރާތަކާމެދު އޮތޯރިޓީއަށް އެޅިދާނެއެވެ.

(1) މި ޤާނޫނު ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދަކާ ނުވަތަ ލައިސަންސްގެ ޝަރުޠަކާ ނުވަތަ އޮތޯރިޓީގެ އަމުރަކާ ނުވަތަ އެންގުމަކާ ޚިލާފުވުން؛ ނުވަތަ

(2) އެކަށީގެންވާ ނުވަތަ ހަރުދަނާ ނޫން ގޮތަކަށް ވިޔަފާރީގެ

ހަރަކާތްތަކެއް ހިންގުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން ފަރާތަކުން، އެ އަކުރުގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ނުވަތަ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމެއް ކޮށްފިކަމަށް އޮތޯރިޓީއަށް ޔަގީންކުރެވިއްޖެނަމަ ނުވަތަ އެފަދަ ކަމެއް ކޮށްފިކަމަށް ނުވަތަ ކޮށްފާނެކަމަށް ކޮންފަރާތަކުން ގަބޫލުކުރެވޭ ސަބަބުތަކެއް ހުރިނަމަ، އެފަރާތަކާމެދު އަންނަނިވި ފިޔަވަޅުތަކުގެ ތެރެއިން ފިޔަވަޅެއް ނުވަތަ އޭގެ ތެރެއިން އެއް ފިޔަވަޅަކަށްވުރެ ގިނަ ފިޔަވަޅު އެޅިދާނެއެވެ.

(1) އެފަރާތުން ހިންގާ ހަރަކާތްތަކުގެ ތެރެއިން ވަކި ހަރަކާތެއް ހުއްޓުވުމަށް އެންގުން؛

(2) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ނުވަތަ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން އެފަރާތުން ކޮށްފައިވާ ކަމެއް ރަނގަޅުކުރުމަށް ފިޔަވަޅު އެޅުމަށް އެންގުން؛

(3) އިތުރަށް ވިޔަފާރި ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ވަކި ޝަރުޠުތަކެއް ކަނޑައެޅުން؛

(4) ހިއްސާދާރުންނަށް ފައިދާ ބެހުން މަނާކުރުން ނުވަތަ ބަހާ މިންވަރު ހުދޫދުކުރުން؛

(5) އެކަށީގެންވާކަމަށް އޮތޯރިޓީއަށް ފެނޭ ޝަރުޠުތަކާއެކު، އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅާ ޢަދަދެއްގެ ފައިސާ ވަކި މުއްދަތަކަށް އޮތޯރިޓީގައި ޑިޕޮސިޓްކޮށް ބެހެއްޓުމަށް އެންގުން؛

(6) ޒިންމާދާރުފަރާތާ ކަންކަން ބެލުމަށް އަދި އެކަންކަން ބަދަލުކުރުމަށް އަންގަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައް އެޅުމަށްޓަކައި

ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުގެ ޖަލްސާއެއް ބާއްވަން ބޯޑުގެ
ޗެއަރޕަރސަން އަންގުން؛ އެގޮތުން ބާއްވާ
ޖަލްސާތަކުގައި، އޮބްޒާވަރުން ބޭނުންވެއްޖެނަމަ އޮބްޒާވަރ
ތަމްސީލުކުރާ ފަރާތެއް ނުވަތަ ފަރާތްތަކެއް
ބައިވެރިކުރުވިދާނެއެވެ.

(7) ހިނގާފައިވާ ކަމެއްގެ ކުޑަ ބޮޑު މިނަށް ބަލައި، ކުންފުނީގެ އެގްޒެކެޓިވް އޮފިސަރަކު ނުވަތަ އެފަރާތުގެ ސިޔާސަތު ކަނޑައެޅުމުގައި ބައިވެރިވާ ނުވަތަ އެފަރާތުން ހިންގާ ހަރަކާތްތަކުގެ ތެރެއިން މައިގަނޑު ހަރަކާތްތަކެއް ހިންގުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އުފުލާ ފަރާތެއް ވަގުތީގޮތުން ސަސްޕެންޑްކުރުމަށް ނުވަތަ މަޤާމުން ވަކިކުރުމަށް އަންގުން؛

(8) އެފަރާތުގެ ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުގެ ޗެއަރޕަރސަން ނުވަތަ ބޯޑުގެ އެހެން މެންބަރަކު ނުވަތަ އެގްޒެކެޓިވް އޮފިސަރެއް މަޤާމުން ވަކިކުރުމަށް އަންގުން؛

(9) 1,000,000/- (އެއްމިލިއަން) ރުފިޔާއަށްވުރެ ބޮޑުނޫން ޢަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(10) ވެފައިވާ ހިލާފު ރަނގަޅު ވަންދެން ނުވަތަ ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ ކަންކަމުން ޢަމަލުކުރަންދެން ހިނގާ ކޮންމެ ދުވަހެއްގެ މައްޗަށް 100,000/- (އެއްލައްކަ) ރުފިޔާއަށްވުރެ އިތުރުނުވާނެ ޢަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(11) އެފަރާތަށް ދޫކޮށްފައިވާ ލައިސަންސް ނުވަތަ ހުއްދަ ބާތިލުކުރުން.

(ނ) އިންޝުއަރެންސް ކުންފުނިތަކުން ނުވަތަ އިންޝުއަރެންސް

އިންޓަރމީޑިއަރީއަކުން، ނުވަތަ އެހެން ފަރާތެއްގެ ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުގެ މެންބަރެއް ނުވަތަ އެގްޒެކެޓިވް އޮފިސަރެއް ނުވަތަ މުވައްޒަފެއް، ނުވަތަ އެހެން ފަރާތެއްގެ ފަރާތުން މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތަކުން، އަންނަނިވި ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމެއް ކޮށްފިނަމަ އެފަރާތުން އެކަމެއް ރަނގަޅު ކުރަންދެން ހިނގާ ކޮންމެ ދުވަހެއްގެ މައްޗަށް، -/100,000 (އެއްލައްކަ) ރުފިޔާއަށްވުރެ ބޮޑުނޫން އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރެވިދާނެއެވެ.

(1) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހުށަހަޅަންޖެހޭ މައުލޫމާތެއް ނުވަތަ ކޮމިޝަނަރ ހުށަހެޅުމަށް އަންގާ އެހެން މައުލޫމާތެއް، ހުށަހަޅަންޖެހޭ މުއްދަތުގައި ހުށަހަޅާފައިނުވުން؛ ނުވަތަ

(2) އެކަށީގެންވާ މިންވަރަކަށް ފުރިހަމަނުވާ ހިސާބުތަކާއި މައުލޫމާތު ކޮމިޝަނަރަށް ހުށަހެޅުން.

މަސައްކަތްކުރާ ތަންތަނުގައި ކޮމިޝަނަރ ބަލައި ފާސްކުރުމަށް ހުރަސްއެޅުން

75. މި ޤާނޫނުގެ 55 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކޮމިޝަނަރ އެއްވެސް ފަރާތެއްގެ ވިޔަފާރި ހިންގާ ތަނަށް ވަނުމަށް އެއްވެސް ފަރާތަކުން ހުރަސް އަޅައިފިނަމަ، ނުވަތަ އެފަރާތެއްގެ ފޮތްތަކާއި މާލީ ހިސާބުތަކާއި ރެކޯޑުތައް ދެއްކުމަށް ނުވަތަ ފޮނުވުމަށް ކޮމިޝަނަރ އަންގާ އެންގުމަކަށް އެ ފަރާތަކުން ނުދައްކައިފިނަމަ ނުވަތަ ނުފޮނުވައިފިނަމަ، އެފަރާތަށް -/75,000 (ހަތްދިހަފަސްހާސް) ރުފިޔާއާއި -/750,000 (ހަތްލައްކަ ފަންސާސްހާސް) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ކޮމިޝަނަރަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

ކޮމިޝަނަރ ބޭނުންވާ މައުލޫމާތު ހުށަހެޅުން

76. އެއްވެސް ފަރާތަކުން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ލައިސަންސް ނުވަތަ ހުއްދައާއި ގުޅުމަށް އޮތް ހުށަހެޅުމުގައި، ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކޮމިޝަނަރ

ހުށަހަޅަންޖެހޭ މައުލޫމާތާއި މާލީ ހިސާބުތަކާއި ލިޔެކިޔުންތަކާއި އެހެނިހެން ތަކެތި ހުށަހެޅުމުގައި، ނުވަތަ އޮތޯރިޓީން މި ޤާނޫނު ހިންގުމުގައި އެ މައުލޫމާތަކަށް އިތުބާރުކޮށް އެ މައުލޫމާތުގެ މައްޗަށް އަމަލުކުރާނެކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ މައުލޫމާތެއް އޮތޯރިޓީއަށް ހުށަހެޅުމުގައި އޮޅުވާލާފަދަ ނުވަތަ ތެދުނޫން މައުލޫމާތެއް އޮތޯރިޓީއަށް ހުށަހަޅައިފިނަމަ އެފަރާތެއް -/50,000 (ފަންސާސްހާސް) ރުފިޔާއާއި -/500,000 (ފަސްލައްކަ) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު އޮތޯރިޓީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

އަދަބު ކަނޑައެޅިފައިނުވާ ކަންކަން

77. (ހ) މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަމަކާ ޚިލާފުވުމުން ވަކި ފިޔަވަޅެއް ކަނޑައަޅާފައިނުވާނަމަ، އެކަމެއްގެ ކުޑަ ބޮޑު މިނަށް ބަލައި ޚިލާފުވި ފަރާތެއް، -/5,000 (ފަސްހާސް) ރުފިޔާއާއި -/1,000,000 (އެއްމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު އޮތޯރިޓީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އޮތޯރިޓީއަށް ފެނިއްޖެ ހިނދެއްގައި، ވެފައިވާ ޚިލާފު ރަނގަޅު ވަންދެން ނުވަތަ އަމަލުކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތަކަށް އަމަލުކުރަންދެން ހިނގާ ކޮންމެ ދުވަހެއްގެ މައްޗަށް -/5,000 (ފަސްހާސް) ރުފިޔާއަށްވުރެ އިތުރުނުވާނެ އަދަދެއް ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދަކާ ނުވަތަ އޮތޯރިޓީގެ އަމުރަކާ ޚިލާފުވާ ފަރާތަކާމެދު މި ޤާނޫނުން ބާރު ލިބިގެން އަޅާނެ އިދާރީ ފިޔަވަޅު ކަނޑައަޅާނީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އަދި އޮތޯރިޓީގެ ގަވަރުނަރުގެ ނިންމުމަކުންނެވެ.

(ނ) އޮތޯރިޓީން ފިޔަވަޅު އެޅުމުގައި އަމަލުކުރާނެ އިޖުރާއަތު، އަދި ކުށުގެ ކުޑަ ބޮޑު މިނަށް ޖޫރިމަނާ ކަނޑައެޅުމުގައި ރިޢާޔަތްކުރާނެ

ކަންކަން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކަނޑައެޅޭ އަދަބެއްގެ ނުވަތަ އިދާރީ ފިޔަވަޅެއްގެ ގޮތުގައި ދައްކަން އަންގާ ފައިސާއަކީ، އެ ފައިސާ ދައްކަންޖެހޭ ދުވަސް ދައްކައި ނިންމަންޖެހޭ ފައިސާއެކެވެ.

ޖިނާއީ ކުށް އެކުލެވޭ އަމަލުތައް ތަޙްޤީޤުކުރުން

78. މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތައް ތަންފީޒުކުރުމުގައި، އެއްވެސް ފަރާތަކުން މި ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް ކުރާ އަމަލެއްގައި ޖިނާއީ ކުށެއް އެކުލެވިގެންވާކަމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް އޮތޯރިޓީއަށް ފާހަގަކުރެވިއްޖެނަމަ، އެކަން ތަޙްޤީޤުކުރުމަށް ކަމާބެހޭ ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާއަށް އޮތޯރިޓީން ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

ބާރަވަނަ ބާބު

އެހެނިހެން މާއްދާތައް

ދެމިގެންދާ ކަންކަން

79. (ހ) މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާއިރު، އޮތޯރިޓީން އެކަމަށް ދޫކުރާ ލައިސަންސް ލިބިގެން، އިންޝުއަރެންސް ވިޔަފާރިކުރާ ފަރާތްތަކަކީ، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚުން ފެށިގެން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އިންޝުއަރެންސް ވިޔަފާރިކުރުމުގެ ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ އިންޝުއަރެންސް ކުންފުނިތަކެއް ކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ. މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާއިރު، އެފަދަ ކުންފުނިތަކުން މި ޤާނޫނުގައި ކުރުމަށް އަންގާފައިވާ އެއްވެސް ކަމަކާ ޚިލާފުވާނަމަ، މި ޤާނޫނުގައި އެކަން މުއްދަތެއް ކަނޑައަޅާފައިވާނަމަ، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން

ފަށާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 2 (ދޭއް) އަހަރުދުވަހުގެ ތެރޭގައި ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ދިގު މުއްދަތެއް އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅައިފިނަމަ އެ މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި، އެކަމެއް މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި ޤާނޫނު އަމަލުކުރަން ފަށާއިރު، އޮތޯރިޓީން އެކަމަށް ދޫކުރާ ލައިސަންސް ލިބިގެން، އިންޝުއަރެންސް ބްރޯކަރުންގެ ގޮތުގައި ހަރަކާތްތެރިވާ ފަރާތްތަކާ، މި ޤާނޫނު އަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚުން ފެށިގެން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އިންޝުއަރެންސް ބްރޯކަރުގެ ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ އިންޝުއަރެންސް ބްރޯކަރުން ކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ. މި ޤާނޫނު އަމަލުކުރަން ފަށާއިރު، އެފަދަ ކުންފުނިތަކުން މި ޤާނޫނުގައި ކުރުމަށް އަންގާފައިވާ އެއްވެސް ކަމަކާ ހިލާފުވާނަމަ، މި ޤާނޫނުގައި އެހެން މުއްދަތެއް ކަނޑައަޅާފައިނުވާނަމަ، މި ޤާނޫނު އަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 2 (ދޭއް) އަހަރުދުވަހުގެ ތެރޭގައި ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ދިގު މުއްދަތެއް އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅައިފިނަމަ އެ މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި، އެކަމެއް މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކުރަންވާނެއެވެ.

ގަވާއިދުތައް ހެދުމާއި އެންގުންތައް އެންގުމުގެ ބާރު

80. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން މި ޤާނޫނު ހިންގުމަށްޓަކައި ހަދަންޖެހޭ އެންމެހައި ގަވާއިދުތައް ހަދައި، ހިންގާނީ އޮތޯރިޓީންނެވެ. އަދި މި ޤާނޫނުގައި ވަކި ކަމަކަށް ގަވާއިދު ހަދަންޖެހޭކަމަށް ބުނާ ކަންކަމުގެ ގަވާއިދުތައް މި ޤާނޫނު އަމަލުކުރަން ފަށާ 1 (އެކެއް) އަހަރުދުވަހުގެ ތެރޭގައި ހަދައި، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) އާންމުކޮށް ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ ގޮތަށް، ނުވަތަ ވަކި ބާވަތެއްގެ އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިތަކުން ނުވަތަ އިންޝުއަރަންސް އިންޓަރމީޑިއަރީއަކުން އެކަށި ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ ގޮތަށް، ނުވަތަ ވަކި ކެޓަގަރީއެއްގެ އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީތަކާ އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިތަކުން އެކަށި ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ ގޮތަށް، ނުވަތަ ވަކި އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏަކުން ނުވަތަ ވަކި އިންޝުއަރަންސް އިންޓަރމީޑިއަރީއަކުން އެކަށި ޢަމަލުކުރަންޖެހޭނެ ގޮތަށް، ގަވާއިދުތަކާއި އިރުޝާދުތަކާއި ސަރުކިއުލަރުތަކާއި އަމުރުތައް އޮތޯރިޓީއަށް ނެރެވިދާނެއެވެ. އަދި، ވަކި މައްސަލައެއް ނުވަތަ ބާވަތަކާ ގުޅޭގޮތުން ނިންމަންޖެހޭ ނިންމުންތައް ނިންމުމުގައި ދެ މައްސަލައެއް ނުވަތަ ބާވަތެއް ނިސްބަތްވާ އިދާރާއަކުން ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ ގޮތް އެންގުމަށް އަމުރުތައް ނެރެވިދާނެއެވެ.

ފީއާއި އަހަރީ ޗާޖުތައް

81. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އޮތޯރިޓީން ދޭ ޚިދުމަތްތަކަށް އެކަށީގެންވާ ފީއެއް ނުވަތަ ޗާޖެއް ނެގިދާނެއެވެ. އަދި އަހަރީ ފީއެއް ނުވަތަ ލައިސަންސް ފީއެއް ދައްކަމުން އޮތޯރިޓީން އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިތަކަށް ނުވަތަ އިންޝުއަރަންސް އިންޓަރމީޑިއަރީތަކަށް އަންގާދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އޮތޯރިޓީން ނަގާ ފީއާއި ޗާޖު އަދި އަހަރީ ފީގެ މިންވަރުތައް އޮތޯރިޓީން އާންމުކުރަންވާނެއެވެ.

ޤާނޫނީ ހިމާޔަތް ލިބިދިނުން

82. އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުގެ މެންބަރަކު ނުވަތަ އޮފިސަރަކު ނުވަތަ މުވައްޒަފަކު ނުވަތަ އޮތޯރިޓީގެ އޭޖެންޓަކު މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތައް ކުރުމުގައި، ކުރާ ކަމަކާ ނުވަތަ ނުކޮށް ދޫކޮށްލާ ކަމަކާ ގުޅިގެން

އެމްޕީއައިގެ މަސްއޫލު އުފުލި ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކުގައި ޚިޔާނާތް ހިންގާފައިވާ ކަމަށް ޖެހިފައިވާ ނުފެނެއެވެ. އަދި އެފަދަ ކަމަކާ ގުޅިގެން އެފަރާތުގެ މަސްއޫލު ކުރެވޭ ދައުލަތުގެ މުއައްސަސާތަކުގައި، އެފަރާތުން ކުރަނީ ހަރަކާތްތަކެއް އޮޑިޓަރުން ޖެހުނު ފެނުނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް އެކަމުގެ ކަރުދާސް ނުވަތަ ނިޒާމު ތަރުތީބުވާވަރަށް ނުބައި ހިއްސާކުރެވިފައިވާކަން ސާބިތުކުރެވޭނީ، ނުވަތަ އެފަރާތުން ކުރަނީ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުގައި ޖެހިލުން ކުރިޔަ ކަނޑައެޅިފައިވާކަން ސާބިތުކުރެވޭނީ، އެފަދަ ގޮތުގައި ޖެހިފައި އޮޑިޓަރުން އުފުލާކަށް ނުޖެހޭނެއެވެ.

83. ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިންސްޓިޓިއުޝަނަލް ދާއިރާ ތަރައްޤީކުރުމާއި ހަރަކާތްތަކުރުމުގެ މަޤްސަދުގައި ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ މާލީ ދާއިރާ ތަރައްޤީކުރުމާއި ހަރަކާތްތަކުރުމުގެ މަޤްސަދުގައި ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ފައިނޭންޝަލް އިންވެސްޓްމަންޓް ކުރުމުގެ މަޤްސަދުގައި ނުވަތަ އެހެނިހެން މަޤްސަދުތަކުގައި އޮޑިޓަރުން ހިންގާ ނުވަތަ ކުރިއަށްގެންދާ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުގައި، އިންޓަރނޭޝަނަލް ކޮންފަރެންސް ނުވަތަ އިންޓަރނޭޝަނަލް އިންސްޓިޓިއުޝަން ބައިވެރިވުމަށް އެންގުމުގެ ބާރު އޮޑިޓަރަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އެފަދަ އެންގުމެއް އޮޑިޓަރުން އަންގައިފިނަމަ، އޮޑިޓަރުން އަންގާ ގޮތެއްގެ މަތިން އެ މަސްއޫލިއްޔަތުގައި އެފަރާތަކުން ބައިވެރިވާންވާނެއެވެ.

84. އޮޑިޓަރުގެ ހުއްދަ ހޯދުމަކާނުލާ، އަދި އޮޑިޓަރުން ކަނޑައަޅާ ޝަރުޠުތަކާއި، އޮޑިޓަރުން ކަމާގުޅޭ ގަވާއިދުތަކާއި އުޞޫލުތަކާއި ޚިލާފަށް އަދި ގަވާއިދުތަކާ އެއްގޮތަށް ގެއްލުމެއް، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ހިންގާ ޕްރިވެންޝަން ހިމާޔަތްކުރުމުގެ ސިޔާސަތުގައި އިންޓަރނޭޝަނަލް ކޮންފަރެންސް ބައިވެރިވެދާނެއެވެ. އަދި އޮޑިޓަރުން ނުވަތަ

ދިވެހިސަރުކާރުން ޤާއިމުކުރާ އެފަދަ ސްކީމެއްގައި ބައިވެރިވުމަށް އޮތޯރިޓީން
އަންގައިފިނަމަ އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިން އޭގައި ބައިވެރިވާންވާނެއެވެ.

އޮތޯރިޓީގެ ނިންމުންތައް ސުޕީރިއަރކޯޓުން ބެލުން

85. (ހ) އޮތޯރިޓީން ނެރޭ އަމުރުތަކާއި އޮތޯރިޓީން ނިންމާ ނިންމުންތަކަށް، މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުގެ އިޚްތިޔާރު އެ އަމުރެއް ނުވަތަ ނިންމުމެއް ދައްދުވާ ފަރާތަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އެފަދައިން ކޯޓަށް ހުށަހެޅިދާނެ ކަންތައްތަކުގެ ތެރޭގައި މި ޤާނޫނުގެ 9 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ލައިސަންސެއް ހޯދުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ހުށަހެޅުމަކާ ލައިސަންސް ދޫނުކުރުމަށް ނިންމާ ނިންމުމާއި، މި ޤާނޫނުގެ 11 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ލައިސަންސެއް ބާޠިލުކުރުމާއި، މި ޤާނޫނުގެ ބާރަވަނަ ބާބުގެ ދަށުން އެޅޭ ފިޔަވަޅުތައް ހިމެނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކޯޓަށް މައްސަލައެއް ހުށަހަޅާނަމަ، ހުށަހަޅަންވާނީ އޮތޯރިޓީން އެ އަމުރެއް ކުރާތާ ނުވަތަ ނިންމުމެއް ނިންމާތާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައެވެ.

(ނ) އޮތޯރިޓީގެ ނިންމުމެއް ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމަކުން، އޮތޯރިޓީގެ އެ ނިންމުމެއްގެ ދަށުން އަމަލުކުރާ އެއްވެސް ފިޔަވަޅެއް ބާޠިލުވީކަމަށް ނުބެލޭނެއެވެ.

(ރ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އޮތޯރިޓީން ކުރާ އަމުރުތަކާއި ނިންމާ ނިންމުންތައް ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން އެ މައްސަލައެއް ކޯޓުން ބަލަންވާނީ ތިރީގައިވާ އުސޫލުތަކުގެ މަތިންނެވެ.

(1) މައްސަލަ ބެލުމަށް ބޭނުންކުރާ ރެކޯޑް ނުވަތަ ލިޔެކިޔުންތައް ވާންވާނީ އޮތޯރިޓީން އިދާރީގޮތުން އަޅާފައިވާ ފިޔަވަޅު އެޅުމަށްބަލައި ބޭނުންކޮށްފައިވާ ލިޔެކިޔުންތައް

ނުވަތަ ދެކޮޅުވާކަމަށެވެ. އޮތޯރިޓީން ފިޔަވަޅު އެޅިއިރު، އޮތޯރިޓީއަށް ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލާގައި ހުށަހޭ ގޮތުގައި ކޯޓުން ބަލައިގަންނަންވާނީ، ހަމައެކަނި ހާއްސަ ހާލަތްތަކުގައި، އިންސާފު ހޯދައިދިނުމަށް އެފަދަ ހުކުމް ކުރުން ބޭނުންވާނަމައެވެ.

(2) އޮތޯރިޓީގެ އަމުރެއް ނުވަތަ ނިންމުމެއް އަމަލުން ބަލުމުގައި، ކޯޓުން ހަމައެކަނި ބަލަންވާނީ، އޮތޯރިޓީން އެ ނިންމުމެއް ނިންމާފައިވަނީ ގާނޫނީ ހަމަތަކާ މުވާފިޤަށް، ނުވަތަ އެ ނިންމުމެއް ނިންމާފައިވަނީ ކުރުގެ ބާރުދީފައިވާ ނުބަލައި ހަމައެކަނި އޮތޯރިޓީއަށް ފަންނީގޮތުން، ނުވަތަ ގާނޫނާ ހިލާފަށްތޯއެވެ.

މި ގާނޫނާއި އެހެން ގާނޫނަކާ ފުށުއެރުން

86. މި ގާނޫނުގެ މާއްދާއެއް އެހެން ގާނޫނެއްގެ މާއްދާއަކާ ފުށުއަރާނަމަ، އިސްކަންދޭނީ މި ގާނޫނަށެވެ.

ގާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުން

87. މި ގާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާނީ، މި ގާނޫނު ފާސްވެ، ތަސްދީޤުކޮށް، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރާ ދުވަހުން ފެށިގެންނެވެ.

މާނަކުރުން

88. މި ގާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހިނދަކު، އަންނަނިވި އިބާރާތްތަކާއި ލަފުޒުތަކަށް ދީފައިއޮތީ، އެ އިބާރާތްތަކާއި ލަފުޒުތަކާ ގުޅިގެން، ތިރީގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ހ) "އޮތޯރިޓީ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ގާނޫނު ނަންބަރު 6/81 (މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީގެ ގާނޫނު 1981) ގެ ދަށުން އުފެއްދިފައިވާ މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީއަށެވެ.

(ށ) "އިންޝުއަރަންސް ބްރޯކަރ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޕޮލިސީހޯލްޑަރ ނުވަތަ އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީ ނެގުމަށް އެދޭ ފަރާތުގެ ފަރާތުން، އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީ ނެގުމާއި އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީއާ ގުޅިގެން ދޭންޖެހޭ އެހެނިހެން ޚިދުމަތްތައް ދިނުމުގެ ވިޔަފާރި ހިންގާ ފަރާތަކަށެވެ.

(ނ) "އިންޝުއަރަންސް އޭޖެންޓް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އިންޝުއަރަންސް ކޮންފުންޏެއްގެ ފަރާތުން، އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީ ވިއްކުމާއި އިންޝުއަރަންސް ކޮންޓްރެކްޓްތައް ހެދުމާއި އަދި ކޮންޓްރެކްޓްތައް ބަދަލުގެނައުމާއި އަދި ކޮންޓްރެކްޓް އުވާލުމާއި އިންޝުއަރަންސް މުޢާމަލާތްތައް ހިންގުމުގެ ވިޔަފާރިކުރާ ނުވަތަ ސާވިސްކުރާ ފަރާތަކަށެވެ.

(ރ) "އިންޝުއަރަންސް އިންޓަރމީޑިއަރީ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އިންޝުއަރަންސް އޭޖެންޓުންނާއި އިންޝުއަރަންސް ބްރޯކަރުންނަށެވެ.

(ބ) "އިންޝުއަރަންސް ކޮންފުނި" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރިކުރުމަށް ދޫކުރާ ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ ފަރާތަކަށެވެ.

(ޅ) "އިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރި" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދެފަރާތުން އެއްބަސްވެފައިވާ އިންޝުއަރަންސް ކޮންޓްރެކްޓެއްގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ވަކި ކަމެއް ހިނގައިދިޔަމަ އެކަމެއްގެ ސަބަބުން ގެއްލުމެއް ލިބުމުން، އެ ގެއްލުމުގެ ބަދަލުދިނުމުގެ ޒިންމާ އުފުލުން ހިމެނޭގޮތުން، ގެއްލުމަށް ބަދަލުދިނުމަށް އެއްބަސްވެފައިވާ އިންޝުއަރަންސް ކޮންޓްރެކްޓްގެ ދަށުން، ގެއްލުމުގެ ބަދަލުދިނުމުގެ ޒިންމާ އުފުލުމުގެ ވިޔަފާރިއަށެވެ. މި މާނައިގައި ރީއިންޝުއަރަންސް

ވިޔަފާރިއާއި ތަކާފުލް ވިޔަފާރިއާއި ރީތަކާފުލް ވިޔަފާރި ހިމެނެއެވެ.

(ކ) "އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ 62 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން، އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏެއްގެ ނުވަތަ ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ ބްރޯކަރެއްގެ ވިޔަފާރި ހިންގުމުގެ ވަގުތީ ޒިންމާ އުފުލުން އޮޕަރޭޓިން ބަދަލުކުރާ ފަރާތަކަށެވެ.

(އ) "އެގްޒެކެޓިވް އޮފިސަރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އެ ކުންފުންޏެއްގެ މުވައްޒަފުންގެ ތެރެއިން ސިޔާސަތު ކަނޑައަޅުމުގައި ބައިވެރިވާ މުވައްޒަފުންނާއި، އެ ކުންފުނީގެ ހަރަކާތްތަކުގެ ތެރެއިން މައިގަނޑު ހަރަކާތްތައް ހިންގުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އުފުލާ ކޮންމެ މުވައްޒަފަކަށެވެ. އަދި އެފަދަ މަސްއޫލިއްޔަތު އުފުލާ ކޮންމެ މުވައްޒަފަކީ އެ ކުންފުނީގެ ކޮންމެ މަޤާމެއްގައި ހުރި މީހެއް ކަމުގައިވިޔަސްވެސް، މި ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި އެގްޒެކެޓިވް އޮފިސަރެއް ކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ. އެގްޒެކެޓިވް އޮފިސަރުންގެ ތެރޭގައި، އެ ކުންފުނީގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރު، ޗީފް ފިނޭންޝަލް އޮފިސަރާއި، ޗީފް އެގްޒެކެޓިވް އޮފިސަރާއި، ޖެނެރަލް މެނޭޖަރު ހިމެނެއެވެ.

(ވ) "މެޖޯރިޓީ ޝެއަރހޯލްޑަރ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނީ ޝަޚްޞެއްގެ ރައުސްމާލުގެ ނުވަތަ ވޯޓުދިނުމުގެ ބާރުގެ މަދުވެގެން 10% (ދިހައެއް އިންސައްތަ)، ސީދާކޮށް ނުވަތަ ނުސީދާކޮށް އޮންނަ ފަރާތެއް، ނުވަތަ މިންވަރު އެހެން ގުޅުންހުރި ފަރާތްތަކާ އެކުގައި އެ ޝަޚްޞެއްގެ މައްޗަށް ބާރު އޮންނަ ފަރާތެކެވެ.

(މ) "ތަކާފުލް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގެ އަސާސްތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން، ކުރިން އެއްބަސްވެވިފައިވާ ވަކި

ކަމެއް ހިނގައިދިޔަމަ، އެއްބަސްވުމުގެ ބައިވެރިންނަށް ނުވަތަ ބެނިފިޝަރީސްއަށް ފައިސާ ދިނުމަށްޓަކައި ޤާއިމުކޮށްފައިވާ ވަކި ފަންޑެކަން ފައިސާ ދިނުމަށް ބައިވެރިން އެއްބަސްވާ، އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ޤާއިމުކުރާ އިންތިޒާމަކަށެވެ.

(ޒި) "ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ އިންޝުއަރަންސް ބްރޯކަރ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އިންޝުއަރަންސް ބްރޯކަރެއް ގޮތުގައި ހަރަކާތްތެރިވުމަށް ދޫކުރާ ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ ފަރާތަކަށެވެ.

(ޓި) "އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އިންޝުއަރަންސް ކޮންޓްރެކްޓަށެވެ. މީގެ ތެރޭގައި ޓަކާފުލް ސެޓްފިކެޓް ހިމެނޭނެއެވެ.

(ޔި) "ރިސީވަރ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އަރަންޓަވުރު ދަރަނި ދިނަވެރިއާ އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިތަކުގެ އެސެޓްތައް ވިއްކުމަށާއި، ވިއްކައިގެން ލިބޭ ފައިސާއިން، މި ޤާނޫނުގައި އިސްކަންދީފައިވާ ތަރުތީބުން ދަރަނިތައް ހަވާލުކުރުމުގެ މަސައްކަތްކުރުމަށް ކޯޓުން ޢައްޔަންކުރާ ފަރާތަކަށެވެ.

(ޕި) "ރީއިންޝުއަރަންސް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އިންޝުއަރަންސް ކުންފުންޏަކުން ވިއްކާފައިވާ އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީއެއް ނުވަތަ ޕޮލިސީތަކެއްގެ ދަށުން އެ ކުންފުނީގެ މައްޗަށް އޮންނަ ރިސްކު، އިންޝުއަރަންސް ކޮންޓްރެކްޓެއްގެ ދަށުން އެހެން ފަރާތަކަށް ނުވަތަ ފަރާތްތަކަކަށް ބަދަލުކުރުމަށެވެ. މީގެ ތެރޭގައި ރީޓަކާފުލް ހިމެނޭނެއެވެ.

(ޖި) "ސޮލިސިޓަރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ސަރުކާރު، ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުން ނުވަތަ

ދިވެހިރައްޔިތުންގެ ބަޔަކަށް، ނުވަތަ ވިޔަފާރިއަކަށް، ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެ އުޅޭ ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖޭގައި މަސައްކަތްކުރާ ބޭރު ޤައުމެއްގެ ފަރުދަކަށް ނުވަތަ ބަޔަކަށް، ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ރަޖިސްޓަރީވެފައިވާ ބޭރުގެ ވިޔަފާރިއަކަށް، ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ރަޖިސްޓަރީވެފައި ނުވިނަމަވެސް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޕްރޮޖެކްޓެއް ހިންގާ ބޭރުގެ ވިޔަފާރިއަކަށް، އިންވެސްޓްމަންޓް ކޮންޓްރެކްޓެއްވުމަށް ހުރަހެޅުމަށް، ނުވަތަ އިންވެސްޓްމަންޓް ކޮންޓްރެކްޓެއްވުމަށް ދަޢުވަތު ދިނުމަށް، ނުވަތަ އެފަދަ ހުރަހެޅުމެއް ނުވަތަ ދަޢުވަތެއް ހިމެނޭ އިސްތިހާރެއްކުރުމެވެ.